

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 31.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

5 ΙΟΥΝΙΟΥ 1894.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τὸ ἐπὶ τοῦ τάπητος μέγα ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα ἐποιοῦσατο ἐν βήμα πρὸς τὰ πρόσω, ἐπιδοθέντος τῇ Α. Α. Μ. τῷ Σουλτάνῳ τοῦ ὑπομνήματος, δι' οὗ ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἀνακεφαλαίων τὴν ὅλην τοῦ ζητήματος ἱστορίαν καὶ παριστάνων τὴν ἀδιέξοδον, εἰς ἣν περιέστηεν αὐτὸν ἡ τελευταία αὐτοῦ φάσις, αἰτεῖται ὅπως ἡ Α. Α. Μ. δι' ὑψηλῆς αὐτῆς διαταγῆς ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τε καὶ τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἄλλως ἀνυπερβλήτου δυσχερείας. — Ἡ ἐπίδοσις ἐγένετο ὡδε: Μετὰ μεσημβρίαν τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ἐν ἐκτάκτῳ τῶν δύο διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σωμάτων συνεδρίῳ ἡ Α. Θ. Π. ἀνεκοινώσατο τὰ κατὰ τὰς δύο γνωστάς συνεντεύξεις αὐτοῦ τῆς προπαραελθούσης τρίτης μετὰ τοῦ ἀνακτορικοῦ θαλαμηπόλου καὶ τοῦ μεγάλου Βεζύρου· εἶτα ἀνεγνώσθη τεσσερεῖς τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν θρησκευτικῶν ἀπαντήτων εἰς τὸ τελευταῖον περὶ τῶν βουλγαρικῶν βερατιῶν πατριαρχικῶν τακρίων, ἐν ᾧ δὲ ἐπανελαμβάνοντο ὅσα καὶ διὰ προηγουμένου τεσσερεῖς εἶχον ἀνακοινωθῆ τῷ Πατριάρχῃ, ἥτοι ὅτι ἡ τῶν βερατιῶν ἐκδοσις οὐδὲν νέον εἰσάγει, ὅτι, τῆς ἐπαρχίας Βελεσσῶν οὐσίης ἦδη προσνηρημένης τῇ Ἐξάρχῃ, τὸ περὶ τῆς ἐπαρχίας Νευροκοπίου βερατίον ἐξεδόθη διὰ τὴν πλειονότητα τοῦ βουλγαρικοῦ πληθυσμοῦ, ὅτι, ὡς πρὸς τὴν ἀλλαγὴν τοῦ σχήματος τοῦ βουλγαρικοῦ κλήρου, ἐγένοντο αἱ προσήκουσαι συστάσεις τῷ Ἐξάρχῳ μετὰ ταῦτα δὲ ἡ Α. Θ. Π. ἐδήλωσε πρὸς τὰ δύο Σώματα ὅτι ἐφεξῆς ἀναγκαῖον ἡγεῖται νὰ μεταβῇ αὐτοπροσώπως εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ὑποβάλῃ τῇ Α. Α. Μ. τὸ ὑπόμνημα, ἡ ἐπίδοσις τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀναβληθῆ διὰ λόγους σχετιζομένους πρὸς τὴν συνέντευξιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ ἀνακτορικοῦ θαλαμηπόλου. — Τῆς προτάσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριαρχοῦ παμψηφεί γενομένης δεκτικῆς, ἡ Α. Θ. Π. παρε-

χώρησε τὴν προεδρικὴν ἔδραν τῷ πρώτῳ τῇ τάξει σεβ. μητροπολίτῃ Κυζικίου κ. Νικοδήμῳ πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς συνεδρίας· αὐθωρεὶ δὲ, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀρχόντος καπουκεχαγιά, ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα. Ἐν τοῖς ἀνακτόροις τὴν Α. Θ. Π. ὑπεδέξαντο πρῶτον μὲν ὁ ἐκ τῶν ἀνακτορικῶν θαλαμηπόλων Σουκρῆ βένς, εἶτα δὲ ὁ ἀρχιθαλαμηπόλος Χατζῆ Ἀλῆ βένς. — Μετὰ τὰς συνήθεις φιλοφρονήσεις ἡ Α. Θ. Π. ὁ Πατριάρχης, ᾧ ἠγγέλην ὅτι ἡ Α. Α. Μ. δὲν ἠδύνατο κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν νὰ δεχθῆ αὐτόν, παρεκάλεσε τὸν ἀρχιθαλαμηπόλον νὰ διαβιδάσῃ τῷ ἀνακτι τὸ ὁποῖον ἐκόμιζεν ὑπόμνημα, ὅπερ παραλαβὼν ἡ Α. Ἐξ. ὁ Χατζῆ Ἀλῆ βένς ἔσπευσε πρὸς ἐπίδοσιν. Μεταξὺ ἡ Α. Θ. Π. ἀνέμενε τὴν ἀπάντησιν ἐν ἰδιαιτέρῳ τῶν ἀνακτόρων αἰθούσῃ· μετὰ τρία δὲ τέταρτα τῆς ὥρας ἐπανεβλῶν ὁ ἀρχιθαλαμηπόλος διεδεδαιώσατο τὸν Πατριάρχην ἐξ ὀνόματος τοῦ ἀνακτος, ὅτι τὸ ὑπόμνημα αὐτοῦ, οὐ γνώσιν ἔλαβεν ἡ Α. Α. Μ., θὰ διαβιδασθῆ διὰ τὰ περαιτέρω εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον. — Ἐπανεβλῶν εἶτα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἡ Α. Θ. Π., ἀνεκοινώσατο εἰς τὰ ἐξακολουθοῦντα τὴν συνεδρίαν αὐτῶν δύο Σώματα τὰ κατὰ τὴν ἐπίδοσιν, ἀπεφασίσθη δὲ ὅπως, τοῦ ζητήματος ἀνατεθέντος πλέον εἰς τὴν Α. Α. Μ. τὸν Σουλτάνον, ἡ Ἐκκλησία ἀναμείνῃ τὸ ἀποτέλεσμα.

Ἡνέα ἐν Βουλγαρίᾳ κυβέρνησις χωρεῖ ἀπροσκόπτως εἰς τὸ ἔργον, ἐφ' ᾧ ἐκλήθη, τὴν ἀποκατάστασιν δηλ. αὐτῆς τάξεως πραγμάτων ὁμαλῆς ἀμα καὶ εἰρηνικῆς, προῖδον οὐσίης μετριοπαθοῦς καὶ συνετῆς πολιτικῆς, εἰς ἐνάδικτιν τῆς ὁποίας ἐδέεσε ν' ἀντικαταστηθῶσι πάντα τὰ ὄργανα τοῦ πεσόντος συστήματος. — Ὁ κ. Στόιλωφ δι' ἐπανεπιλημμένων ἐγκυκλίων αὐτοῦ ἀπήρτισε παρὰ τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ ν' ἀποψύγῃ πάνσαν ἐκδήλωσιν χαρᾶς ἐπὶ τῇ κυβερνητικῇ ἀλλαγῇ· ἡ ἀνέσις ὅμως, ἣν τὸ ἔθνος ἤσθετο εὐθύς ὡς ἡ νέα κυβέρνησις ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτῆς, εὐθύς ὡς αὐτὸ εἶδε τὰ ἐν τῇ ξενίᾳ ἐν ἐξορίᾳ τέως τὸν βίον κατατρίβοντα τέκνα αὐτοῦ ἐπανερχόμενα εἰς τὴν γενέθλιον γῆν, ὡς εἶδε τὴν λογικὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου

ἀναλαβοῦσαν τὸ δικέλευρον αὐτῆς ἐν τε ταῖς τῶν ἀνθρώπων συναναστροφαῖς καὶ ἐν τῷ τύπῳ, ἢ ἀνευρίσκοντες, λέγομεν, αὐτὴ δὲν ἐπέτρεψε τῷ βουλγαρικῷ λαῷ νὰ συγκρατήσῃ τὴν κατακλύσασαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ εὐφροσύνην, οὕτω δὲ συλλαλητήρια πολλὰ συνεκροτήθησαν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ ἄφθονα τὰ συγγραφητήρια ψηφίσματα καὶ τηλεγραφήματα ἀπεστάλησαν πρὸς τὴν κυβέρνησιν. — Ἐν τούτοις μυστήριον πάντοτε περαμένει ἡ κυρία αἰτία τῆς κυβερνητικῆς ταύτης ἀλλαγῆς. — Πλείστοι ὑπῆρχον λόγοι, οἷς οὐχὶ ἀνίσχυρος προσετέθη ὁ ἐκ τῆς συστάσεως τῆς νέας κυβερνήσεως, ἐκ τῶν ἐναντιωτάτων πρὸς τὸ περὶ οὗτος σύστημα στοιχείων συγκροτηθείσης, πείθοντες ὅτι ἐν τῇ κορυφῇ τῆς πριγκιπικῆς δυσσεβείας ὀφειλομένη ν' ἀναζητήσωμεν τὴν ἀρχὴν τοῦ πράγματος ἐν τούτοις θερμοτάτων καὶ λυγισμοῦ πλῆθους διάγγελμα τοῦ πριγκίπου φερδινάνδου πρὸς τὸν πρῶτον πρωθυπουργόν, διάφορον παρέχει φησὶν εἰς τὰς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου σκέψεις. — Τὸ διάγγελμα τοῦτο ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως, ἐτηλεγραφήθη εἰς πάσας τὰς εὐρωπαϊκὰς πρωτεύουσας καὶ διὰ τοῦ τύπου μετεδόθη εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου. Τί ἐξ αὐτοῦ ὀφειλομένη νὰ συμπεράνωμεν; Δυσὶν θάτερον ἢ ὅτι πράγματι, ὡς τὰ ὄργανα τοῦ περὶ οὗτος πρωθυπουργοῦ ἔγραψαν, ὁ κ. Σταμπούλωφ, ὁποκαμὼν πρὸς τὸν ἀγῶνα, ὃν «λυσώδη» κατ' αὐτοῦ διεξῆγεν ἡ ἀντιπολιτευσίς, ἐκουσίως ἀποχωρεῖ, φρονῶν ἄλλως τε ὅτι ἡ πατρις αὐτοῦ οὐκέτι δεῖται αὐτοῦ, ἢ ὅτι, ὅπερ καὶ τὸ πιθανώτερον, τὸ διάγγελμα τοῦτο ἀποτελεῖ ἀπτόν τεκμήριον τοῦ ὅτι καὶ ὁ πριγκίπης φερδινάνδος ἤρξατο ἐν τῇ πολιτικῇ αὐτοῦ ἐφαρμοζῶν τὸ κατ' ἀνατροπὴν τοῦ ἀληθοῦς προελθὸν δόγμα, καθ' ὃ ἡ γλῶσσα τοῖς πολιτικοῖς δέδοται οὐχὶ πρὸς ἐκφράσιν τῶν διανοημάτων αὐτῶν, ἀλλ' ἀκριβῶς πρὸς ἀπόκρυψιν αὐτῶν, μετὰ τινος μάλιστα τελειοποιήσεως ἐν τῇ ἐφαρμογῇ.

Ἐν Ἀθήναις αἱ τῆς κυβερνήσεως πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ξένων ὁμολογιούκων διαπραγματεύσεις προσιωνίζονται μέχρι τοῦδε αἰσίαν ἐκβάσιν, εὐμενεστάτων ἐκ μέρους πάντων, μάλιστα δὲ τῶν Ἀγγλων καὶ τῶν Γερμανῶν, δεκνυομένων διαθέσεων πρὸς ἀποφυγὴν παντός ὄρου, δυναμένου νὰ θίξῃ τὰ κυριαρχικὰ τῆς χώρας δικαιώματα. — Τὰ ὄργανα τῆς ἀντιπολιτευσέως καὶ αὐτὴν τὴν ὑπὸ τῶν οἰκείων πρέσβων παράστασιν τῶν ξένων πρὸς τοὺς ὑπουργοὺς πρέσβαλον ὡς τεκμήριον τῶν διαθέσεων τῆς κυβερνήσεως, ὅπως ἐπιτρέψῃ τὸν ξενικὸν ἔλεγχον· αἰρηταὶ ὅμως τοῦ ἡμεμισημένου τοῦ ὑπουργείου δημοσιογραφικοῦ ὄργάνου διαβεβαιώσεως, ὡς καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι αὐθεντικαὶ πληροφόρια, μαρτυροῦσιν ὅτι οὐδεμία οὐδαμῶθεν προσεβλήθη ἀξιώσει ἀπείδουσα πρὸς τὴν διατήρησιν ἀνεργαίων τῶν δικαιωμάτων τῆς χώρας ὡς ἀνεξαρτήτου κράτους.

Ἡ οὐγγρικὴ ὑπουργικὴ κρίσις ἐληξεν ὀριστικῶς διὰ τῆς θριαμβικῆς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐπανόδου τοῦ κ. Βέκερλε μετὰ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ πάλιν τοῦ κ. Στίλαγιάν, ἐναντίον τοῦ ὁποίου κυρίως ἐστρέφετο ἡ τῆς αὐτῆς καὶ τῶν συντηρητικῶν ἀντιδράσις. — Εἶνε δὲ τόσῳ μᾶλλον θριαμβικὴ ἡ ἐπάνοδος αὐτῆς τοῦ οὐγγρου πρωθυπουργοῦ, ὅση

οὗτος ἐπανέρχεται φέρων κατὰ τὰς πρὸς τὰς Βουλὰς δηλώσεις αὐτοῦ τὴν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κρίσεως μορφωθείσαν ὑπ' αὐτοῦ πεποιθήσιν, ὅτι ὁ βασιλεὺς δὲν ἐννοεῖ νὰ παρεκκλινή τῆς πρὸς τοὺς κοινοβουλευτικοὺς θεσμοὺς τῆς χώρας ὀφειλομένης εὐλαθείας, καὶ μετὰ τὴν διαπίστωσιν τῆς ὑπάρξεως πλῆθους τοῦ Στέμματος καὶ τῆς κυβερνήσεως ὁμοφωνίας, ἦτοι ἐπανέρχεται ἔχων ἐξησφαλισμένην τὴν χορῆν τῶν δικαιωμάτων, ἅτινα παρέχει αὐτῷ ἡ ἰσχυρὰ κοινοβουλευτικὴ θέσις αὐτοῦ. — Ἄλλ' ἐλπίζεται ὅτι καὶ ἡ τῶν προκρίτων Βουλῆ, κατιδοῦσα ὅτι, ἐπιμένουσα ἐν τῇ ἀδιαλλάκτῳ αὐτῆς στάσει, τοῦτο μόνον ἐπὶ τέλους θὰ κατάρθου, νὰ ἐξασθενίσῃ καὶ ἐλαττώσῃ τὴν συντηρητικὴν αὐτῆς πλειοψηφίαν διὰ τοῦ διορισμοῦ νέων μελῶν ὁμοφρονούντων τῇ κυβερνήσει, θὰ ὑποχωρήσῃ καὶ αὐτὴ, ὡς τοῦτο προεδήλωσεν ἐπευφημούμενος ὁ πρέσβος αὐτῆς, ἀπαντῶν εἰς τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Βέκερλε, ἀναγγέλλοντος τοὺς λόγους τῆς παραιτήσεως καὶ ἐπανόδου αὐτοῦ, καὶ λέγων ὅτι θὰ ἐπιψηφισθῶσι πάντα τὰ νομοσχέδια τῆς κυβερνήσεως, ἐν οἷς καὶ τὸ περὶ πολιτικοῦ γάμου.

Ὁ θάνατος καὶ ἡ διαδοχὴ τοῦ ἀρχοντος τοῦ Μαρόκου εἰς κρίσιμον δοκιμασίαν εἰσάγει τὴν διεθνή πολιτικὴν, αὐτῶν ἀμέσως τῶν συμφερόντων τῆς εὐρωπαϊκῆς εἰρήνης ἀπειλουμένων διὰ τὴν ἐπερχομένην οὐσιαστικώτεραν ἐκδήλωσιν τῆς συγκρούσεως τῶν διαφόρων ἐν τῷ τμήματι τούτῳ τῆς Ἀφρικῆς εὐρωπαϊκῶν συμφερόντων. — Ἡ σπουδὴ, μεθ' ἧς αἱ ἐνδιαφερόμεναι Δυνάμεις ἀπέστειλαν εἰς Ταγγέρην τοὺς στόλους αὐτῶν, ἡ ἐσωτερικὴ τῆς χώρας κατάστασις, ἢς ἕνεκα ἡ Ἰσπανία ἀναγκάζεται νὰ ἐξακολουθῇ τὰς στρατιωτικὰς αὐτῆς ἐνεργείας, ἡ ἀπόφασις τοῦ νέου ἀρχοντος ὅπως πάσῃ δυνάμει κατισχύσῃ τῶν προσκομιμάτων, αἱ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ξένων Δυνάμεων διάφοροι πιθανώτατα ὀδηγίαι, ταῦτα πάντα συναπαρτιζοῦσιν εἰκόνα, ἥτις ἠδύνατο νὰ μὴ ἐμπνέῃ ἰκανὴν ἐλπίδα περὶ τῆς ἀποτροπῆς διεθνούς σημασίας περιπλοκῶν. — Τοῦτου ἕνεκα εὐλόγα πράγματα ὁ λόγδος Ρόμππερς ἔλεγεν, ὅτε τῇ τετάρτῃ παρὰ τὸ δεῖπνον τοῦ δουκὸς τῆς Ἰβρίας ἐκίησεν ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Μούλεν Χαδάν ἠδύνατο νὰ ἐπενέγκῃ δυσάρεστα ἐπακόλουθα, ἂν ἡ εὐρωπαϊκὴ διπλωματία διηυθύνετο ὑπὸ ἥττον συνετῶν καὶ ἥττον μετριοπαθῶν ἀνδρῶν. — Ἀγαθὴ τύχη αὐτῆ ἡ τοῦ ἄγγλου πρωθυπουργοῦ δήλωσις μαρτυρεῖ ὅτι ἡ μάλιστα γασὼν ἐν Ἀφρικῇ δρῶσα σήμερον εὐρωπαϊκὴ Δύναμις εἶναι διατεθειμένη νὰ προσενεχθῇ μετὰ τῆς συνέσεως καὶ μετριοπαθείας, ἥτις θὰ ἠδύνατο ν' ἀποτρέψῃ τὴν δεινῶσιν τῆς κρίσεως. — Καὶ πρὸς τοῦτο δὲν ἀπαιτοῦνται μεγάλα θυσίαι. Ἀρκεῖ πάντα τὰ μέτρα, ἅτινα τυχὸν ἠθελε καταστήσει ἀναγκαῖα ἡ περιφρούρησις καὶ παγίωσις τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως τοῦ Μαρόκου, νὰ μελετηθῶσι καὶ ἐπιβληθῶσι διὰ κοινῆς συνεννοήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων.

M. E. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝ Τῇ ΔΙΑΛΕΚΤῳ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ.*

Ἐπὶ ἄλλην ἔποψιν τὸ τετράπουν ἐνταῦθα δύναται ἵνα ἔχη καὶ τοῦτο σχέσιν πρὸς τὸ τετράπουν ἐν τῷ αἰνίγματι τῆς Σφιγγός¹. Οὐχ ἦττον ὅμως ὁ ἀριθμὸς τέσσαρα ἐσχετίσθη καὶ πρὸς τοὺς τέσσαρας Εὐαγγελιστάς· διότι κατ' ἄλλην παράδοσιν ἐν τῇ λύσει τοῦ τετάρτου ζητήματος ἔχομεν «τέσσαρες: Τέσσαρες Εὐαγγελισταί».

Ὁν Ἡ πρὸς τὸ πέμπτον ζήτημα ἀπάντησις «πέντε δάκτυλα τοῦ ἀνθρώπου» ὑπαινίσσεται ἴσως τὰς πέντε ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου, παριστῶντος τοῦ μὲν μικροῦ δακτύλου τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν, τοῦ δὲ παραμέσου τὴν παιδικήν, τοῦ μέσου τὴν ἐφηβικὴν, τοῦ λιχανοῦ τὴν ἀνδρικὴν καὶ τοῦ ἀντίχειρος τὴν πρεσβυτικὴν. Ἄγνωστον δὲ ἂν ὁ ἀριθμὸς πέντε δύναται ἐνταῦθα ἵνα σχετίζεται καὶ πρὸς τοὺς πέντε ἀστέρας τοῦ Καρκίνου, ἢ πρὸς τὰς πέντε φρονίμους παρθένους.

Ὁν Ἡ ἀπάντησις πρὸς τὸ ἕκτον ζήτημα ἔχει οὕτως «ἕξ ἀστέρις τούρανου»², ὑπαινίσσεται δὲ διὰ τούτου τὸ ἐλάχιστον, ἦτοι τὰς Πλειάδας, αἵτινες εὐρηναί πλησίον τοῦ Ζωδίου τοῦ Ταύρου. Σημειωτέον δ' ἐνταῦθα, ὅτι αἱ Πλειάδες, αἱ θυγατέρες τοῦ Ἀτλαντος κυρίως εἰπεῖν ἀναφέρονται ἐν τῇ μυθολογίᾳ ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν, ὡς ἐξῆς: Ἀλκυόνη, Μερόπη, Κελαινώ, Ἡλέκτρα, Στερόπη, Ταυγέτη καὶ Μαία. Ἄλλ' ἐξ αὐτῶν μόνον ἕξ φαίνονται ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ· διότι τῶσαι μόναι, ὡς ἡ μυθολογία διδάσκει, συνεζεύχθησαν μετ' ἀθανάτων, ἐν ᾧ ἡ ἑβδόμη, ἡ Μερόπη, μετὰ τοῦ θνητοῦ Σισύφου συζευχθεῖσα, ἐξ ἐντροπῆς ἀποκρύπτει τὸ πρόσωπον αὐτῆς πρὸ τῶν θεῶν τιμῆς ἡζιωμένων ἀδελφῶν αὐτῆς. Κατ' ἄλλους πάλιν ἀόρατός ἐστιν ἡ Ἡλέκτρα. Ἄλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ ἕξ ἐπιφαίνονται Πλειάδες, ἦτοι ἕξ ἀστέρες καὶ ἕνεκα τούτου ὁ Σουλῆς παρέχει τὴν ἐρμηνείαν: Πλειάδες· ἐλάχιστον. Ὅτι δὲ καὶ ἐνταῦθα δὲν λείπει ἡ σχέσις καὶ πρὸς τὴν Χριστιανικὴν λατρείαν, δηλὸν γίνεται ἐκ τούτου, ὅτι κατ' ἄλλην παράδοσιν ἀντὶ «ἕξ ἀστέρις τούρανου» ἔχομεν: «ἕξ ἐπτέρυγα τούρανου». Γνωστὸν δ' ὅτι τὰ ἕξ ἐπτέρυγα ἐν τῇ Χριστιανικῇ λατρείᾳ ἐξεικονίζουσι τοὺς ἄγγελους τοῦ οὐρανοῦ (Σεραφεῖμ), οἵτινες, ὅτι ἐν τῇ τελείᾳ τῆς θεῆς μυστικῶς περιερίσσονται

οἰοῦναι διακονοῦντες. Κατ' ἄλλην παράδοσιν πάλιν ἀντὶ τοῦ «ἕξ ἀστέρις τούρανου» ἔχομεν «ἕξ ἡλιοὶ τούρανου».

Τὸν Ἐν τῇ λύσει τοῦ ἑβδόμου ζητήματος «ἕπτὰ δίπλες τούρανου» ἐννοεῖ μὲν ἐπτὰ στρώματα τῆς ἀτμοσφαιρας, ὑπαινίσσεται ὅμως ἴσως τοὺς ἐπτὰ πλανήτας τῶν ἀρχαίων.¹ Κατ' ἄλλην παράδοσιν τοῦ μύθου ἀντὶ τοῦ «ἕπτὰ δίπλες τούρανου» ἔχομεν «ἕπτὰ ὄρη 'ς τὴν Πόλιν», ἦτοι Ἐπτάλοφος.

Ἐν σχέσει δὲ πρὸς τὴν Χριστιανικὴν λατρείαν δύναται τις ἵνα ὑπονοήσῃ τὰ ἐπτὰ μυστήρια. Γνωστὸν ἤδη τυγχάνει, ὅπως σπουδαιότης ἀπεδίδετο εἰς τοὺς ἀστέρας κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν μεσαιωνικὴν ἐποχὴν, καθ' ὅσον ἐπισταύετο κατὰ τὴν τότε ἀστρολογίαν, ὅτι οἱ ἀστέρες ἐξήσκουν ἐπιρροὴν ἐπὶ τὰ συμβαίνοντα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὅτι ταῦτα δι' ἐκείνων καθορίζοντο. Ἰδίως ὅμως αἱ ἐπτὰ πλανῆται καὶ ἐν αὐτοῖς πρὸ πάντων ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐθεωροῦντο ὡς αἱ ἐνεργοῦσαι αἰτίαι ἐπὶ πάντα τὰ γήινα γεγονότα καὶ τούτοις προσετίθεντο ἔπειτα αἱ ἐπιδράσεις τῶν ζωδίων τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου.

Ὁν Διὰ τῶν λέξεων «ὄχτῳ νόχια τοῦ ἀετοῦ» ἐν τῇ λύσει τοῦ ὄγδου ζητήματος γίνεται ἴσως ὑπαινιγμὸς τοῦ ὑπὸ Ἡρακλέους φονευθέντος ἀετοῦ, ὅστις ἐπὶ τοῦ Καυκάσου κατέτρωγε τὰ ἥπατα τοῦ Προμηθεῶς δεσμώτου,² ἢ τὰς Στυμφαλίδας, αἵτινες, οὐσαι ὄρεα ἀρπακτικὰ καὶ ἀνθρωποφάγα μετὰ χαλκῶν γαμφῶν ὀνύχων καὶ πτερυγῶν, ἐφονεύθησαν ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ φόνος αὐτῶν ἀποτελεῖ τὸ ἕκτον ἄθλον τοῦ ἥρωος. Πιθανὸν ὅμως ἵνα καὶ διὰ τῶν ὀκτῶ γαμφῶν ὀνύχων ὑπονοῶνται οἱ ἐκ τῆς Μεγάρης γεννηθέντες αὐτῷ ὀκτῶ υἱοί,

Ὁν Ἡ λύσις τοῦ ἐνάτου ζητήματος «ἐννέα μῆνες βαστάξ' ἡ γυναῖκα τὸ παιδί» ὑπομνηστικῶς ἴσως τρόπον τινὰ τὸ χρονικὸν διάστημα, ἐντὸς τοῦ ὁποῦ ἀπετελέσθησαν οἱ ἀρχικῶς δέκα ἄθλοι τοῦ Ἡρακλέους· διότι οὗτοι ἐτελέσθησαν ἐντὸς ὀκτῶ ἐτῶν καὶ ἐνός μηνός, ἄρα κατὰ τὸ ἐνάτον ἔτος (ἴδ. Ἀπολλοδ. Βιβλιοθ. ἐκδ. Bekker 1854, σελ. 60)· ἢ ὑπαινίσσεται ἴσως τὸ δεύτερον ἄθλον τοῦ Ἡρακλέους, ἦτοι τὸν φόνον τῆς Λερναίας Ὑδρας. Ἥτις εἶχεν ὑπερμέγεθος σῶμα κεφαλὰς φέρον ἐννέα, τὰς μὲν ὀκτῶ θητιάς, τὴν δὲ μέσην ἀθάνατον (ἴδ. Ἀπολλοδ. Βιβλιοθ. σελ. 52). Κατ' ἄλλην παράδοσιν τοῦ μύθου συσχετιζομέ-

* Ἰδὲ ἀριθ. 30, σελ. 583—585.

1) Ἄλλως τε ὡς λύσις τοῦ τετάρτου ζητήματος κατ' ἄλλην παράδοσιν φέρεται ἐν τῇ διαλεκτικῇ ἰδιώματι τοῦ Πόντου «τεσσαράποδον τὸ βωθᾶν» τ. ἔ. τετράπονον τὸ βρέφος. Κατ' ἄλλους ὅμως πάλιν ἔχομεν «τέσσαρα μασκάρ'· τ' ἀγέλαδι» τ. ἔ. τέσσαρας μαστοὺς φέροι ἡ ἀγέλας.

2) Ἐν τῇ διαλεκτῳ τοῦ Πόντου ἡ ἀπάντησις αὕτη ἔχει ἀκριβῶς οὕτως «ἐξιστοῦρα τούρανου». Σημειωτέον δ' ὅτι ἄλλως τὸ ἐλάχιστον ἐν Πόντῳ καλεῖται ekschiastron, τ. ἔ. ἐλάχιστρον.

1) Τοῖς ἀρχαίοις ἦσαν γνωστοὶ οἱ διὰ γυμνῶν ὀφθαλμῶν ὁρῶμενοι πλανῆται: Ἐρμῆς, Ἀφροδίτη, Ἄρης, Ζεὺς, Κρόνος, Ἥλιος καὶ Σελήνη. Ἄλλ' ἔπειτα ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ μὲν Ἥλιος ἐστὶν ἀπλανῆς (ἐν ᾧ τὸν ἀντικτῶν ἢ Γῆ ἐστὶ πλανῆτης), ἢ δὲ Σελήνη ἀνήκει εἰς τοὺς δορυφόρους.

2) Περὶ τούτου ἀναγνωσκόμεν παρ' Ἀπολλοδώρου (ἐν Βιβλιοθ. σελ. 61, ἐκδ. Bekker 1854) τὰ ἐξῆς: καὶ διὰ τῆς Αὐβύης ποσευθεῖς ἐπὶ τὴν ἐξω θάλασσαν καταπλεῖ, οὗ τὸ δέπας καταλαμβάνει καὶ περαιθεῖς ἐπὶ τὴν ἤπειρον τὴν ἀντικτῶν κατεπέζευσεν ἐπὶ τοῦ Καυκάσου τὸν ἐσθίνοντα τὸ τοῦ Προμηθεῶς ἦπαρ αἰστόν, ὄντα Ἐχθῶνος καὶ Τυφῶνος· καὶ τὸν Προμηθεῶς ἔλυσε, δεσμὸν ἐλύμενος τὸν τῆς ἐλαίας καὶ παρέργε τῷ Διὶ Χείρωνι θηήσκων ἀθάνατον ἀντ' αὐτοῦ θέλοντα.

νην πρὸς τὴν χριστιανικὴν λατρείαν ἀντὶ τοῦ «ἐννέα μῆνες βαστάξ' ἡ γυναῖκα τόπαιδί» ἔχομεν «ἐννέα τὰ τέγματα», ἧτοι ἐννέα εἰς τὰ τέγματα τῶν ἀγγέλων.

10ον Ἡ λύσις τοῦ δεκάτου ζητήματος «δέκα παρθένες κόρες»¹ τὸ μὲν ὑπομιμνήσκει τὸ ὑπὸ τὸ ὄνομα *Παρθένος* γνωστὸν ζῳδιον (ὡς προεῖρηται τὸ δὲ καὶ ὑπαινίσσεται τὰ ἀρχικῶς δέκα μόνον ὀρθήντα ἄθλα τοῦ Ἡρακλέους.² Ἀλλὰ καὶ τὰς ὑπ' αὐτοῦ φονευθείσας Στυμφαλίδας ἀπεικονίζον βραδυτέρου ὡς πτερωτάς παρθένους. Τελευταῖον παρατηροῦμεν, ὅτι καὶ ἐνταῦθα διακρίνεται ὡς δὴ ποτε σχέσις πρὸς τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ἀναφερομένας δέκα παρθένους, ὧν αἱ πέντε φρόνιμοι καὶ αἱ πέντε μωραὶ. Πρβλ. καὶ τὰς δέκα ἐντολάς.

11ον Ἐν τῇ πρὸς τὸ ἐνδέκατον ζήτημα ἀπαντήσῃ «ἐνδεκά μῆνες βαστάξ' ἡ φορὰ τὸ πουλάρι» ὑπομιμνησκόμεθα ἴσως τοὺς ἐν τῷ δεκάτῳ ἄθλῳ βόας τοῦ Γηρυόνου, οὓς ὁ Ἡρακλῆς ὤφειλεν ἵνα κομίσῃ ἐξ Ἐρυθείας καὶ ἐξ ὧν δώδεκα ὄντων εἰς ταῦρος ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν (ὅτε ὁ ἦρωσ ἐφθασε μετ' αὐτῶν εἰς Ρήγιον) καὶ διαπλεύσας εἰς Σικελίαν καὶ διελθὼν τὴν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ταύρου κληθείσαν Ἰταλίαν (διότι οἱ Τυρρηνοὶ ἰταλὸν τὸν ταῦρον ἐκάλουν), ἤλθεν εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Ἐρυκος, τοῦ βασιλέως τῶν Ἐλίμων, οὗτος δὲ ταῖς ἰδίαις συγκατέμιξεν ἀγέλαις (ὡς λέγει ὁ Ἀπολλόδ. Βιβλιοθ. σελ. 59). Ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς, εἰς ἀναζήτησιν αὐτοῦ ἐλθὼν, ἀποσπᾶ αὐτὸν ἀποκτείνων τὸν Ἐρυκα. Σημειωτέον δ' ἐνταῦθα, ὅτι πιθανῶς οἱ δώδεκα βόες τοῦ Γηρυόνου ἀπεικονίζουσι συμβολικῶς τοὺς δώδεκα μῆνας, ἀφοῦ τοιαύτην συμβολικὴν παράστασιν ἔχουσιν οἱ δώδεκα λευκοὶ τοῦ Αὐγίου βόες. Ἡ δὲ μνεῖα τοῦ ἵππου ὑπαινίσσεται ἴσως τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ὤφειλεν ἵνα κομίσῃ εἰς Μυκῆνας τοὺς ἀνθρωποφάγους ἵππους τοῦ Θρακικοῦ Διομήδους, ἡ ὑπενημιμίξει ἴσως τὰς φορβάδας τοῦ Ἰρίτου (ἀδελφοῦ τῆς Ἰόλης), ἃς ὑπέξῆρεσεν, ὡς λέγει μῦθος τις, καὶ ὅτε οὗτος προσελθὼν ἀπήτει αὐτάς, ὁ Ἡρακλῆς ὀδηγήσας εἰς τι ὄρος αὐτὸν κατέρριψεν αἴφνης ἀπὸ πρανοῦς πετρῶματος. Περαιτέρω ἀναφέρεται, ὅτι, ὅτε ἀπῆλλαξε κήτους τινὸς τὴν θυγατέρα τοῦ Λαομέδοντος Ἡσιόνην, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὴν ὑπόσχεσιν, ὅτι ἔμελλεν ἵνα λάβῃ παρ' αὐτοῦ ὡς ἀμοιβὴν ἀθανάτους ἵππους (ἴδ. Ἀπολλοδ. Βιβλ.σθ. σελ. 58). Τελευταῖον παρατηροῦμεν, ὅτι καὶ ἄλλως ἔδει ὅπως γένηται μνεῖα καὶ τοῦ ἵππου, ἀφοῦ ὁ Ἡρακλῆς κρίσταται ὡς Θεὸς τοῦ ἡλίου, ὅστις ὡς γνωστὸν τέσσαρας φέρει εἰς

τὸ χρυσοῦν αὐτοῦ ἄρμα ἵππους,¹ κατὰ τὴν μυθολογίαν.

12ον Τελευταῖον ἡ λύσις τοῦ δωδεκάτου ζητήματος σαφῶς πλέον δείκνυσι τὴν σχέσιν τοῦ μύθου πρὸς τοὺς δώδεκα ἄθλους τοῦ Ἡρακλέους καὶ πρὸς τὰ δώδεκα ζῳδία τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου. Κατ' ἄλλην παράδοσιν τοῦ μύθου «ἀντὶ τοῦ δώδεκα μῆνες ἔχει ὁ χρόνος» ἀναφέρεται «δώδεκα εἶν' οἱ Ἀπόστολοι». Καὶ οὕτω λοιπὸν ἐπιφαίνεται καὶ ἐνταῦθα ἡ Χριστιανικὴ ἐπίδρασις.

Ἐκ πάντων τῶν προειρημένων ἀρκούντως δηλοῦται ὅποιαν σημασίαν κέκτηται τὸ ἐν τῷ στόματι τοῦ λαοῦ περιωθὲν τοῦτο παραμύθιον, καθ' ὅσον καὶ ἡ πλοκὴ αὐτοῦ φαίνεται μετὰ πολλῆς τῆς τέχνης καὶ εὐφυΐας κατεσκευασμένη καὶ τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ εἰσι πολύτιμα, κυρίως μὲν μυθολογικά, οὐχ' ἦπτον ὅμως συσχετιζόμενα καὶ πρὸς χριστιανικὰς ἰδέας (τοῦτο δ' ἄλλως τε καὶ φυσικόν) καὶ πρὸς ἀστρονομικὰς γνώσεις τῆς ἀρχαιότητος καὶ τοῦ μέσου αἰῶνος. Καὶ ἄγνωστον μὲν ἀληθῶς εἰς τίνα ἐποχὴν ἀνάγεται καὶ τίς ὁ τὴν πρωτοβουλίαν σχῶν ὅπως τοιοῦτον πλάσῃ μῦθον, οὐχ' ἦπτον ὅμως γλωσσικῶς ἐξετάζοντες αὐτόν,² δυνάμεθα εἰπεῖν, ὅτι ὡς ἔχει ἐν τῇ διαλέκτῳ τοῦ Πόντου, ἀριθμεῖ τριῶν τοῦλάχιστον αἰῶνων ζωὴν. Τίς οἶδε δὲ ἂν καὶ ἐν τοῖς ὀρεινοῖς μέρεσι τῆς Χαλδίας, ἐνθα μόνον φαίνεται ἀπαντῶν, εἰσῆλθη κατ' ἀρχὰς ἐξῶθεν διὰ τῶν κατὰ πρῶτον τὰ μέρη ταῦτα κατοικησάντων μετοίκων μεταλλέων. Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχη, πκρὰ τοῖς ὀρεινοῖς γεωργοῖς ἀναζητητέον πάντοτε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἐν ταῖς παραλίαις πόλεσι· διότι ἐν αὐτῷ μαρτύριον τῆς κτηνοτροφίας ἐστὶν ἡ μνεῖα τῆς ὄρνιθος, ἰδίως ὅμως τοῦ κριοῦ, τῆς ἀγελάδος καὶ τοῦ ἵππου. Ἐπειδὴ δὲ τὰ κυρίως μυθολογικὰ καὶ ἀστρονομικὰ αὐτοῦ στοιχεῖα ὡς ἐκ τῆς ἐποχῆς τῆς γενέσεως αὐτοῦ συνεσχετισθησαν καὶ μετὰ Χριστιανικῶν, οὐδὲν τὸ ἀπίθανον, ὅτι ἴσως κληρικὸς τις εὐπαιδευτος μεμυημένος τῆς ἀρχαίας μυθολογίας καὶ τῶν στοιχειωδεστέρων τῆς ἀστρονομίας γνώσεων ἔπλασε πρῶτος τὸν λαμπρὸν τοῦτον καὶ διδακτικώτατον μῦθον, ὅστις τὸ μὲν περισφάζει τιμαλφῇ τῆς μυθολογίας κειμήλια καὶ δοξασίας ἀστρονομικὰς, τὸ δὲ μεταλαμπαδεύει καὶ Χριστιανικὰς διδασκαλίας.

1) Τὰ συνήθως ἀποδιδόμενα τοῖς ἵπποις τοῦ ἡλίου ὀνόματά εἰσιν: Ἐως, Αἰθίοψ, Στερόπη καὶ Βροντή, κατὰ δὲ τὸν Ὁβίδιον (Μεταμ. Phaëthon στίχ. 184 καὶ 185, ἔκδ. Siebelis 1885, τεύχ. I, σελ. 35) πυρρῶεις, Ἐφῶς, Αἴθων καὶ Φλέγων.

2) Ἐπὶ γλωσσικὴν ἐποψὴν παρατηρητέον τὰ ἐξῆς: Ἐν τῷ παραμύθῳ τούτῳ ἀπαντῶμεν τὴν λέξιν *τίκαλον* (=ἀντικάλον) σήμερον ἄλλως ἄχρηστον οὔσαν. Ἐχομεν τὴν γενικὴν τῆς ὄρνιθος ἐξ ὀνομ. ὄρνη, ἢ, ἐν ᾧ σήμερον ἐν τῷ Πόντῳ τὴν ὄρνιθα κοσάραν καλοῦσι. Προσέτι ἔχομεν τὸ ἄρσεν. ὁ κρῖαρον, ἐν ᾧ σήμερον οὐδετέρως λέγομεν τὸ κρ'ά'ρ. Ὁμοίως κατ' ἄλλην παράδοσιν τοῦ ἐβδόμου ἀντικάλου ἔχομεν τὴν λέξιν ὄρνη ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ βουναῖ, ἐν ᾧ σήμερον ἐν τῷ Πόντῳ τὸ βουνὸν καλεῖται ραχί'ν (=ραχίον), ἡ δὲ λέξις ὄρος ἐνιαχοῦ μόνον λεγομένη σημαίνει δάσος. Τελευταῖον παρατηροῦμεν, ὅτι μέχρι τοῦ ἐνάτου ἀντικάλου τὸ ρῆμα ἐννοεῖται ἐξῶθεν.

1) Ἐν τῇ τοῦ Πόντου διαλέκτῳ λέγομεν: «δέκα παρθέναι κοραὶ» τονίζοντες οὕτω χάριν τοῦ μέτρου βεβαίως συμφώνως πρὸς τὴν λύσιν τοῦ ὀγδόου ζητήματος «ὄχτω τσάφ' ἔσόν ἀϊτόν».

2) Ἴδε Ἀπολλοδ. Βιβλιοθ. (ἔκδ. Bekker 1854) ἐν σελ. 51, ἐνθα λέγεται «κατοικεῖν δὲ αὐτὸν εἶπεν [ἡ Πυθία] ἐν Τίρουθι, Εὐρυστειῇ λατρεύοντα ἔτη δώδεκα τοὺς ἐπιτασσομένους ἄθλους δέκα ἐπιτελεῖν, καὶ οὕτως ἔφη, τῶν ἄθλων συντελεσθέντων, ἀθάνατον αὐτὸν ἔσεσθαι».

Ἄλλὰ καὶ ἑτέραν διακρίνομεν ἐν αὐτῷ Χριστιανικῇ διδασκαλίᾳ, ὅτι ἢ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη καὶ ἢ ἐλεημοσύνη τὰ μέγιστα συντελοῦσι πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου· διότι βεβαίως, ὡς εὐκόλως ἐννοεῖται, ὁ δρόκων ἀφεύκτως ἤθελε κατισχύσει, εἰ μὴ ὁ τὸ ἀνάκτορον αὐτοῦ κατοικήσας ἄνθρωπος ἐξ οἴκου πρὸς τὸν πτωχὸν γέροντα κινούμενος ἐφιλοξένοι αὐτόν.

Τελευτῶντες λέγομεν, ὅτι ὁ εἰρημένος μῦθος, ὡς γνήσιος διατελεῖ ἐρριζωμένος ἐν τῷ πνεύματι τοῦ λαοῦ, διότι ἀπέρρευεν ἐκ τῆς ὕμης τῆς ποιητικῆς αὐτοῦ φαντασίας. Μαρτυρεῖ δ' ὅτι ἔτι καὶ νῦν ὄρα τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ, καίτοι ἀσθενέστερον ἢ ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Ἀγαπᾷ πάντοτε ὅπως διὰ μυθικῶν εἰκόνων περιβάλλῃ καὶ περικουμῇ σπουδαῖα γεγονότα καὶ πρόσωπα. Ἄλλως τε γνωστόν, ὅτι ἀνέκαθεν τὸ συμβολικῶς λαλεῖν ἦν ὁ κύριος χαρακτήρ πασῶν τῶν θρησκευτικῶν τῆς ἀρχαιότητος. Οἱ σοφοὶ τῶν ἐθνῶν ἦσαν ἠναγκασμένοι ὅπως τοῦτο τὸ εἶδος τῆς γλώσσης ἐκλέξωσιν ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν ἢ μὲν σύνεσις εἰσέτι δὲν διεκρίνετο ὡς ἀρκούντως πλουσία, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἀπρηρημένας ἐννοίας, ἵνα ἐκφρασθῇ περὶ πραγμάτων ὑπερᾶνω τῆς γενικῆς αἰσθητικότητος ὑφουμένων, ὥσπερ ἐκφραζόμεθα ἡμεῖς ἡδῆ. Προσέτι δὲν δύναται τις ἵνα ἀρνηθῇ, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ὄλωσ' διαφόρους ἰδέας εἶχον περὶ τῆς περιστοιχιζούσης αὐτοὺς φύσεως ἢ ἡμεῖς. Ἡ διαφορὰ αὕτη ἐβασίλειτο τὸ μὲν ἐπὶ τούτου, ὅτι οὗτοι μὲν παρετήρουν τὰ πράγματα μᾶλλον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς φαντασίας, ἡμεῖς ὅμως μᾶλλον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς διανοίας, τὸ δ' ἐπὶ τούτου, ὅτι ἐκεῖνοι μᾶλλον ἡμῶν ἦσαν ἐξωκειωμένοι ὅπως τοῖς πᾶσιν ἀποδίδωσι θρησκευτικὴν σχέσιν καὶ ἐν ἐκάστῳ φαινομένῳ διακρίνωσιν ἀπαύγασμα τοῦ θεοῦ. Ὡς ἐκ τούτου φαίνεται ὁ κόσμος τοῖς ἀρχαίοις ὑπὸ τόσον διάφορον ὄψιν, ὥστε ἡμεῖς νῦν πράγματι δυσκολευόμεθα ἵνα εἰσδύσωμεν εἰς τὴν ἰδέαν αὐτῶν. Ἐπομένως οὐδὲν τὸ θαυμαστόν, ἂν ἡ γλώσσα τῶν ἀρχαίων μύθων ἔμεινεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον αἰνιγμα ἄλυτον καὶ ἂν μάλιστα ἔτι καὶ νῦν οὐδαμῶς τολμῶμεν ὅπως καυχώμεθα, ὅτι ὑπερπεπήδησαμεν πέρασ' τὰς δυσκολίας, ἐλύσαμεν πᾶν τὸ αἰνιγματῶδες καὶ διηυκρινήσαμεν πᾶν τὸ σκοτεινόν. Εἶθε τοῦλάχιστον ἵνα ἡ νέα σταδιοδρομία ἦ ὀρθή. Ὁ σκοπός, πρὸς ὃν αὕτη ἀποβλέπει, ἐστὶ μέγας καὶ ὑψηλός· ἴσως μάλιστα συνδέεται μετὰ τούτου ἡ λύσις τοῦ αἰνίγματος τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν καὶ τοῦ κόσμου. Ὡς ἐκ τούτου εἶθε ἵνα μὴ καταπονηθῇ καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐρευνῆς ἀγωνιζόμενον καὶ ἀντιπαλῶν ἐπὶ τοῦ νέου πεδίου τοῦ πνευματικοῦ ὄγῳνος. Ἴσως κατορθώσῃ ἐπὶ τέλους ὅπως μετὰ τινὰς αἰῶνας διασκεδᾷ πᾶν νέφος, ὅπερ μόνον ὑπὸ μορφᾷς ἀλλοκότους καὶ ἰδιοτρόπους παρουσιάζουσιν ἡμῖν τὰ θύματα τῆς προϊστορικότητος, ἵνα παρᾷ αὕτη τῷ κατεγοητευμένῳ ὀφθαλμῷ ἐν τῇ ἀγνῇ αὐτοῦ καλλονῇ, ἐν τῇ θεῷ αὐτοῦ λαμπηδόνι.

ΔΗΜ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ.

ΑΙ ΤΥΧΑΙ ΤΟΥ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ ΤΟΥ ΦΕΝΕΛΩΝΟΣ.

Μετὰ τὴν τοῦ Ταρτάρου ἐπίσκεψιν, ὁ Τηλέμαχος εἰσέρχεται εἰς τὰ Ἡλύσεια πεδία, ἐνθα ἀναγνωρίζει αὐτόν ὁ πρόπαππὸς του Ἀρκείδιος καὶ τὸν διαβεβαίει ὅτι ὁ Ὀδυσσεύς ζῆ, ὅτι θά τὸν ἐπανίδῃ ἐν Ἰθάκῃ καὶ ὅτι θά βασιλεύσῃ μετ' αὐτόν. Ἐν ταύτῳ δὲ ὁ Ἀρκείδιος περιγράφει αὐτῷ τὴν εὐτυχή κατάστασιν ἐν ἣ διατελοῦσιν οἱ ἦρωες, οἵτινες διεκρίθησαν ἐν πολέμοις. Ἀκολουθῶς ἄρχεται περιγραφῆς, οἷας ὀπανίως, κυρίαί καὶ κύριοι, ἠκούσθητε ἢ περιγραφῆ αὕτη ἐστὶν ἢ τῆς εὐδαιμονίας, ἧς ἀπολαύουσιν οἱ δίκαιοι, ἰδίᾳ δὲ οἱ καλοὶ ἄρχοντες, οἱ κατὰ τὸν βίον αὐτῶν ὑπηρετήσαντες τοῖς θεοῖς καὶ εὐτυχεῖς καταστήσαντες τοὺς ὑπ' αὐτῶν κυβερνηθέντας λαοὺς. Ἀκούσατε μετὰ προσδοχῆς τὴν περιγραφὴν ταύτην καὶ ἀφετε τὰ ὄτα ὑμῶν, τὴν καρδίαν ὑμῶν, τὴν διάνοιαν ὑμῶν καὶ τὴν ὑμετέραν φαντασίαν ἵνα κατακυλισθῶσιν ἐλευθέρως καὶ ἀπροκαλύπτως ὑπὸ τῆς κλασικῆς ταύτης καὶ ὑψηλῆς ἐμπνεύσεως τῆς μεγαλοφυΐας. *Télémaque s'avance vers ces rois, qui étaient dans des bocages odoriférants, sur des gazons toujours renaissants et fleuris; mille petits ruisseaux d'une onde pure arrosaient ces beaux lieux, et y faisaient sentir une délicieuse fraîcheur; un nombre infini d'oiseaux faisaient résonner ces bocages de leur doux chant. On voyait tout ensemble les fleurs du printemps qui naissaient sous les pas, avec les plus riches fruits de l'automne qui pendaient des arbres. Là, jamais on ne ressentit les ardeurs de la furieuse Canicule; là, jamais les noirs aquilons n'osèrent souffler, ni faire sentir les rigueurs de l'hiver. Ni la guerre altérée de sang, ni la cruelle envie qui mord d'une dent venimeuse, et qui porte des vipères entortillées dans son sein et autour de ses bras, ni les jalousies, ni les défiances, ni les vains désirs n'approchent jamais de cet heureux séjour de la paix. Le jour n'y finit point, et la nuit, avec ses sombres voiles, y est inconnue: une lumière pure et douce se repand autour des corps de ces hommes justes, et les environne de ses rayons comme d'un vêtement. Cette lumière n'est point semblable à la lumière sombre qui éclaire les yeux des misérables mortels, et qui n'est que ténèbres; c'est plutôt une*

*) Ἰδε ἀριθ. 30, σελ. 593—595.

gloire céleste qu'une lumière : elle pénètre plus subitement les corps les plus épais, que les rayons du soleil ne pénètrent le plus pur cristal : elle n'ébluit jamais ; au contraire, elle fortifie les yeux, et porte dans le fond de l'âme je ne sais quelle sérénité : c'est d'elle seule que ces hommes bienheureux sont nourris ; elle sort d'eux, et elle y entre ; elle les pénètre et s'incorporent eux comme les aliments s'incorporent à nous. Ils la voient, ils la sentent, ils la respirent ; elle fait naître en eux une source intarissable de paix et de joie : ils sont plongés dans cet abîme de joie, comme les poissons dans la mer. Ils ne veulent plus rien ; ils ont tout sans rien avoir, car ce goût de lumière pure apaise la faim de leur cœur ; tous leurs désirs sont rassasiés, et leur plénitude les élève au-dessus de tout ce que les hommes vides et affamés cherchent sur la terre : toutes les délices qui les environnent ne leur sont rien, parce que le comble de leur félicité, qui vient du dedans, ne leur laisse aucun sentiment pour tout ce qu'ils voient de délicieux au dehors. Ils sont teints que les dieux, qui, rassasiés de nectar et d'ambroisie, ne daigneraient pas se nourrir des viandes grossières qu'on leur présenterait à la table la plus exquise des hommes mortels. Tous les maux s'enfuient loin de ces lieux tranquilles : la mort, la maladie, la pauvreté, la douleur, les regrets, les remords, les craintes, les espérances mêmes, qui coûtent souvent autant de peines que les craintes ; les divisions, les dégoûts, les dépits, ne peuvent y avoir aucune entrée.

Les hautes montagnes de Thrace, qui, de leur front couvert de neige et de glace depuis l'origine du monde, fendent les nues, seraient renversées de leurs fondements posés au centre de la terre, que les cœurs de ces hommes justes ne pourraient pas même être émus. Seulement ils ont pitié des misères qui accablent les hommes vivants dans le monde ; mais c'est une pitié douce et paisible qui n'altère en rien leur immuable félicité. Une jeunesse éternelle, une félicité sans fin, une gloire toute divine est peinte sur leurs visages : mais leur joie n'a rien de folâtre ni d'indécemment ; c'est une joie douce, noble, pleine de majesté ; c'est un goût sublime de la vérité et de la vertu qui les transporte. Ils sont, sans interruption, à chaque moment, dans le même saisissement de cœur où est une mère qui revoit son cher fils qu'elle avait cru mort ; et cette joie, qui échappe bientôt à la mère, ne s'enfuit jamais du cœur de ces hommes ; jamais elle ne languit un instant ; elle est toujours nouvelle pour eux : ils ont le transport de l'ivresse, sans en avoir le trouble et l'aveuglement.

Ils s'entretiennent ensemble de ce qu'ils voient et de ce qu'ils goûtent : ils foulent à leurs pieds les molles délices et les vaines grandeurs de leur ancien-

ne condition qu'ils déplorent ; ils repassent avec plaisir ces tristes mais courtes années où ils ont eu besoin de combattre contre eux-mêmes et contre le torrent des hommes corrompus, pour devenir bons ; ils admirent le secours des dieux qui les ont conduits, comme par la main, à la vertu, au travers de tant de périls. Je ne sais quoi de divin coule sans cesse au travers de leurs cœurs, comme un torrent de la divinité même qui s'unit à eux ; ils voient, ils goûtent ; ils sont heureux, et sentent qu'ils le seront toujours. Ils chantent tous ensemble les louanges des dieux et ils ne font tous ensemble qu'une seule voix, une seule pensée, un seul cœur ; une même félicité fait comme un flux et reflux dans ces âmes unies.

Dans ce ravissement divin, les siècles coulent plus rapidement que les heures parmi les mortels ; et cependant mille et mille siècles écoulés n'ôtent rien à leur félicité toujours nouvelle et toujours entière.

Ὅποσιν καλλιπέπεια καὶ ἀρμονία ! Ὅποσιν ἀγαθότης ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων ! Ὅποια ζωγραφικωτάτη καὶ εὐρυθμὸς ἀπεικόνισις ! Ὅποια τοῦ μεγαλείου τῆς ἀρχαιότητος ἀναγνώρισις καὶ τοῦ ὕψους τῶν χριστιανικῶν δοξασίων συναίσθησις καὶ ἐφαρμογή ! Τὰ ἀθάνατα ταῦτα ἔπη περὰνας ὁ Ἀρκείσιος ἐπιπροστίθησι καὶ τινὰς συμβουλὰς, ὧν μετὰ σεβασμοῦ ὁ Τηλέμαχος ἀκροασάμενος, ἐξέρχεται ἔκθαμβος τῶν Ἡλυσειῶν πεδίων καὶ ἀφικνεῖται δρομαῖος εἰς τὸ συμμαχικὸν στρατόπεδον.

Ἐν τῷ στρατοπέδῳ τούτῳ τῶν ἀρχηγῶν πάντων συκροτησάντων ἐκκλησίαν, ὁ υἱὸς τοῦ Ὀδυσσεὺς ἀναπτύσσει τοὺς λόγους δι' οὓς δὲν ἤρμοζεν ἵνα οἱ σύμμαχοι, ὡς εἶχον ἀποφασίσει, καταλάβωσιν αἰθνηδῶς καὶ δι' ἀπάτης τὴν πόλιν ἣν οἱ ὄμηροι παρέδωκαν, συνεπειὰ ρητῆς ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ ἐχθροῦ συνεννοήσεως, εἰς τοὺς Λευκανοὺς, παρέχει δὲ ἄφθονα δείγματα συνέσεως καὶ ἀνεκτικότητος μετὰ τὴν σύλληψιν δύο προσφύγων, ὧν ὁ μὲν, ὀνόματι Ἀκανθος, ἐπεδίωξε τὴν δηλητηρίασιν αὐτοῦ, ὁ δὲ, Διόσκουρος καλοῦμενος, ὑπέσχετο τοῖς συμμαχοῖς τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀδράστου. Ἀκολουθῶς δὲ ἀρξαμένης τῆς μάχης, ὁ Τηλέμαχος μεγάλῃν καὶ φοβεράν ποιεῖται θραῦσιν περίεξ αὐτοῦ, ἀναζητῶν τὸν Ἀδράστον, ὅστις, ἀναζητῶν αὐτὸν ὡσαύτως, φονεῖται ἐν τούτοις τὸν Πεισίστρατον, υἱὸν τοῦ Νέστορος. Ἐπέρχεται τότε ὁ Φιλοκτίτης ἄλλὰ καθ' ἣν στιγμήν ἐτοιμάζεται νὰ ρίψῃ τὸ βέλος κατὰ τοῦ Ἀδράστου, αἰσθάνεται ἑαυτὸν σπουδαίως πληγωθέντα καὶ ὑποχρεοῦται εἰς ταχεῖαν ἐκ τοῦ στρατοπέδου ἀποχώρησιν καὶ παντελῆ ἠσυχίαν καὶ ἀπραξίαν. Τῶν δὲ συμμαχικῶν εὐρισκομένων ἐν δεινοτάτῃ θέσει ἕνεκα ἀλλεπαλλήλων ἐπιτυχιῶν τοῦ Ἀδράστου, πολλοὺς τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ τοὺς γενναϊοτέρους φονεύοντος, ὁ Τηλέμαχος, σπεύδων εἰς ἐπικουρίαν καὶ εἰς οὐδὲν λογιζόμενος ὅτι μετὰ τοιοῦτου ἀδαμάστου πολεμίου διέτρεχε μέγαν κίνδυνον, ἄρχεται γιγαντιαίας μετ' αὐτοῦ μονομαχίας καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν νικῆσας αὐτὸν χαρίζεται τὴν ζωὴν του ὑπὸ ὄρον, ἀκολουθῶς δὲ, προσβλήθεισ ἀίθνης ὑπ' αὐτοῦ ἀνάδρωσας καὶ δολίως ἅμα τῇ λήξει τῆς μονομαχίας, δίδωσι καὶ αὐτῆς τὸ σύν-

θημα τῆς πάλης, ἥς τὸ ἀποτέλεσμα ἐστὶν ὁ θάνατος τοῦ Ἀδράστου.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Ἀδράστου, οἱ Δαῦνιοι τεῖνουσι τὰς χεῖρας πρὸς τοὺς συμμάχους ἐξαιτούμενοι τὴν εἰρήνην. Καὶ ὁ μὲν Νέστωρ, ἀπαρηγόρητος ἐπὶ τῇ ἀπώλειᾳ τοῦ προσφιλοῦς αὐτῷ υἱοῦ Πειδιστράτου, ἀποσύρεται ὑπὸ τὴν σκηνὴν του καὶ δὲν συμμετέχει τῶν διασκέψεων τῶν ἀρχηγῶν, οὔτοι δὲ συνελθόντες ἐπὶ τὸ αὐτό, παραδέχονται τὰς τῶν Δαυνίων προτάσεις, γνωμοδοτοῦσι δὲ συνάμα ἵνα ἡ ἐπικράτεια τῶν ἠττηθέντων διαμελισθῆ, δοθῆ δὲ τῷ Τηλέμαχῳ ἡ χώρα τοῦ Ἄρπυος. Ἄλλ' οὔτος, οὐ μόνον τὴν προσφορὰν ταύτην ἀπορρίπτει, ἀλλὰ καὶ δι' ἰσχυρῶν καὶ μεστῶν εὐθύτητος καὶ πολιτικῆς συνέσεως ἐπιχειρημάτων καταδείκνυσιν ὅτι κοινὸν ἑαυτῶν συμφέρον ἐξυπηρετήσουσι δωρούμενοι τοῖς ἠττηθεῖσιν ὀλόκληρον τὴν ἐπικρατείαν των καὶ ἐκλέγοντες ἄρχοντα αὐτῶν τὸν Πολυδάμαντα· πείθει δὲ καὶ τοὺς Δαυνίους ὅπως τὴν χώραν τοῦ Ἄρπυος παραχωρήσῃ τῷ Διομήδει. Καὶ οὔτω τοῦ πολέμου αἰδώς λήξαντος, οἱ πάντες, χαίροντες ἐπὶ τῇ ἐπακολουθησάσῃ εἰλικρινεῖ καὶ συνετῇ γενναιοφροσύνῃ καὶ ἀδελφικῇ συμνοίᾳ, ἀλληλαποχαιτῶνται «δακρυῶν γελῶντες» καὶ ἀπέρχονται ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πατρίδα.

Ὁ Τηλέμαχος ἤερων τὸν ἀμάραντον στέφανον τῆς νίκης καὶ τῆς μετὰ ταύτην ἐπιδειχθείσης ἐκτάκτου καὶ θαυμαστῆς σωφροσύνης, ἀπέρχεται, πρὸς συνάντησιν τοῦ Μέντορος, εἰς τὴν τοῦ Ἰδομενέως ἐπικρατείαν, ἥς μετ' ἀνεκθήραστον ἀπορίας βλέπει τὴν μὲν πρωτεύουσαν ἥκιστα πολυτελεῖ, τοὺς δὲ ἄλλοις θαυμασίως καλλιεργηθέντας. Ὁ Μέντωρ, χαίρων ἐπὶ τῇ ἐν παντὶ νικηφόρῳ αὐτοῦ ἐκστρατείᾳ καὶ τῇ αἰδῷ αὐτοῦ ἐπανόδῳ μετὰ τὴν ἀκριβῆ ἐπιτέλεσιν τοῦ καθήκοντος, ἀπευθύνει αὐτῷ οὐχ ἥττον σοφᾶς συμβουλᾶς ἐπὶ τινῶν σημείων τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ σκοπούσας τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἐτι ἐνδοξότεραν σταδιοδρομίαν· ἀκολούθως δὲ ἐξηγεῖ διὰ μακρῶν τὴν λόγους τῆς μεταλλαγῆς τοῦ τόπου ἐνθα ὀλοφύχως εἰργάσθη, ἀναπτύσσων μετὰ βαθυτάτης πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς συνέσεως τὰ προδκόμματα, ἅπερ συνήθως παρεμβάλλονται ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν κρατῶν, καὶ συνίστησιν αὐτῷ ὡς τύπον καὶ ὑπογραμμὸν κυβερνήσεως καὶ διαγωγῆς τὴν διαγωγὴν καὶ τὴν κυβερνήσιν τοῦ Ἰδομενέως. Ὁ βασιλεὺς οὔτος, κυρία καὶ κύριος, εἶχε θυγατέραν ὀνομαζομένην Ἀντιόπην, ὡραίαν, γλυκυτάτην, σεμνήν, τὰ μάλιστα μετριόφρονα καὶ περὶ τὴν οἰκειακὴν οἰκονομίαν ἀφελῶς καὶ μετὰ χάριτος ἀσχολουμένην. Ὁ Τηλέμαχος, καίτοι διατηρῶν ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας του ἐντετυπωμένην τὴν ἀνάμνησιν τοῦ φλογεροῦ καὶ δηλητηριώδους πάθους, ὅπερ ἐνέπνευσεν αὐτῷ, ἐν τῇ νήσῳ τῆς Καλυψούς, ἡ νύμφη Εὐχαρίς, ἠσθάνθη οὐχ ἥττον, σχετισθεῖς μετὰ τῆς ἀπλῆς καὶ χαριέσσης Ἀντιόπης, ὅτι ἡ καρδία αὐτοῦ κατεκυριεύετο ὀσμήγαι ἐντονώτερον ὑπὸ ἀκραίφνους ἐκτιμήσεως, βαθέως σεβασμοῦ ἠδυστάτης συμπαθείας, καὶ ὡμολογεῖ τῷ Μέντορι τὸν Ἔρωτα αὐτοῦ.

Vous me blâmez peut-être, lui dit-il, de prendre trop facilement des inclinations dans les lieux où je passe ; mais mon cœur me ferait de continuels

reproches, si je vous cachais que j'aime Antiope, fille d'Idoménée. Non, mon cher Mentor, ce n'est point une passion aveugle comme celle dont vous m'avez guéri dans l'île de Calypso : j'ai bien reconnu la profondeur de la plaie que l'amour m'avait faite auprès d'Eucharis ; je ne puis encore prononcer son nom sans être troublé ; le temps et l'absence n'ont pu l'effacer. Cette expérience funeste m'apprend à me défier de moi-même. Mais, pour Antiope, ce que je sens n'a rien de semblable : ce n'est point amour passionné ; c'est goût, c'est estime, c'est persuasion que je serais heureux, si je passais ma vie avec elle. Si jamais les dieux me rendent mon père, et qu'il me permette de choisir une femme, antiope sera mon épouse. Ce qui me touche en elle, c'est son silence, sa modestie, sa retraite, son travail assidu, son industrie pour les ouvrages de laine et de broderie, son application à conduire toute la maison de son père, depuis que sa mère est morte, son mépris des vaines parures, l'oubli et l'ignorance même qui paraît en elle de sa beauté. Quand Idoménée lui ordonne de mener les danses des jeunes Crétoises au son des flûtes, on la prendrait pour la riante Vénus qui est accompagnée des Grâces. Quand il la mène avec lui à la chasse dans les forêts, elle paraît majestueuse et adroite à tirer de l'arc, comme Diane au milieu de ses nymphes ; elle seule ne le sait pas, et tout le monde l'admire. Quand elle entre dans le temple des dieux, et qu'elle porte sur sa tête les choses sacrées dans des corbeilles, on croirait qu'elle est elle-même la divinité qui habite dans les temples. Avec quelle crainte et quelle religion l'avons-nous vues offrir des sacrifices, et fléchir la colère des dieux, quand il a fallu expier quelque faute ou détourner quelque funeste présage ! Enfin, quand on la voit avec une troupe de femmes, tenant en sa main une aiguille d'or, on croit que c'est Minerve même qui a pris sur la terre une forme humaine, et qui inspire aux hommes les beaux-arts ; elle anime les autres à travailler ; elle leur adoucit le travail et l'ennui par les charmes de sa voix, lorsqu'elle chante toutes les merveilleuses histoires des dieux ; et elle surpasse la plus exquisite peinture par la délicatesse de ses broderies. Heureux l'homme qu'un doux hymen unira avec elle ! Il n'aura à craindre que de la perdre et de lui survivre.

Μετὰ τὴν λαμπρὰν ταύτην σκιαγραφίαν τῆς Ἀντιόπης, ὁ Τηλέμαχος ἐπιπροστίθησιν ὅτι ἀκαθέκτως ἐπιποθεῖ τὴν μετ' αὐτῆς σύζευξιν· ὁ δὲ Μέντωρ ἀνομολογῶν πάσας τὰς ἀρετὰς τῆς ἐρασμίας κόρης καὶ ἀπαριθμῶν καὶ ἕτερα αὐτῆς ἐπίσης ἀξιόζηλα προτερήματα, πρὸς δὲ καὶ ὅτι, καθ' ἃ παρετήρησε, καὶ αὐτὴ τὸν ἀγαπᾷ, ἐπιδοκιμάζει τὴν κλιδὴν τοῦ Τηλέμαχου, λέγων μάλιστα ὅτι καὶ οἱ θεοὶ τὴν συζυγίαν ταύτην ὀριστικῶς ἀπεφάσισαν· ἀλλ' ἐπιμένει ἐπιβάλλων τὸ γε νῦν τὸν εἰς Ἰθάκην πλοῦν καὶ τὴν ἀπὸ

τῶν μνηστήρων διάσωσιν τῆς μητρὸς αὐτοῦ Πηνελόπεια.

Ἄλλ' ὁ Ἰδομενεὺς, βαρέως φέρων τὴν ἀναχώρησιν τῶν δύο προσφιλεστάτων αὐτῷ ξένων, οὓς ὑπερβαλόντως ἐκτιμᾷ καὶ ὧν πολλοῦ ποιεῖται τὴν συμβίωσιν καὶ τὴν συνεργασίαν ἐν τῇ τοῦ κράτους αὐτοῦ διακυβερνήσει, ὑποβάλλει τῷ Μέντωρι πολλές καὶ διαφόρους ὑποθέσεις, διαβεβαιῶν αὐτὸν ὅτι ἀδύνατος ἀποβαίνει ἢ ἄνευ αὐτοῦ ἐξομάλυνσις αὐτῶν καὶ διευθέτησις. Βλέπων δὲ ὅτι τὸ μέσον τοῦτο δὲν τελεσφορεῖ παρ' αὐτῷ, τὸ μὲν ὑποδεικνυμένῳ τὸν καταλληλότερον τρόπον τῆς ὀρθότερας διεξαγωγῆς τῶν ἐν λόγῳ ὑποθέσεων, τὸ δὲ ἐπιμένοντι εἰς τὴν ἄνευ περαιτέρω ἀναβολῆς ἀναχώρησιν, ἐπιδιώκει τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ποθουμένου διὰ τῆς ἐξερθείδεως τοῦ πρὸς τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἔρωτος τοῦ Τηλέμαχος. Καὶ δὴ, διαττάει μεγάλην θρησκευτικὴν ἐκδρομὴν, εἰς ἣν παραλαμβάνει καὶ τὴν Ἀντιόπην καὶ καθ' ἣν ὄντως ὑπερεπιβλήθη τὸ αἶσθημα τοῦτο διὰ τε τὴν πολύωρον ταύτην καὶ ρωμαντικὴν συνέντευξιν καὶ ἰδίᾳ διὰ τὸ φρικτὸν καὶ ἀποτρόπαιον ἐπεισόδιον τῆς ἐμφανίσεως θηρίου ὀλίγου δεῖν κατασπαράττοντος τῆν Ἀντιόπην ἐὰν ὁ Τηλέμαχος, ἐγκαίρως προσδραμῶν καὶ τὸ ζῶον τὸ ἄγριον φονεύσας, μὴ ἔσωξεν αὐτὴν ἀπὸ βεβαίου καὶ σκληροῦ θανάτου. Ἐννοεῖτε βεβαίως, κυρίαί καὶ κύριοι, πόσον δυσκολώτερος ἀπέβη μετὰ τοιαῦτα συμβάντα ὁ ἀποχωρισμὸς ἄλλ' ἐπὶ τέλους ὁ Μέντωρ, ἐπιβαλὼν εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη διδρῆν καὶ ἀμετάκλητον θέλησιν, παραλαμβάνει τὸν Τηλέμαχον, οὗ περιλυπὸς ἐστὶν ἡ ψυχὴ ἕως θανάτου, καὶ ἐπιβιβάζεται μετ' αὐτοῦ πλοίου, ὀδηγήσαντος αὐτοῦς εἰς Ἰθάκην.

Κατὰ τὴν θαλασσοπλοίαν ταύτην, ὁ Τηλέμαχος προκαλεῖ παρὰ τοῦ Μέντορος τὴν ἀνάπτυξιν καὶ λύσιν πολλῶν δυσχερειῶν περὶ τὸ καλῶς διακυβερνῆναι τοὺς λαούς, ἰδίᾳ δὲ περὶ τοῦ ἀσφαλῶς διακρίνειν τοὺς ἀγαθοὺς ἀπὸ τῶν μοχθηρῶν, ὅπως οὗτοι μὲν ἀποθῶνται, προσλαμβάνωνται δὲ ἐκεῖνοι. Μετὰ δὲ τὸ πέρας τῆς σοφῆς ταύτης καὶ λίαν διδακτικῆς συνδιαλέξεως, ἐπελθούσης νηνεμίας, τὸ πλοῖον αὐτῶν ὑποχρεοῦται νὰ προσεγγίσῃ εἰς μικρὰν τινα νῆσον. Ἐκεῖ συναπαντῶνται μετὰ δεβασμίου γέροντος, μετὰ τοῦ ὁποῖου ὁ Τηλέμαχος συνομιλῶν, αἰσθάνεται βαθυτάτην συγκίνησιν, ἥς ἀδυνατεῖ νὰ ἐννοήσῃ τὴν αἰτίαν. Τοῦτου δὲ ἐπιβιβασθέντος τοῦ ἰδίου πλοίου καὶ ἀπομακρυνθέντος τῆς νήσου, τῆς συγκινήσεως αὐτοῦ τὸν λόγον ἀποκαλύπτει αὐτῷ ὁ Μέντωρ, λέγων ὅτι ὁ ὀδοιπόρος ἦτο ὁ Ὀδυσσεύς, τὸν ὁποῖον ἐνταῦθα μὲν δὲν ἔπρεπε ν' ἀναγνώρισῃ θὰ ἐπανάιδει δὲ μετ' οὐ πολὺ ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν, Ἀκολουθῶν δὲ διατάττει τέλεσιν θυσίας εἰς τὴν Ἀθηνῶν, μετὰ τὸ τέλος τῆς ὁποίας ἀπεικδύεται τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν, αὐτὴ δὲ ἡ Ἀθηνᾶ ἐμφανίζεται στυλιπνοτάτη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Τηλέμαχος, δίδωσιν αὐτῷ τὰς τελευταίας αὐτῆς ὑποθήκας καὶ ἀνέρχεται ἐντὸς χρυσῆς νεφέλης. Μεθ' ὃ ὁ Τηλέμαχος ἐκ βάθους ψυχῆς, καὶ λίαν συγκινημένος τῇ θεᾷ εὐχαριστήσας, μετὰ βραχύτατον πλοῦν, ἀφικνεῖται εἰς τὴν Ἰθάκην καὶ συναντᾶται μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ παρὰ τῷ πιστῷ Εὐμαίῳ.

Τοιοῦτόν ἐστι τὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Φενελῶνος

ἀμίμητον περικὸν ποίημα, οὗ τινος μακρὰς ἀνέφερον ὑμῖν περικοπὰς, ὅπως ἰδίῳ ὡς πεισθῆτε περὶ τῶν κατακοσμούντων αὐτὸ ὑπερλάμπρων φιλολογικῶν ἀδαιμάτων. Ἀγαπάτε, κυρίαί καὶ κύριοι, αὐτὸν τε καὶ τὸν Βαρθολομαῖον· ἔχετε δὲ πάντοτε παρ' ὑμῖν τὰς «Τύχας τοῦ Τηλέμαχος» καὶ τὴν «Περιήγησιν τοῦ νέου Ἀναχάρσιδος εἰς τὴν Ἑλλάδα», καί, διὰ τῆς ὅσον ἐνεσθι συνεχοῦς μετ' αὐτῶν ἀναστροφῆς, δώσατε τῇ ὑμετέρᾳ καλαισθησίᾳ τροφήν ὑγιεινὴν, εὐχυμὸν καὶ ἀνταξίαν αὐτῆς. Οἱ ἄνδρες οὗτοι, οἱ τοσοῦτω δοξάσαντες τὴν γαλλικὴν φιλολογίαν τοῦ XVIIου καὶ XVIIIου αἰῶνος καὶ ὧν τὴν μνήμην ζωνρᾶν καὶ δεβαστὴν καὶ προσφιλεῖ ἐσθὲν διατηρήσει ἡ ἀνθρωπότης ἅπαντα εὐγνωμονοῦσα, οὐ μόνον διακρίνονται ἐπὶ ἐκτάκτῳ καὶ παραδειγματικῇ ὄντως καλλιπερίᾳ, ἀλλὰ καὶ κέκτνται πλήρη τὴν συναίσθησιν καὶ γνῶσιν τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, ἥς καυχῶνται ὅτι εἰσὶν οἱ πιστοὶ μιμηταί· οἱ ἄνδρες οὗτοι ἴσασι ὅτι οἱ περιφανεῖς ἡμῶν πρόγονοι, διατεθειμένοι, ἔνεκα τοῦ διοργανισμοῦ αὐτῶν, τοῦ κλίματος ἐν ᾧ ἔζων, τῆς ἀνατροφῆς των, εἰς τὰ ὑψηλότερα αἰσθήματα, εἰς τὸ εὐαίσθητον τῆς φαντασίας, εἰς τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν λατρείαν τοῦ ὄραίου καὶ τοῦ ἀγαθοῦ, ἄπερ καὶ εἰς μίαν συνέχσον ἐκφρασίαν, τὴν τοῦ «καλοῦ», ἠδυνήθησαν νὰ περιορίσωσιν ἐν χώρᾳ ἐλαχίστην ἀείποτε κεκτημένην ἔκτασιν ὄντως ἀπίστευτα μεγαλοργήματα. Ἰσασι οἱ ἄνδρες οὗτοι ὅτι οἱ αἰδιοὶ ἐκείνοι ἦσαν μὲν κάπως ἀνήσχυοι καὶ ψυλόκαινοι, ὡς παρίστανται αὐτοῦς μετὰ ζωηρότητα χρώματα καὶ ὁ Δημοσθένης, ἀλλ' ὅτι ἦσαν καὶ καταλληλότεροι εἰς τὸ δέχεσθαι καὶ συναισθάνεσθαι πάσας τὰς ἐντυπώσεις τῆς εὐγλωττίας καὶ πρόθυμοι εἰς τὸ ὑπείκεν χρῆσταις συμβουλαῖς, τοῦθ' ὅπερ τρανῶς ἀποδεικνυσὶ καὶ ὁ θαυμασμὸς αὐτῶν διὰ τὸν δαιμόνιον τοῦτον ῥήτορα, τὸν ἀπὸ τοῦ ὀκρίσαντος δημοσίου κηρύξαντα τὸ σοφὸν ἀπόφθεγμα, ὅπερ τότε μὲν βεβαίως ἐχειροκροτήθη, νῦν δὲ καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἔχειν ἀκαταπαύστως πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἡμετέρας διανοίας· «μία γὰρ αὕτη σωτηρία καὶ πόλεως καὶ ἔθνους ἐστὶ τὸ προστατῶν ἀνδρῶν ἀγαθῶν καὶ συμβούλων σπουδαίων τυχεῖν». Ἰσασι οἱ ἄνδρες οὗτοι καὶ ὅτι οἱ ἀείμνηστοι ἐκεῖνοι μετῆχον λεπτοτάτης αἰσθήσεως, ὑψίστης φαντασίας, ἀκραιφνεστάτης ἠθικῆς, δι' ὧν καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν νικητῶν των διετήρησαν ἔνδοξον καὶ ἀλόβητον ὑπεροχὴν, τὴν διανοητικὴν, καὶ ἀδιάφθορόν τε καὶ ὑπερλάμπρον κράτος, τὸ τῆς μεγαλοψυχίας.

ΚΩΝΣΤ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ.

σατε ὀρμῶμαι ὅπως ὑποθέσω ὅτι ἀγνοεῖτε ἐντελῶς τὰ συμβαίοντα, τὸ δὲ φαινόμενον τοῦτο, σχεδὸν ἀπίστευτον, ὀφείλεται εἰς δύο αἷτια.

« Ἀφ' ἐνὸς μὲν ἢ κληῖσις τοῦ ἀντιδικου προσήχθη πρὸς τὸ δικαστήριον ἡμῶν μετὰ ταχύτητος ἐξαιρετικῆς, τὸ δὲ προγονικὸν ἡμῶν κτήμα παρουσιάσθη πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ ὡς παλαιὸν ἐνέχυρον. Ἀφ' ἐτέρου δὲ ἐγὼ πρῶτος γνωρίζων ὅτι ἀσθενεῖτε, καὶ μὴ ὦν ἀκριβῶς μεμυημένος εἰς τὰ πράγματα, ἐσμικρυνα ἐκάστοτε τὸν κίνδυνον πρὸ τοῦ ἐνταῦθα ὑπηρετοῦ ἡμῶν, τοῦ ἐπιφορτισμένου ὅπως φέρῃ πρὸς ἡμᾶς εἰς Παρισίους τὰ δικόγραφα.

« Οὕτως ἢ ἄλλως ἰδοὺ ἦδη λύεται τέλος ἡ ἄγνοια ὑμῶν εἰς τὴν ὁποίαν ἐγὼ συνήργησα, ἀπομένει δ' ἀκριβῶς ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος ὅπως προῆῖτε εἰς τὰ διαβήματα τὰ δυνάμενα νὰ ἀνακαιτίσωσι τὴν κατάσχεσιν κατὰ τὰς γνωμοδοτήσεις ἅς θὰ παράσχη ὁ πληρεξούσιος δικηγόρος σας.

» Ὁ ταπεινὸς ὑμῶν θεράπων

« Κορδαοδιέρ. »

Ἡ Θηρεσία, ἥτις δὲν εἶχεν ἐτι ἀποβάλλει τὸν πῖλον καὶ τὸν μανδύαν, ἐσήμηνε τὸν κώδωνα καὶ διέταξε.

— Ἄς μὴ ἀποξευχθῆ ἡ ἄμαξα, θὰ ἀναχωρήσω. παρακαλέσατε ἐκ μέρους μου τὴν μίστρες Κράου νὰ ἔλθῃ παρευθῆς.

Θωπεύουσα δὲ τὸν ὄμον τοῦ ἀσθενοῦς, τῷ εἶπε δι' ἀτρέμου φωνῆς.

— Δός μοι τὴν διεύθυνσιν τοῦ δικηγόρου, θὰ σπεύσω νὰ τῷ δείξω τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν. Μοὶ φαίνεται ὅτι αὐτὸ τὸ κακὸν εἶναι εὐδιόρθωτον. Δός μοι τὴν, σοὶ λέγω!

Ὁ Ἀλδέροτος τῇ ὑπέδειξε τὴν κατοικίαν τοῦ Δουβουκῆ.

— Ἄχ! ἀγαπητῆ μοι, ἀνέκραξε στεναζῶν· σὺ, σὺ νὰ ὑποφέρῃς αὐτὰς τὰς ἀλληλοδιαδόχους συμφορὰς! ὦ Θεέ μου! ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ τὰς προῖδω! . . .

— Θάρρος! εἶπεν ἐκείνη· αἱ συμφοραὶ θὰ λήξωσι ἀγαπητέ, ἂν θέλῃς νὰ τὰς λησμονήσω ὅλας προσπάθῃς ν' ἀναρρώσῃς τὸ ταχύτερον.

Ἐξῆλθεν ἔπειτα ἐκπληττομένη ὅτι κατάρθου νὰ τηρῆται τόσῳ γενναία καὶ ἥρεμος ἀπέναντι τῶν νέων τοῦτων ἀνιαρῶν καθηκόντων, ἅτινα αἰφνης ἀνέλαβε. Ἡ ἤρικώδης ἀνδραγαθία κατεπνίγετο ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ὑπὸ γλυκειᾶς ἐλπίδος· τὸ γράμμα ὅπερ ἐκράτει ἀνὰ χεῖρας ὠμίλει περὶ δυνατοῦ καὶ οὐχὶ δυσκόλου διαβήματος, ἀδύνατον ἦρα τὸ νὰ ἀμυχανήσῃ ὀλοσχερῶς ὁ διαπρεπῆς νομομαθὴς ἐν περιπτώσει ὅπου ὁ σμικρὸς ἀγρόδιος κλητῆρ διέβλεπε ταχεῖαν διέξοδον. Μεθ' ὅλων ὅμως τὴν παρηγορίαν ἦν πρὸς ἑαυτὴν ἀπυθῆγεν, ἢ ἀπὸ τοῦ μεγάρου αὐτῆς μέχρη τοῦ οἴκου τοῦ δικηγόρου ἀπόστασις τῇ ἐφάνη λίαν μακρά.

— Ὁ κύριος ἀνεχώρησεν εἰς τὸ κυνήγιον, τῇ εἶπεν ὁ ὑπηρετικὸς, καὶ θὰ ἐπανέλθῃ μόνον αὔριον ἐσπέρας· τὴν κυριακὴν ποτὲ δὲν εὐρίσκειται ἐδῶ.

Ἄναυδος ἀπέμεινεν ἐπὶ στιγμὴν ἢ νεαρὰ γυνὴ πρὸ τῆς ἀπροδοκίτου ταύτης ἀποτυχίας.

— Μήπως κυνηγεῖ εἰς Μεδὸν ἢ εἰς Ἄγιον Γερμανόν; ἠρώτησε τότε ἐλπίζουσα· θὰ ἠδύνατο νὰ συναντήσῃ αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει. Ἄλλ' ἢ ἀπάντησις ἦν ἔλαβε τὴν ἐστέρησε τῆς ἐλπίδος ταύτης, διότι

ὁ Γυιδὼν ἐθήρευεν μακρὰν εἰς τὰ βαθύσκια δάση τῆς Σολόγγνης.

Ἡ Θηρεσία ἐπιβᾶσα ἐκ νέου τοῦ ὀχήματος αὐτῆς, ἦλθε πρὸς τὴν κ. Σαβορναι καὶ ἐζήτησε τὴν διεύθυνσιν τοῦ Σαμπενουά.

— Μὴ φοβεῖσαι ὅτι θὰ λάβῃς τὴν αὐτὴν ἀπάντησιν, τῇ εἶπεν ἡ μοναχὴ· αὐτὸς δὲν κυνηγεῖ ποτὲ, οὐδὲ κἂν ἠγγίσειν ὄπλον ἐπὶ ζωῆς του.

Καὶ οὗτος πλὴν ἀπουσίαζεν, οὐχὶ εἰς θήραν, ἀλλ' εἰς Ἀδινιόν. εἰς ἐγκαθίδρυσιν ἀνδριάντος τινὸς περιόξου καὶ φοινικοστεφούς.

Ἦδη οἱ κρόταφοι τῆς Θηρεσίας ἤρχισαν σφύζοντες πυρετωδῶς, ἐνῶ ἐπέβαινε καὶ πάλιν τῆς ἀμάξης ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς τὸν οἶκον. Ὅσον δύναιτο κἂν ἦτο τελεία ἡ ψυχὴ αὐτῆς, ἦτο ὅμως ψυχὴ γυναικεία ὑποκειμένη εἰς ἐντυπώσεις σφοδρὰς καὶ στιγμιαίας. Ἡ ἀποθάρρυνσις ὅθεν κατέλαβε καὶ συνέθλιψεν αὐτὴν ἐν ἀκαρεῖ διὰ τῆς παγερᾶς καὶ σιδηροδακτύλου χειρὸς τῆς.

— Ἀπεφάσισε λοιπὸν ὁ Θεὸς νὰ ὑποστῶμεν τὴν δοκιμασίαν ὀλόκληρον; διενούθη.

Φεῦ! ἦδη τὸ περίκομψον ἐκεῖνο ὄχημα, οἱ ἀστραπιδὸν αὐτὸ σύροντες εὐσωμοὶ ἵπποι, αἱ ἀπαλαὶ δι-φθέραι αἱ περιβάλλουσαι τὴν μορφήν αὐτῆς, τὸ σύνολον τέλος τῆς ζηλωτῆς πολυτελείας ἐκείνης, εἰς ἦν εἰθίσθη ἄειποτε, πρόσκαιρον μόνον τῇ ἐφαινοντο ἦδη παρέχοντα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της ἀπόλαυσιν, δίκην πλούτου δανείου, τοῦ ὁποίου ὀφείλει τις ἀφεύκτως νὰ στερηθῆ ποτε. . . Καὶ δὲν ἐπτόει αὐτὴν ἡ ἰδέα τῆς κοπιώδους πεζοπορίας εἰς ἦν ἐν τῷ μέλλοντι θὰ ὑπεβάλλετο πενιχρὰν φέρουσα στολὴν ἀπόρου ἀσπῆς, δὲν ἐπτόει αὐτὴν ἡ μέλλουσα στέρησις πάσης χλιδῆς διότι αὐτὴ αὐτὴ εἶχεν ἄλλοτὲ ποτε ἀποφασίσει νὰ περιβληθῆ ἔσραϊ καὶ ἀναποσπάστως τὴν ἄδραν μαζιλίνην ἐνδυμασίαν μελανεῖμονος μοναχῆς· ἀλλ' ὁ σύζυγός της, ὁ σύζυγός της, ὅστις μόλις πρὸ ὀλίγου ἐτι ἐσώθη ἀπὸ τῆς σοβαρᾶς νόσου, τῆς ἀπειληδασίας τὴν ζωὴν του δίκην Ἐρινύος ὀφιοκόμου καὶ ζοφερᾶς; . . . θὰ ἠδύνατο ἄρα γε ν' ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τοῦ σκληροῦ τούτου κτύπου, ν' ἀντίσχη εἰς τὴν κινδυνώδη αὐτοῦ ὀρμὴν; Ὅτε ἀνῆλθε πρὸς αὐτόν,

— Ὁ Γυιδὼν ἀπουσιάζει, τῇ εἶπε προσποιομένη ἕφος ἤρεμον, ἀλλὰ θὰ ἐπανέλθῃ αὔριον τὴν ἐσπέραν.

Ἐκεῖνος ἐφάνη ὡς μηδὲν ἀκούσας· ἔβλεπε πρὸ αὐτοῦ κάτωχρος, σιγηλός, διὰ τῆς πνοῆς μόνης καὶ διὰ τῶν σπασμωδῶν κινήματων καταδηλῶν τὴν ψυχικὴν ταραχὴν του. Θέλῃσις ἰσχυρά, θέλῃσις θαρραλέα, ἀδάμαστος ἀπῆστραπτεν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, ἢ δὲ νεαρὰ σύζυγός του ἀνεσκιρτησεν ἐκ χαρᾶς ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ αἰφηνιδίου σφρίγγους, ὅπερ ἢ ἀκτινοβολία ἐκείνη ἐνέφαινε.

— Ἀναχωρῶ ἀπόψε εἰς Σενάκ, εἶπεν αἰφνης.

Ἡ Θηρεσία μετέπεσε τότε ἀπὸ τῆς ἐλπίδος εἰς ἀλγεινὴν κατάπληξιν, νομίζουσα ὅτι ἡ κρίσις τοῦ παρρηγήματος ἐπανήρχετο. Ἄλλ' ἐκεῖνος εἶπεν:

— Εἶμαι καλλίτερος καὶ δύναιμι ν' ἀναχωρήσω· πρέπει, ἄλλως τε.

— Διὰ νὰ κάμῃς τί;

— Τί θὰ κάμω τὸ ἀγνοῶ, ἀπάντησεν, ἐκείνος ἀνακαθήμενος καὶ ληθμονῶν τὴν μεγάλαν ἀτομίαν του. Ἄλλ' ὅμως οὕτως ἢ ἄλλως θὰ ἐμποδίσω τὸν ἀγροῖκον κλητῆρα νὰ βεβηλώσῃ τὸν οἶκόν μου

διὰ τῶν ρυπαρῶν ὑποδημάτων του. Μετὰ βραχεῖαν δύσκειψιν ὁ τυχὼν δικογράφος τῆς πολίχνης θὰ συντάξῃ καὶ θὰ υπογράψῃ τὴν ἐνστάσιν μου, εἶναι δύο ὧρον ὑπόθεσις.

— Λοιπὸν μία ἐπιστολὴ δὲν ἀρκεῖ;

— Ὅχι! κατάσχεσιν αἰθνηδίαν προσπαθεῖ νὰ κατορθώσῃ αὐτὸς ὁ ἄθλιος. Τί νομίζεις; αἰθνης ὁ γραμματοκομιστὴς εὐρίσκειται εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Διονύσου τὴν ὥραν ἐκείνην, ἢ ὁ ἐπιτετραμμένος τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἐνστάσεώς μου διαπράττει λάθος καὶ ὁ Καθαροῦ θριαμβεῖ. Λοιπὸν θ' ἀναχωρήσω.

Τρέμουσα ἡ Θηρεσία πρὸ τοῦ κινδύνου τούτου τὸν ὅποιον ἔκρινε σπουδαιότατον πάντων ὄσους μέχρι τοῦδε ἀντεμετώπισεν, ἀνέκραξε περιδεῶς.

— Ἐπὶ τέλους τί ὄφελει, ἂν ἡ ἐνστάσις φθάσῃ κατόπιν ἐορτῆς, μετὰ τὴν . . .

Ἔστιν διστάζουσα νὰ ἐκστομίσῃ τὴν λέξιν ὡσεὶ αἰ τρεῖς συλλαβαί της περιεῖχον ἔννοϊαν ἀρρήτως στυγρῶν.

— Βλέπεις λοιπὸν! εἶπεν ὁ Ἀλβέρτος βλέπεις; τὸ ὄνομα μόνον τῆς ἀπαισίας αὐτῆς συμφορᾶς σοὶ καίει τὰ χεῖλη. Ὅχι! . . . ἂν ἐκπληρώσῃ αὐριον εἰς τὸν οἶκόν μας τὴν ληστροκὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ὁ Κορδασιῆρ οὔτε πολὺ πτωχότεροι. οὔτε πολὺ πλουσιώτεροι γινόμεθα· ἀλλὰ δὲν θὰ εἰσελθῇ! διότι διὰ νὰ προλάβω αὐτὴν τὴν βεβήλωσιν καὶ τὴν ζωὴν μου αὐτὴν διακινδυνεύω προθύμως, δὲν θὰ εἰσελθῇ! διότι τότε ὁ γηραιὸς πύργος μου δὲν θὰ μοὶ ἐφαίνετο πλέον ὁ ἴδιος· ἀτίμως οἰκτρά καὶ στυγνὴ θὰ ἐπέπνευε τοὺς ἱεροὺς ἐκείνους τοίχους!

Ἡ Θηρεσία προσέβλεπεν ἀτενῶς τὸν σύζυγόν της ἐνόσφ ὡμίλει· αἰθνης δὲ διὰ κινήσεως γοργότερας τοῦ λογιζομένου ἔπεσε γονυκλινῆς πρὸ τῶν ποδῶν τῆς κλίνης.

— Σὲ παρακαλῶ, σ' ἐξορκίζω, ἀνέκραξεν ἱκετικῶς, ἐνοῦσα τὰς χεῖρας, ἐπιτρέψέ με ν' ἀναχωρήσω ἀντὶ σοῦ! σοὶ τὸ ζητῶ ὡς ἀπόδειξιν ἐμπιστοσύνης. Μέχρι τοῦδε μὲ μετεχειρίσθης ὡς παιδίον ἀδρανές, μεταχειρίζου με εἰς τὸ ἐξῆς ὡς φίλην, ὡς βοηθόν.

Διατί νὰ παίξῃς μὲ τὴν ὑγίαν σου, μὲ τὴν εὐδαιμονίαν μου διπλαθῇ; Αὐριον τὸ λυκαυγές θὰ φθάσω εἰς Σενάκ, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν τοῦ χωρίου ὑπάλληλος τῆς κοινότητος θὰ δεχθῆ τὴν ἐπίσκεψίν μου. Μετὰ τεσσαρακονταοκτὼ ὥρας ἐπιστρέψω πλυσίον σου. Ἀγαπητέ, ἂν μὲ τὸ ἐπιτρέψῃς θὰ γείνω τόσον εὐτυχῆς, τόσον εὐτυχῆς! καὶ εἶμαι τόσον βέβαια ὅτι θὰ ἐπιτύχω!

— Θὰ γείνης εὐτυχῆς; ἀνεφώνησεν, ὁ Ἀλβέρτος· ἀλλ' ἐγώ; ἐγώ; δὲν θὰ ζῶ, δὲν θ' ἀναπνέω μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς σου· ὅποια κόπως! ὅποιοι μῶχοι καὶ στενωχωρία, ἂν ἀπαντήσης περιπλοκαί!

— Ὡ! εἶπεν εὐτραπέλως ἅμα καὶ σοβαρῶς· προσπαθεῖς νὰ μ' ἐκφοβήσης ἐπιτῆδες σύ, ἀλλὰ ματαιῶς· μήπως δὲν εἶμαι τάχα ὁ τελευταῖος γόνος τῶν Κιλιάδων;

— Μὴ λησμονῆς ὅτι μία καὶ μόνη θοῖξ τῆς χρυσῆς σου κόμης μοὶ εἶναι προσφιλεστέρα ἢ ὁ πύργος Σενάκ καὶ ὅλαι αἱ ἀναμνήσεις του!

Ὅχι μόνον σὲ ἀγαπῶ, φιλάτην, ἀλλὰ καὶ σὲ εὐλογῶ, σὲ, ἥτις εἶσαι δι' ἐμὲ πλέον ἢ ὁ κόσμος ὅλος.

Ἄ! αὐταὶ αἱ ὥραι αἱ ὅσποι θὰ παρέλθωσι μέχρι

τῆς ἐπιστροφῆς σου θὰ μοὶ φανῶσιν αἰῶνες μακροί. Ὅρκίσου τοῦλάχιστον ὅτι θὰ ἦσαι ἐδῶ τὴν πρωίαν τῆς τρίτης, ὅτι δάποτε κἂν θυμῆ, καὶ ἔτι θὰ ἐκέρδιζες τὸ πᾶν ἂν ἔμενες, κἂν ἔτι ἐπιστρέφουσα τὸ πᾶν θὰ χάσῃς!

— Τὴν πρωίαν τῆς τρίτης θὰ ἦμαι ἐδῶ, εἶπεν ἐμφαντικῶς στηριζουσα τὴν καλλιπλόκαμον κεφαλὴν της ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ συζύγου της.

Ἄφ' ἑτέρου ἡ μίστρας Κράου ὑπέσχετο ὅτι δὲν θ' ἀφήσῃ μόνον τὸν ἀσθενῆ οὐδ' ἐπὶ μίαν στιγμὴν μόνον τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτός, ὅτι θὰ ψυχαγωγίσῃ αὐτὸν καθ' ὅσον δύναται, καὶ ὅτι θὰ τηλεγραφίσῃ μάλιστα δις ἢ τρίς πρὸς τὴν ἀπουσιάζουσαν σύζυγόν του περὶ τῆς ὑγίεινῆς αὐτοῦ καταστάσεως. Ὅτε δὲ κατὰ τὴν ἐσπερινὴν ἀμφιλύκην ἡ σιδηροδρομικὴ ἀμαξοστοιχία ἐφθασεν εἰς τὸν ἐν Παρισίοις σταθμόν, ἡ Θηρεσία ἐπέβη αὐτῆς φέρουσα μόνον μακρὸν κύλινδρον χρειωδῶν ἀντικειμένων, διότι πάντες καὶ αὐτοὶ οἱ ὑπνρέται τοῦ οἴκου ὄφελον ν' ἀγνοῶσι τὸν λόγον καὶ τὸν πρὸς ὃν ὄρον τοῦ ταξιδίου, τὸν ὅποιον ἐκτός αὐτῆς μόνος ὁ σύζυγος της καὶ ἡ Κάθελειν ἐγνώριζον.

Ἐχρόξανθοι λάμψεις ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ θόλου ἀνήγγελον ἴδιον τὴν προσέγγισιν τοῦ ροδοστεφούς καὶ χρυσηνίου ἄρματος τῆς Ἡούς, ὅτε ἡ νεαρὰ γυνὴ κατῆλθεν τῆς ἀμάξης εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν τοῦ Σενάκ, ὅπου πᾶν μέτωπον μετὰ σεβασμοῦ πρὸ αὐτῆς ἀπεκαλύφθη. Φθάσασα εἰς τὸν ὄχθον τοῦ Ροδανοῦ κατέλυθεν εἰς τὸν ταπεινὸν παραποτάμιον ξενῶνα τοῦ ὁποίου ὁ κύριος παρέσχεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς κομῆσῃς τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἀκάτιον ὅπως δι' αὐτοῦ τὸν ποταμὸν διέλθῃ.

Τὰ κύματα, χρυσαργυρούμενα ὑπὸ τῶν πρώτων τῆς αὐγῆς λαμπυδῶν, ἠπλοῦντο γαλήνια καὶ στιλπνά, ἡ δὲ περᾶτις μόλις εἰς τὸ σκάφος αὐτῆς εἰσελθοῦσα, ἠσθάνθη γλυκεῖαν καὶ ἀπερίγραπτον ἠδονήν.

Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο γλυκεῖα καὶ χλιαρά, οἱ ἄβροι δὲ ζέφυροι τῆς πρωίας ἐθώπευον τὰ ὑδροχαρῆ μακροπλόκαμα φύκη διὰ τῶν ἀερίων πτερυγῶν των. Νεφελῶς χιονόλευκοι ὄγκοι, εἰς βαθυσκίας πτυχᾶς συμπυκνούμενοι τῆδε κάκειθε, ἠωροῦντο ἐπὶ τοῦ γλαυκοῦ αἰθέρος, ἐπὶ τοῦ ὑπώπτοντος ἀχανοῦς, τοῦ ὁποίου τὰς φανταστικὰς ἀποχωρήσεις ἡ ἀκτινογέννητος κόρη τοῦ Φοῖδου, ἡ αἰθρία ἡμέρα ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν προχωροῦσα μετέλλασεν. Οὐδεμία σφοδρὰ πνοὴ οὐδὲν γοργοκίνητον ρεῦμα ἀνέμου ἐκίνει ἢ διέσπα τοὺς ἀργυροῦς ἐκείνους ὄγκους, οἵτινες ἀκλόνητοι μένοντες ἐφαίνοντο οἰοεὶ γραφικὴ συνέχεια τῶν πρὸς ἀνατολὰς ὀρθομένων πολυσχιδῶν καὶ ὑψηκαρῶν ὀρέων ἐπὶ τῆς εὐρείας πορφύρας, ἣν ἀβεβαίως ἔτι εἰς τὰ ὕψη ἐφῆπλον ἡ ροδοδάκτυλος νύμφη Ἡώς.

Ἡ φύσις ἐφαίνετο κοιμωμένη εἰσὶ ὕπνον γλυκύν καὶ εὐδαίμονα, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ φλοῖδος τῶν ποταμίων κυμάτων ἐψιθύριζε δειλῶς, ὡσεὶ ἐφοβεῖτο μὴ ἀψυπνήσῃ αὐτὴν. Μετὰ τὴν ταραχὴν, τοὺς θορύβους, τὴν παράφορον σφοδρότητα τῆς ἀτμαμάξης ἡ νεαρὰ γυνὴ παρεδίδοτο εἰς τὸν σιγηλὸν τοῦτον πλοῦν, εἰς τὸν ἠδυμόρμουρον φλοῖσον, ὡς εἰς ὄναρ γλυκὺ καὶ ἐνῆδονον. Τὴν κεφαλὴν στηριζουσα ἐπὶ τῆς λευκωλένου χειρὸς της, ἀπέβαλλε βαθυπδὸν τὴν συναίσθησιν τοῦ χρόνου, τοῦ τόπου, τῆς ὑπάρξεως

αὐτῆς ἔτι, τῆς αἰτίας δι' ἣν εὐρίσκετο ἐκεῖ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐμελλε νὰ διεκπεραιώσῃ τὴν δυσάρεστον ἐπιχείρησιν. Ὑπνωσὶς τις ἐλαφρά, λυσιμερίμωνος νάρκη πρὸς τὴν ὁποίαν οὐδόλως ἀνθίστατο, περιεκάλυπτε τὸ πνεῦμα αὐτῆς.

— Μέχρις οὗτου φθάσω εἰς τὴν ἄλλην ὄχθιν δὲν ἔχω ἀνάγκην ἐμαυτῆς· αἱ βραχεῖαι αὐταὶ στιγμαὶ τῆς ἡρεμίας εἶναι εὐεργέτημα τοῦ Θεοῦ τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμουν, — ψυχὴ μου, τάλαινα ψυχὴ μου! ἄς ἀναπαυθῶμεν λοιπόν! Ἄλλ' αὐτοστιγμῆ τρεῖς διάτοροι ἀλλὰ γλυκεῖς ἦχοι, τρεῖς ἀργυρόφθογοι φωναὶ κώδωνος διωλήσθησαν ἐπὶ τῆς σιγῶσης ἀτμοσφαιρας καὶ θίγοντες τὴν χρυσοστίλπνον τοῦ κύματος πλάκα, ἐπληξάν θωπευτικῶς τὴν ἀκοὴν τῆς περάτιδος. Ἦσαν οἱ ἦχοι τοῦ κώδωνος τοῦ ναοῦ τοῦ Σενάκ σημαίνοντες τὸν ἄρθρον, οἱ ἦχοι τοῦ κώδωνος τὸν ὁποῖον αὐτὴ ἀνήγειρεν, ἦσαν οἱ ἦχοι τοῦ κώδωνός της, καὶ οἰοεὶ μεθ' υἱικῆς στοργῆς χαιρετῶντες τὴν ἀψιξίν-της, τῇ ἔλεγον μυστικῶς :

— Διὰ ψυχὰς ὡς σύ, ὑπάρχει τι γλυκύτερον καὶ πολυτιμότερον ἢ ἡ ἀνάπαυσις : εἶναι ἡ προσευχὴ ! Ὁ Θεὸς σὲ ἀγαπᾷ, θὰ σὲ εἰσακούσῃ.

Κύψασα τότε εὐλαβῶς ἐποίησε τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, ὃ δὲ πορθμῆς ἐξ ἐνστικτοῦ ἀπεκαλύφθη καὶ ἀψῆκε τὰς κόπας. Εἶτα ἡ ἀργυρόηχος τοῦ κώδωνος λαλεῖ ἀπανελήθη δις ἔτι δονοῦσα τὴν ἠχὴ τῆς σιγῶσης γαλήνης.

— Τώρα, καλέ μου ἄνθρωπε, εἶπεν ἡ νεαρά γυνὴ τελειώσασα τὴν προσευχὴν της, ἄς σπεύσωμεν· ἔχω σήμερον πολλὴν ἐργασίαν.

Μετά τινα δευτερόλεπτα ἡ ἀπέναντι ὄχθη ἐφάνη ἄμορφος κατ' ἀρχὰς ἐν τῷ σκιερῷ ἡμίφωτι. Ἐπειτα μικρὸς λευκὸς οἶκος προσέβαλε τὰ ὄμματα τῶν προσερχομένων, ὑψοῦμενος ἐπὶ τῆς ὄχθης, οἰοεὶ προσχωρῶν πρὸς αὐτούς, εἰς τινα δὲ τῶν θυρίδων του ἀμφιδόλως διαφαινομένη μορφή ἐσθίριζε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος.

— Ἐ, Σινιόλ, ἀνέκραξεν εὐθύμως ὁ κωπηλάτης· βλέπεις πῶς χάνει κανεὶς ὅταν κοιμᾶται πολὺ ;

— Ὁ Σινιόλ ἠγέρθη πολὺ πρὶν ἀπὸ σέ, ἀπάντησεν ἡ φωνὴ τῆς ἀγνώστου μορφῆς, ἥτις πολὺ διέφερε τῆς τοῦ γέροντος. Μαζὴ ἐπὶ τρεῖς ὥρας ἐξήρομεν καταστροφὴν εἰς τοὺς ἰχθύς τοῦ ποταμοῦ, καὶ τώρα ἀπλόνηε τὰ δίκτυά του. Ἀλλὰ σὺ τί ἐρχεσαι νὰ κάμεις ἐδῶ, ληστὰ ;

Ὁ κωπηλάτης ἀπάντησε.

— Συγγνώμην, σὰς ἐνόμισα ἄλλον, κ. Καδαροῦ ! φέρω τὴν κ. κόμισσαν.

Ὅτε ἡ ταξειδιώτις ἠτοιμάσθη νὰ πηδύσῃ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ὁ νεαρὸς ἀνὴρ εὐρέθη πρὸ αὐτῆς ὀρθός, ἀποκεκαλυμμένος τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκτείνων τὴν χεῖρα ἵνα τὴν ὑποστηρίξῃ.

— Χαίρετε, κύριε Καδαροῦ, εἶπε σοβαρῶς ἐρείδουσα ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ τοὺς κρινώδεις δακτύλους της. Ἐκπλήττεσθε βλέπων με, ἀλλὰ δὲν εἶσθε μόνος βεβαίως· οὐδεὶς μὲ ἀναμένει ἐδῶ.

— Θεέ μου ! ἀνέκραξε, προσπαθῶν ν' ἀποκρύψῃ τὴν ταραχὴν αὐτοῦ, ἐλπίζω ὅτι δὲν συμβαίνει δυσάρεστόν τι.

Ἐκείνη πρὶν ἢ ἀπαντήσῃ, ἀποσύρουσα ἐκ τοῦ κόλπου της τὸ βαλάντιον, ἔθηκεν ἀργυροῦν νόμισμα ἐν

τῇ παλάμῃ τοῦ αὐτοσχεδίου πορθμῆος· οὗτος προσεφέρετο ὅπως μετακομίσῃ μέχρι τοῦ πύργου τὸ δέμα τῆς πελάτιδος, ἀλλ' ὁ νεανίας εἶπεν :

— Ἐγὼ ἀναλαμβάνω τοῦτο, πῆγαινε, τούλάχιστον, ἂν ἡ κυρία τὸ ἐπιτρέπῃ.

Ἡ Θηρεσία ἐδίστασεν ἐπὶ στιγμὴν μένουσα μόνη μετὰ τοῦ συντρόφου ἐκείνου, ὃν ἡ τύχη τῇ ἀπένειμε τὴν ὥραν ἐκείνην. Ἀλλὰ πάραυτα ὁ φόβος της διεσκεδάσθη, καθ' ὅτι ἐξ ἐμπνεύσεως οὕτως εἶπειν ἐξετίμησεν αἰθνης κάλλιον ἢ πρότερον τὸν δυστυχῆ νεανίαν. Ἀλλως τε τίς θὰ τὴν συνέτρεχεν ἀποτελεσματικότερον ἢ αὐτὸς ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ;

— Κύριε, τῷ εἶπεν ἀπλῶς, σὰς εὐχαριστῶ, δέχομαι. Εὐκρινῶς ἦδη ἐφαίνετο ἡ λεία ἔκτασις τοῦ αἰγιαλοῦ ἢ ἐπεστρωμένη διὰ λευκῶν χαλίκων, καὶ κατέληγεν εἰς τὴν κλιτὴν τοῦ λοφοειδοῦς λειμῶνος τοῦ τιμαριωτικοῦ μελάθρου. Ἀπαξ ἔτι ἡ Θηρεσία μετὰ τοῦ συνοδοῦ της διέβη τὴν παρόχθιον ὁδόν, καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἐπάτησαν τὸ ἔδαφος, ὅπου πρὸ τινων μινῶν μόλις μεθ' ἥττονος ἡρεμίας εἶχε γεῖναι ἡ πρώτη αὐτῶν συνέντευξις. Ἡ Θηρεσία ἔτεινε τὴν κλεῖδα τῆς θύρας πρὸς τὸν νεανίαν, ὅστις δυσχερῶς περιέστρεψεν αὐτὴν ἐντὸς τοῦ σκωριῶντος μοχλοῦ. Ἡ πυργοδεσπότις εὐρίσκετο ἦδη ἐν τῷ βασιλείῳ αὐτῆς, ἀλλ' ὄψαινε νὰ διανύσῃ βραχεῖαν ἔτι ὁδὸν μέχρις ὅτου φθάσῃ τὸν οὐδὸν τοῦ κτιρίου, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀγέρωχος κορυφὴ ἐφαίνετο καθαρῶς ἦδη, ροδιζομένη ὑπὸ τῶν χρυσοπορφύρων ἀκτίνων.

Ὅταν ἀπεμακρύνθησαν ἀρκοῦντως παντὸς ἀδιακρίτου βλέμματος ἡ Θηρεσία ἔστη πρὸ κπαιας τινὸς ἔδρας.

— Κύριε, εἶπε, πρὸς τὸν νεανίαν, ὅστις ἠκολούθει αὐτὴν σιγῆως, ἀποθέσατε ἐδῶ, παρακαλῶ, τὸν σάκκον μου, ἐπιθυμῶ νὰ σὰς ὀμιλήσω.

Ἄδυνατὸν ν' ἀρθρώσῃ λέξιν, ἀδυνατὸν νὰ ἐννοήσῃ ἔτι ἂν ἐργηγῶρι ἢ ὠνειρωττεν, ἐκεῖνος ὑπήκουσε τυφλῶς.

— Ἐνθυμεῖσθε τὴν ἐπίσκεψίν σας τὴν ὁποίαν μ' ἐκάμετε εἰς Παρισίους ; εἶπεν ἄνευ προσημιῶν ἡ κόμισσα· γνωρίζετε πόσας φρικώδεις ἀνησυχίας ὑπέφερα διὰ τὸν σύζυγόν μου ἔκτοτε ; ἐνώπιον τοῦ κινδύνου τῆς ζωῆς του πᾶς ἄλλος κίνδυνος, πᾶσα ἄλλη ἀπειλὴ εἶναι μινδέν.

— Ἡ θλίψις σας θὰ ἦτο θλίψις γενικὴ ὄλου τοῦ χωρίου, εἶπεν ὁ Καδαροῦ· ἡ χαρὰ σας εἶναι γενικὴ χαρὰ που. Ἐγὼ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐπειδὴ δὲν ἐτόλμων νὰ παρουσιασθῶ ἐδῶ εἰς τὸ μέγαρον, ἔστειλλα καθ' ἐκάστην τὸν γέροντα πορθμῆα διὰ νὰ λαμβάνω εἰδήσεις.

— Δόξα τῷ Θεῷ ὡς πρὸς τοῦτο εἴμεθα ἥσυχοι. Ἀλλὰ, μόλις ἀπεδιώξαμεν τὸν θάνατον, ἄλλος τώρα κίνδυνος πλησιάζει, καὶ ἀκριβῶς τὸν κίνδυνον αὐτὸν διὰ νὰ καταπολεμήσω ἤλθον ἐδῶ σήμερον.

— Μόνη, κατ' αὐτὴν τὴν χειμερινὴν νύκτα ! . . . ὦ, κυρία ! ὁποῖον αἰσχος δι' ἐμὲ τὸ νὰ φέρω αὐτὸ τὸ ὄνομα ! καὶ ὁποῖα ἀπελπισία τὸ νὰ αισθάνωμαι ἑμαυτὸν ὅλως διόλου ἄχρηστον !

— Ἀκούσατε καὶ θὰ μάθητε, εἶπεν ἐκείνη· ἀπεναντίας, εἶσθε χρήσιμος τόσον, ὥστε τὴν στιγμὴν αὐτὴν εὐχαριστῶ τὸν Θεόν, ὅτι σὰς ἔθηκε πρὸ τῆς ὁδοῦ μου. Ἐχω ἀνάγκην σταθερῶς ἀφοσιώσεως καὶ

ἀσφαλοῦς συμβουλῆς, χαίρω δὲ διότι ἐν ὑμῖν εὐρίσκω καὶ τὰ δύο.

— Κυρία, λογιζομαι εὐτυχής! ἀνέκραξεν ὁ νέος, βέβαιος ὡν ὅτι οὐδέποτε πλέον ἐν τῇ ζωῇ του θ' ἀπύλασε παρομοίας στιγμῆς· ναι, εἶμαι εὐτυχής! τὴν νύκτα ταύτην, εἰς τὴν σιγηλὴν σκοτίαν ἀλιεύων ἐπὶ τῶν γαλινῶν κυμάτων γνωρίζετε ποῖον ἀνεπλάττον ὄνειρον, μυριάκις ἤδη μέχρι τοῦδε ἀναπλασθέν; . . . ὦ, μὴ φοβεῖσθε! αἱ πυργοδεσπότιδες τοῦ μεσαιῶνος αἱ ὠχυρωμένα ἐδραίως ἐντὸς τῶν χαλκοσιδηρῶν τειχῶν τοῦ μεγάρου τούτου δὲν ἦσαν μᾶλλον ἠσφαλισμένα ἢ ὑμεῖς τώρα, καίτοι εὐρίσκεσθε μόνη ἀπέναντι τοῦ τελευταίου τῶν δρυοτόμων! . . . Τὸ ὄνειρόν μου ἦτο τὸ νὰ δυνηθῶ ποτε νὰ σᾶς ἐκδουλεύσω οὕτως ὥστε ν' ἀναγκασθῆτε νὰ μ' ἐνθυμεῖσθε ἀνευ περιφρονησεως, ἀνευ μίσους καὶ αἰωνίως εἰ δυνατόν.

— Νομίζω ὅτι τὸ ὄνειρόν σας δυνατόν νὰ ἐκπληρωθῆ, εἶπεν ἡ θηρεσία μετὰ φωνῆς προδιδοῦσης πυρετώδη ἀνησυχίαν.

Καὶ δι' ὀλίγων λέξεων τῷ ἐξέθηκε τὴν θλιθεράν καὶ φρικώδη ἐκπληξιν, ἦν τοῖς προὔξενεν ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Κορδασιέρ.

— Σᾶς εἶχα προειδοποιήσει, εἶπε στενάζων ὁ νεανίας ὅτι ὁ πατήρ μου εἶναι ἐπικίνδυνος.

— Ναί, ἀλλὰ δὲν μὲ προειδοποιήσατε συγχρόνως ὅτι ὅλας τὰς προσπάθειάς μου ἐμελλε νὰ ἐκμιδενίσθῃ ἄλλος φοβερότερος ἔτι ἐχθρὸς ἢ ἀσθένεια! Δὲν ἐγνώριζα τὰ συνβαίνοντα τότε, δὲν ἀνεγίνωσκα κάμμιν ἐπιστολήν.

— ὦ! ἂν ἤξεύρετε. . .

— Ἐννοῶ, ἐννοῶ, ἀπῆντησεν ὁ νέος· μαντεύω τί σᾶς ἐστοίχισεν εἰς τὴν καρδίαν τὸ σημερινόν σας ταξείδιον. . . ἐνῶ ἦρκει ἐν τηλεγράφημα μόνον πρὸς ἐμέ. Εἰς τί χρησιμεύουσι λοιπὸν οἱ δικηγόροι τῶν Παρισίων, ἀφ' οὗ ὁ ἰδικὸς σας δὲν σᾶς ἐχρησίμευσεν:

— Εἰς τίποτε τὴν κυριακὴν, ἀπῆντησε μειδιδῶσα ἡ κόμισσα· ἀλλ' ἐλπίζω ὅτι εἰς Σενὰκ θὰ εὗρω ταχυτέραν καὶ προθυμότεραν ἀντίληψιν.

— Ἐστε βεβαία περὶ τῆς προθυμίας μου, κυρία, εἶπεν ὁ Φορουνάτος, θὰ τρέξω εὐθύς εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ προλάβω τὸν κτύπον, ὅστις σᾶς ἐπαπειλεῖ· ἀλλ' ἂν θέλωμεν νὰ ἐπιτύχωμεν πρέπει νὰ προσπαθῶμεν ἐκ παντὸς τρόπου ὥστε ὁ πατήρ μου οὔτε νὰ ὑποπτεύσῃ κἀν αὐτὴν μας τὴν συνέντευξιν. Ἐπιτρέψατέ μοι λοιπὸν νὰ ἐξέλθω ἀπ' ἐκεῖ ὅθεν εἰσῆλθόμεν καὶ ἀναβῆτε μόνη εἰς τὸν πύργον. Μετ' ὀλίγας ὥρας διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ θὰ σᾶς φέρω εἰδήσεις, καλὰς εἰδήσεις, μὴ ἀμφιβάλλετε.

Καὶ μὴ ἀναμένων ἀπάντησιν, ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς μικρᾶς θύρας τῆς ὑποίας τὴν κλεῖδα ἐκράτει. Ἡ δὲ νένη εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς ὅπου ἡ ἀπροσδόκητος ἐμφάνισίς της ἐν τῇ ἑσθινῇ ἐκείνῃ ὥρᾳ προὔξενεν ἐκπληξιν καὶ φόβον συνάμα.

Καθυστάσασα τὸν κηπουρὸν καὶ τὴν σύζυγόν του, τοῖς διέταξε ν' ἀνάψωσι πῦρ εἰς τὸν θάλαμον αὐτῆς, καὶ ἀπεμονώθῃ ἐν αὐτῷ οὐχὶ πρὸς ἀνάπαυσιν, ἀλλὰ πρὸς καταπράυνσιν τῆς πνευματικῆς ταραχῆς της. Ὅ ἐκ τῆς ἀπῆλθας ἐρεθισμὸς συννοούμενος μετὰ τῆς συνεχοῦς ταραχῆς, ἀνῆπτε τὸν πυρετὸν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ καὶ ἐτάρασσε τὴν κρίσιν της. Προὔβαλλεν εἰς ἑαυτὴν μυρίας ἐρωτήσεις, ἢ κάλλιον εἰπεῖν, τὰ πάν-

τα ἐφαίνοντο αἰνίγμα καὶ γρίφος πρὸ τῆς ἀνεστατωμένης διανοίας της.

— Ἐπραξα καλῶς ἄρα γε ἐπιχειρήσασα μόνη τὸ θλιθερόν αὐτὸ ταξείδιον; ἢ ἐπραξα ἀνοησίαν ἀφήσασα μόνον τὸν Ἀλδέρτον μου, τί θὰ εἴπῃ ἐκεῖνος ὅταν μάθῃ ποῖον ἀνθρώπου τὴν βοήθειαν ἐζήτησα; Καὶ ἄρα γε αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος τί σκέπτεται περὶ ἐμοῦ; ἰδοὺ ὅτι τῷ ὀφείλω ἀπὸ σήμερον εὐγνωμοσύνην καθ' ὅλην μου τὴν ζωὴν.

. . . Τοῦλάχιστον θὰ ἴναι ἄρκετὰ τυχερός, ἄρκετὰ ταχύς, ἄρκετὰ δεξιός, ὥστε νὰ ἐπιτύχῃ;

Ἐν τῇ ἀπεριγράπτῳ αὐτῆς ταραχῇ ἠδυνάτε νὰ προσηλωθῆ ἐπὶ μακρὸν ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως. Πᾶν ἀντικείμενον τοῦ δώματος ἐκείνου ὅπου τόσων εὐδαιμονίαν ποτὲ ἀπύλασε προσείλακεν αὐτὴν μυστικῶς, καὶ αἱ σιγηλαὶ θυρίδες καὶ οἱ ἄλαλοι τοῖχοι καὶ αἱ ἄφωνοι τράπεζαι αἰφνιδίως ἀποκτῶντα φωνὴν, τῇ ἔκραζον· σῶσόν μας! . . .

Ἐνεκα δὲ τῆς ἀγνοίας ἢ υπεραισθησίας τῆς πεφλογισμένης φαντασίας της παρίστα πρὸ αὐτῆς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ κατάσχεσιν ὡς ὀδυνηρὰν διαρπαγὴν, ὡς ταραχώδη λαφύρωσιν. Ἐφαντάζετο πᾶν κιβώτιον καὶ συρτάριον αὐτῆς θλιθερᾶς ἀνεωγμένον καὶ ἐρημον, τὰς ἐσθῆτας καὶ τοὺς ἀρότους αὐτῆς πέπλους, οἵτινες ἀπέφερον τι ἐκ τῆς ἁγίας αἰδοῦς της ἐκδιαζομένους ὑπὸ βεβήλων χειρῶν, καταδικασμένην δὲ πᾶσαν γωνίαν τοῦ ἀντροῦ ἐκείνου τῶν ἀγνῶν της ἐρώτων, ὅπως προδώσῃ τὰς προσφιλεῖς καὶ ἱερὰς ἀναμνήσεις ἅς μέχρι τοῦδε ἐψύλαττε.

Ἡμέραν τινὰ σθηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Ἀλδέρτου εἶχεν εἰσέλθει εἰς ἐκθεσίαν δημοπρασίας ὅπως ἴδῃ τὰ πλειοδοτούμενα θαυμάσια ἐπιπλα διασῆμου οἰκογενείας, ἥτις ὑπέπεσεν εἰς τὴν δυσμένειαν τῆς ἀδυσωπῆτος Τύχης. Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ μείνῃ ἐπὶ πολὺ. Τὰ ἀβρὰ ἐκεῖνα τρίχαπτα, οἷονεὶ νενεκρωμένα ὑπὸ μυστηριώδους τινὸς ψύχους, αἱ λαμπραὶ ἐσθῆτες αἱ ἀπεροπυμένα τῆδε κάκεισε δίκην πτωμάτων στερηθέντων ἐπιταφίων τιμῶν, τὰ βιβλία τὰ παρατεταγμένα ἐν νεκρικῇ ταξιοθεσίᾳ ὡς πληθὺς αἰχμαλώτων ἐκτεθειμένων πρὸς πώλησιν ἐν ἀδιαδικῇ ἀγορᾷ, οἱ ἡμαυρωμένοι ἀδάμαντες τέλως, καὶ αἱ ἀερόπνοοι ριπίδες αἱ θωπεύουσαι διὰ τῶν τελευταίων αὐτῶν ἀσθενῶν ἀρωμάτων τὰς ἀγενεῖς τῶν πλειοδοτούτων μορφᾶς, ἅπαντα αὕτη ἡ θιξικάρδιος ταπεινωσίς τῶν δυστυχῶν ἐκείνων τῶν ἠπτηθέντων ἀνευ ἐλπίδος καὶ δυνάμεως πρὸς ἀνέγερσιν, κατεπάγωσε διὰ μορσίμου βύθους τὴν εὐαίσθητον αὐτῆς ψυχὴν. Ἐψυγεν ἀποκομιζούσα ὡς παράτολμον ὀπτασίαν νέον τι «μανέ, θέκελ, φῆρες», γεγραμμένον ἐπὶ τοῦ τοῖχου, ἦτοι τὰς λέξεις: «συνεπεῖρα δικαστικῆς κατασχέσεως».

Ἐν τῇ ψυχῇ ἐκείνῃ τὴν ὁποῖαν ἐξόχως ἀνεπτυγμένη αἰσθητικότης ἐχαρακτήριζε, πᾶσα λυπηρὰ ἐντύπωσις κατέλειπεν λανθάνουσαν πληγὴν, ἐτοίμην ὅπως ἀνοιγῆ ἐκ νέου εἰς τὴν ἐλαχίστην ἀνάμνησιν. Ἐπομένως μετὰ ὀργιαίαν σιγηλὴν καὶ ἀπόλυτον μόνωσιν ἠσθάνετο ἠδὲν ἐκπέον τὸ ψυχικὸν αὐτῆς σθένος φανταζομένη τὸν δικαστικὸν κλητῆρα εἰσερχόμενον εἰς τὸ δῶμά της.

Θὰ εἶχεν ἄρα τὴν ἀπαιτουμένην ἰσχύν, τὸ ἀπαιτούμενον θάρρος ὅπως τὸν ἀποτρέψῃ; ἢ δυστυχῆς

Π ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ
ΚΑΙ Η ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ.

Πόθεν προέρχονται αἱ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ ἀπαντώ-
σαι δυσκολίαι.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος ἀνωτέρω περὶ διορθώσεως τοῦ κειμένου τῆς Ἁγίας Γραφῆς χάριν τῶν ἀγνοούντων παροδικῶς σημειούμεθα ὅτι τρεῖς τοιαῦται διορθωμένα ἐκδόσεις τῆς Π. Δ. ἐγένοντο τὸ πάλαι ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ. Καὶ πρώτη μὲν εἶνε ἡ ὑπὸ τοῦ Ὁριγένους ἡ καὶ Κοινὴ λεγομένη· οὗτος δηλ. ἐξέδωκε τὸ κείμενον τῶν Ο'. καθαρὸν καὶ ἀμετάβλητον, οἷον ἐξ ἀρχῆς διετηρεῖτο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μῆτε κολοβωθὲν καὶ περικαρὲν μῆτε πάλιν προσθήκας τινὰς προσλαβὼν ἢ ὅλως ἀλλοιωθὲν. Μόνας δὲ τὰς ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων εἰσρυσίας προφανεῖς πλάνας τῶν γραφῶν, λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων, τὸ ἑβραϊκὸν κείμενον καὶ πάσας τὰς τέως γενομένας ἑλληνιστὶ μεταφράσεις, διορθώσεν· οὐδὲν ὅμως ἐκαινοτόμησεν ἐν τῷ κειμένῳ τῶν Ο', οὐδὲν προσέθηκεν ἢ ἀφῆρσεν, οὐδὲν ἠλλοίωσε μεθ' ὅλας τὰς σημειώσεις δι' ὧν ἐδείκνυεν ὅ,τι ἢ ἔλλειπον μὲν ἐκ τοῦ κειμένου τῶν Ο'. ὑπῆρχεν ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ καὶ ἐν ἄλλῃ τινὶ μεταφράσει ἢ κείμενον παρὰ τοῖς Ο'. ἔλειπεν ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ.

Δευτέρα δὲ εἶναι ἡ τοῦ ἱερομάρτυρος Λουκιανοῦ γενομένη ἐν Ἀντιοχείᾳ περὶ τὸ 295· καὶ αὐτὸς ἀνὴρ τὸν πάντα βίον ἄριστος καὶ περὶ τὰ θεῖα συγκροτημένος κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ χαλκεντέρου ὄντως καὶ ἀδαμαντίου Ὁριγένους· ἐκδοσὶν ἐπιούησατο τῆς ἑρμηνείας τῶν Ο'. διορθώσας ὅσα σφάλματα παρετήρησεν ἐν τοῖς κατ' αὐτὸν ἀντιγράφοις παραβαλὼν αὐτὰ πρὸς τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων καὶ πρὸς τὸ κατ' αὐτὸν ἑβραϊκόν.

Τρίτη τέλος ἐκδοσὶς τῶν Ο'. ἀριθμεῖται ἡ τοῦ ἱερομάρτυρος Ἡσυχίου, ὅστις συγχρόνως τῷ Λουκιανῷ καὶ αὐτὸς ἐφιλοπόνησε διορθῶσιν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Ἀλεξανδρείᾳ φερομένων ἀντιγράφων τῆς Κοινῆς ἀντιβάλλων ταῦτα πρὸς τὴν ἐν τε τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Κατχητικῇ Σχολῇ καὶ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ἀλεξανδρείας ἀκριβῆ τετηρημένην. (Τετραβιβλ. Οἰκονόμ. Τομ. Δ', σελ. 868 καὶ ἐξ). ὅσα δὲ ἄλλα ἐλέχθησαν ἢ λέγονται ὑπ' ἀρχαιοτέρων καὶ νεωτέρων ὑπερκριτικῶν περὶ καὶ ἄλλων δῆθεν ἐκδόσεων γενομένων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡμῶν εἶναι εἰκασίαι αὐθαίρετοι μὴδὲν τὸ βέβαιον ἔχουσαι. Τοῦτο μόνον ἐν τέλει τῆς παρεκδόσεως ταύτης σημειωτέον ὅτι ἡ νεωτέρα κριτικὴ διὰ τοῦ στόματός τοῦ Ρενάν οἰοεὶ ἐπιλαθομένη ὅσων ἄλλοτε εἶπε κατὰ τῆς ἀξιοπιστίας τοῦ κειμένου τῶν Ο'. τοῦτο σήμερον ἀνωμολόγησεν ἀξιοπιστότερον παντὸς ἄλλου· οὐκ εἰς κενὸν ἄρα ἐκοπίασεν ὁ μέγας Οἰκονόμος ὑπεραγωνισάμενος τούτου. Ἄλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον.

Καὶ τοιαύτη μὲν ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος δυσκολία· δὲν

εἶναι ὅμως ἡ μόνη· διότι καὶ ἂν τὸ κείμενον τῆς Α. Γ. περιήρχετο μέχρις ἡμῶν ἴσον ἀπαρράλλακτον τοῖς πρωτοτύποις καὶ ἂν εἴχομεν αὐτὰς τὰς μεμβράνας τοῦ Ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν πάλιν ὁ ἑρμηνευτὴς οὐκ ὀλίγας δυσχερείας θὰ εἶχε νὰ ὑπερπηδήσῃ· ὁ Θεὸς ὁμιλῶν τοῖς ἀνθρώποις τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ὑπερεῖχε νὰ μεταχειρισθῇ. Λοιπὸν πᾶσα ἀνθρωπίνη γλῶσσα εἶναι ἀτελής. Καθόσον ἀποτελεῖται αὕτη μὲν ἐκ λέξεων, αἱ δὲ λέξεις εἶνε ἐκάστοτε ἀτελεῖς εἰκόνες τῶν πραγμάτων καὶ δὲν δύνανται τὰ ἀντικείμενα νὰ παραστήσωσιν ὑπὸ πάσας τὰς δυνατὰς ἐπόψεις· ὁ ζωγράφος ὁ ζωγραφῶν ἀντικείμενόν τι ἀδυνατεῖ νὰ εἰκονίσῃ τὸ πρότυπόν του ὑπ' ὅλας τὰς περιπτώσεις ἡναγκασμένος νὰ παράσῃ αὐτῷ καὶ ὠρισμένην στάσιν καὶ σαφῆ ἔκφρασιν καὶ ἐνιαίαν παράστασιν· ὅσα δὲ μέσα καὶ ἂν παρέχῃ αὐτῷ ἡ τέχνη, τῷ εἶναι ἀνέφικτον νὰ χρωματίσῃ ὅλα τὰ κίνητὰ αἰσθήματα, τὰ ὅποια ἀλληλοδιαδόχως ἐκφράζει τὸ πρόσωπον· πόσας ἀποχρώσεις τῆς φυσιογνωμίας, πόσους χαρακτηρισμοὺς παρέρχεται, διότι καὶ ὁ χρωστήρ του δὲν δύναται καὶ ἡ ὕλη εἶναι ἀναίσθητος καὶ ἀκίνητος. Μήπως καὶ ὁ συγγραφεὺς δὲν εἶδος τι ζωγράφου; Ἄν διαθέτῃ περισσότερα πρὸς παράστασιν τῶν πνευματικῶν εἰκόνων τοῦ μέσα καὶ τελειότεραν ἐπεξεργασίαν τούτων προσθέτων χρωματισμοῦς τινὰς, οὐχ ἤττον δὲν δύναται οὔτε τὰ πάντα νὰ εἴπῃ, οὔτε τὰ πάντα νὰ παραστήσῃ. Κατ' ἀνάγκην θὰ ὑπάρχωσιν ἐν τῷ βιβλίῳ του ἢ τῷ λόγῳ του καὶ ἐλλείψεις καὶ χάσματα μετ' ἀσαφειῶν καὶ ἀνακριθειῶν.

Ἄν δὲ αἱ γλῶσσαι τῶν ἀρίων φυλῶν δὲν ἔχουσιν οὔτε τὴν εὐκαμψίαν οὔτε τὴν παντοδυναμίαν νὰ περιστῶσιν ὅλας τὰς ἀποχρώσεις τοῦ διανοίας, πολλῶν μάλλον αἱ σημιτικαί. Οὔτε ἐκαλλιεργήθησαν οὔτε ἐτελειοποιήθησαν αὐταί, καθὼς ἐκεῖναι. Τὸ λεξικὸν διὰ τοῦτο τῆς ἑβραϊκῆς γλώσσης εἶναι πτωχότατον, ἀφοῦ ἡ μὲν καθ' Ἑβραίους Γραφὴ περιέχει 5642 μόνον λέξεις, περιλαμβανομένων καὶ τῶν χαλδαϊκῶν, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ῥιζῶν εἶναι μόλις 500. Πόσον μικρὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν λέξεων τούτων πρὸ τῶν 150,000 λέξεων τοῦ θησαυροῦ τῆς Ἑλληνικ. γλώσσης τοῦ Ἐρ. Στεφάνου! Ἡ δὲ πτωχεία αὕτη συντελεῖ εἰς τὸ νὰ μεταχειρίζωνται μίαν λέξιν διὰ νὰ σημάνωσι πολλὰκις πράγματα διάφορα ἀλλήλων· λ. χ. ἡ λέξις rouah σημαίνει κατὰ τὰς περιστάσεις ἀνεμος, πνεῦμα, προσην, ψυχή· πόσαι δὲ παρερμηνεῖαι ἐκ τούτου προέρχονται, παντὶ δῆλον· Οἱ διάφοροι ῥηματικοὶ τύποι τῆς ῥίζης «ra-ah» κενταὶ πρὸς δῆλασιν τοιούτων ἐννοιῶν, αἱ ὅποια παρ' ἡμῖν ἐκφράζονται ἐκάστη δὲ ἰδίᾳ λέξεως· ἡ πρώτη σημασία εἶναι τοῦ ὁρᾶν· σημαίνει ὅμως καὶ θεωρεῖν, καταφρονεῖν, ἀποπειρᾶσθαι, γαίρεσθαι παρίστασθαι, δεικνῆναι· ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ ῥίζης παράγονται λέξεις σημαίνουσαι τὸν προφήτην, τὴν ὄρασιν, τὸ κάτοπτρον, τὸ βλέμμα, τὴν μορφήν, τὴν ὁμοιότητα· ὁ Ἰουδαῖος στερεῖται καταλλήλου λέξεως πρὸς ἔκφρασιν λέξεων κοινοτάτων ὡς ἡ τοῦ tolmān. Συνάμα δὲ ἀναγκάζεται νὰ καταφεύγῃ εἰς περιφράσεις, ἐπειδὴ τῷ εἶνε ἀδύνατον νὰ παραστήσῃ μετὰ τῆς δυνατῆς ἀκριβείας τὴν ἐννοιάν του.

*) Ἰδε ἀριθ. 30, σελ. 586—588.

Οὕτω διὰ τὴν παραστήσῃ ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀγαπᾷ τις καθ' ὑπερβολὴν τὴν οικογενεϊάν του ἢ τὴν ζωὴν του λέγει ὅτι πρέπει νὰ μισῇ ἑαυτὸν ἢ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα του.

Καὶ ἡ σύνταξις, καθὼς τὸ λεξικόν, εἶναι ἀπλῆ· τὰ μόρια τὰ χρησιμεύοντα πρὸς σύνδεσιν λογικὴν σπανίζουσι. Ἐπικρατεῖ λοιπὸν τὸ παρατακτικὸν εἶδος ἐν τῇ συντάξει, τὰ μέλη τοῦ λόγου παρακείνται ἀλλήλοις χωρὶς νὰ ἀκολουθῶσι τὴν λογικὴν σχέσιν καὶ νὰ δεικνύηται τὸ συνάλληλον καὶ ὑπάλληλον ἐκάστης ἐννοίας. Τὸ κομματικὸν λοιπὸν καὶ ἀσύνδετον ἐπικρατεῖ· οὐδαμοῦ δὲ περίοδος κατὰ τοὺς λογικοὺς κανόνας καὶ τὴν στενὴν λογικὴν ἐξάρτησιν.

Ἡ λεπτή καὶ συναρπάζουσα ἀνάλυσις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἡ κατεργασθεῖσα ἐν τῇ χάρῃ τοῦ πνεύματος τῶν φιλοσόφων ῥητόρων καὶ ἱστορικῶν, τὸ θαυμάσιον τοῦτο διανοητικὸν οἰκοδόμημα, ὅπερ ἐκληρονόμησε πρῶτον μὲν ἡ Ῥώμη, εἶτα δὲ καὶ τὰ νεώτερα εὐρωπαϊκὰ ἔθνη, εἶνε ξένα τοῖς υἱοῖς τοῦ Σῆμ. ἡ μεταφυσικὴ αὐτῶν μετὰ τῆς ψυχολογίας των εἶναι ἴσα τῷ μηδενί. Ἡ δ' ἐπιστήμη κατὰ τὴν κυρίαν σημασίαν τῆς λέξεως, ἣν ἀποδίδομεν σήμερον αὐτῇ, δὲν ὑπῆρχε παρ' αὐτοῖς. Λέξις δὲ παριστώσα τὴν οὐσιαστικὴν σημασίαν τοῦ κυρίου ῥήματος εἶναι δὲν ὑπάρχει· τὸ ῥῆμα *hagah* ἐκφράζει μὲν τὴν ὑπαρξιν, δὲν χρησιμεύει δὲ ὡς σύνδεσμος ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου. Διὰ τὴν εἶπη: *eimi sophos*, θὰ μεταχειρισθῇ τὰς λέξεις, *sophos egō*. Τὰ φυσικὰ φαινόμενα περιγράφονται δημωδέστατα· ὅλαι δὲ αἱ ἀκριβεῖς διακρίσεις τῶν διαφορῶν ψυχικῶν καταστάσεων, δι' ὧν τοσοῦτον ἐξάιρεται ἡ ἑλληνικὴ γλώσσα, εἶναι ἀγνωστοὶ τῷ Σημίτη. Ἡ συνείδησις, ἡ ἠθικὴ ἐλευθερία,

ἡ τύψις τῆς συνειδήσεως, ἡ ἀντίληψις, τὸ λογικόν, ἡ μνήμη ὡς διαμνημόνευσις καὶ ἀναπαράστασις τοῦ παρελθόντος δὲν ἔχουσιν εἰδικὰ παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ὀνόματα. Τὸ πνεῦμα αὐτῶν εἶναι ἀπειθὲς τῇ ἀναλύσει, τῇ ἀφαιρέσει καὶ ταῖς γενικαῖς ἐννοίαις. Στεροῦνται λοιπὸν καὶ φιλοσοφικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς μορφώσεως. Ἐκουσίως δὲ μεγαλοποιοῦσι τὰ πράγματα· ἡ γλῶσσα αὐτῶν ὁμοιάζει πρὸς τὴν τῶν νηπίων μείνασα τοιαύτη σχεδόν· ὅλαι διὰ τοῦτο αἱ λέξεις κείνται μεταφορικῶς, ὅπερ εἶνε μὲν διὰ τὴν ποίησιν καταλληλότερον ἀλλ' ὀλέθριον διὰ τὴν σαφήνειαν καὶ ἀκριβείαν. Χαῶδες τι κατ' ἀνάγκην ἐπικρατεῖ ἐν τοιαύτῃ γλώσσῃ καὶ συγκεχυμένον.

Ἐτέρα δυσκολία ἐπαυξάνουσα τὴν ἀσάφειαν εἶναι καὶ ἡ ἐξῆς: ἡ Π. Δ. συνεγράφη εἰς γλῶσσαν ἀπὸ πολλῶν αἰῶνων μὴ ὁμιλουμένην. Εἶναι ἄρα γλῶσσα τοῦτ' αὐτὸ νεκρῶν. Ἀφοῦ δὲ ἐκάστη γλῶσσα εἶναι εἰκὼν τοῦ ὁμιλοῦντος αὐτὴν λαοῦ, ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ αἰσθήματα, τὰ ἦθη καὶ τὸν τρόπον ἐν γένει τοῦ βίου του. Ἄν λοιπὸν πρόκηται περὶ ἔθνων ἀπὸ πολλοῦ ἐξαφανισθέντων, τῶν ὁποίων τὰ ἦθη ἦσαν διάφορα τῶν ὅσα ἐκ πείρας γνωρίζομεν, δυσχερὲς ἦθελεν εἶσθαι νὰ μορφώσωμεν ὀρθὴν περὶ αὐτῶν ἰδέαν· ἀνὰ πᾶν βῆμα σταματοῦμεν καὶ ὅταν ἀναγινώσκωμεν τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς τῆς αὐτῆς γενεᾶς μὲ ἡμᾶς συγγράψαντας καὶ εἰς γλῶσσαν, τῆς ὁποίας ἡ ἡμέτερα εἶναι νεώτερα τις μορφή, ζήσαντας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐδάφους σχόντας καθεστῶτα καὶ ἔθιμα ἀνάλογα πρὸς τὰ ἡμέτερα καὶ τέλος κληρονομηθέντας ὑφ' ἡμῶν. Πόσον αὐξάνει ἡ δυσκολία, ἂν τοὺς ὁποίους ἀναγινώσκωμεν συγγραφεῖς, οὐ μόνον συνέγραψαν εἰς γλῶσσαν διαφόρου πνεύματος τῆς ἡμέτερας ἀλλ' ἔσχον καὶ διάφορον τρόπον τοῦ ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ σκέπτεσθαι,

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ.

ΠΟΙΚΙΛΗ ΔΙΑΛΕΞΙΣ.

Τρία καὶ τριάκοντα συμπληρῶνται ἔτη ἐξ οὗ ἴδρυται ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος καὶ ἐπὶ τούτῳ τὴν τριακοστὴν τρίτην ἐπέτειον αὐτοῦ πανηγυρὶν ἤγε τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ. Ὁ ὑπερτριακονταετῆς οὗτος βίος μεστὸς ἐγένετο δράσεως, πολλῶν κατ' αὐτὸν συντελεσθέντων, δι' ὧν σπουδαϊότατα ἡ πνευματικὴ κατάστασις τοῦ ἔθνους ὠφελήθη καὶ προσήχθη. Δικαίως λοιπὸν κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς παρελθούσης κυριακῆς ἡ μὲν Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Νεόφυτος ὁ Η' προσελθὼν ἐπηυλόγησε τὸν Σύλλογον, αἱ δὲ σεβασ. συνοδικαὶ ἐσπευσαν νὰ καταδείξωσι τὴν ἐκτίμησιν ἣν τρέφουσι πρὸς τὸν πατέρα τῶν συλλόγων καὶ ἀδελφοτήτων, ὅστις εὐεργετὴς ἐγένετο τῶν θεοσώτων ἐπαρχιῶν, ἃς ὅσοι θεῖω βουλευμάτι ποιμαίνουσιν. Ἀλλὰ πρὸς τούτοις καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Μακαρ. πατριάρχου Ἱεροσολύμων, τοῦ σεβ. ἀρχιεπισκόπου Σιναίου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω παρυστάντες μετὰ καὶ ἄλλων κληρικῶν κατέδειξαν ὅτι οὐκ ἐπιλανθάνονται τοῦ πρωτογο-

νιστήσαντος ἐν τῇ παιδείῳ, τῇ ἐξερωνήσει τῇ ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ τῆς τῶν ἀγώνων οὗς εὐαγεῖς μοναὶ ὑπέστησαν προάγουσαι τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, ὧν τὴν καλλιέργειαν καὶ διάδοσιν σκοπὸν αὐτοῦ νῦν ὅστος ἐτάξατο. Ἡ δὲ Α. Ἐξ. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Νικόλαος Μαυροκαρδάτος καὶ ἡ Α. Ἐξ. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Σεβρίας κ. Βλαδὴν Γεωργεβιτς, ὁ μὲν ἐπίσημος ἀντιπρόσωπος τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὁ δὲ διάπυρος μύστης τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐδήλωσαν ὅτι τιμῶσι τὸ γεραρὸν ἴδρυμα. Ἄλλ' ἡ ἐκτίμησις ἦν γενικὴ, διότι ἐπίσης ἐπίλεκτος ὁμήγυρις τῆς κοινωνίας συνεκεντροῦτο ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου αἰθούσῃ τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ.

Ὡς γνωστὸν, κατὰ τὴν ἐπέτειον ἐορτὴν ταύτην ὁ Σύλλογος δίδωσι λόγον καὶ εἰθύνας τῶν ἐτησίων πράξεων αὐτοῦ διὰ τοῦ προέδρου. Κατὰ τὸ ἐκπεύσαν ἔτος πρόεδρος τοῦ Συλλόγου ἦν ὁ διαπρεπὴς δικηγόρος κ. Δ. Μαλιᾶδης, ὅστις καὶ ἀνεγνώ τὴν ἐτησίαν ἐκθεσιν, ἣτις ἄνευ στόμου ἦν γλαφυρά, ἀλλὰ καὶ πρὸ παντὸς πιστὴ ἐκθεσις τῶν πράξεων τοῦ Συλλόγου, διότι πάντως ὁ κ. Μαλιᾶδης ἀνελογίζετο ὅτι πραγματικῶν ὑπαρχόντων δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη περιττῶν λόγων. Ἀληθῶς δὲ ἐκ τῆς ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως πάντες ἐπέσειθον ὅτι τὸ τριακοστὸν τρίτον τοῦ Συλλόγου ἔτος ἐγένετο καρποφόρον καὶ ἄξιον τῶν καλλίστων καὶ ἐνδοξοτάτων τοῦ Συλλόγου. Οὐ μόνον δὲ ἀνακοινώσεως πολλὰ καὶ πρὸ παντὸς πρωτοτυπία καὶ ἐμβόθειαν ἐνε-

ἔζησαν βίον διάφορον καὶ μετεχειρίσθησαν ὁμοίως μὲν λέξεις ἀλλ' ὑπὸ διάφορον σημασίαν! ὁ κριτὴς λ. γ. τοῦ Ἰσραήλ οὐδὲν τὸ κοινὸν εἶχε πρὸς τοὺς πολιτικούς δικαστάς ἢ τοὺς ἐνόρκους, ὁ δὲ νόκος τοῦ Σολομῶντος μόνον κατὰ τύπον ἦτο ὁμοίος πρὸς τοὺς ἡμετέρους Χριστιανικούς.

Πόσοι ἀναγκῶσται τῆς ἀγίας Γραφῆς οὐδὲ ἐν νῶ ἔχουσι τὰς οὐσιώδεις ταύτας διαφοράς.

(Ἀκολουθεῖ).

VETUS HOMO.

ΑΙ ΠΡΟΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΝ
ΤΩΝ ΗΦΑΙΣΤΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΕΙΣΜΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ*
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΘΕΩΡΙΑΙ.

Β'.

Ὑποθέσεις περὶ τῶν αἰτίων τῶν σεισμικῶν
φαινομένων.

Καίτοι ὅμως οἱ φυσιολόγοι ὁμοφωνοῦσι προκειμένου περὶ τῆς ἐρμηνείας τῶν σεισμικῶν δονήσεων, αἰτινες σχετίζονται πρὸς τὰς ἠφαιστειακὰς ἐκρήξεις, ἐν τούτοις αἱ γνώμαι αὐτῶν εἶναι ὅλως διάφοροι προκειμένου περὶ σεισμῶν, ὧν ἔδρα εἶναι χωρὶ στερούμεναι κατὰ τὰ φαινόμενα παντὸς ἠφαιστειακοῦ χαρακτῆρος. Πρὶν ἢ ἐπιληφθῶμεν τῶν πρὸς ἐρμηνεῖαν τῶν σεισμῶν τῆς τελευταίας κατηγορίας προταθειῶν θεωριῶν, παρατιθέμεθα λεπτομερείας τινὰς περὶ τοῦ τρόπου τῆς παραγωγῆς τῶν τῆς

*) Ἰδε ἀριθ. 30, σελ. 595—597.

χρῆσαι, οὐ μόνον διαλέξεις τερπνὰ ἅμα καὶ ὠφέλιμοι ἀπὸ τοῦ βήματος ἐγένοντο, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν προαγωγὴν τῆς παρ' ἡμῖν πρώτης παιδείσεως μεγίστη προσήχθη συμβολή. Ὁ Καραπάνειος ἀγὼν περὶ συντάξεως διδακτικῶν βιβλίων ἀπὸ ἐτῶν οὐδαμῶς ἐλειτούργη, πέρυσι δὲ μόνον ἐβραβεύθη ἐν ἔργον, ἦτοι ἡ Ὀδύσσεια ὡς ἀναγνωστικόν. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο οὐ μόνον πανήματα πολλὰ εἰς τὰ δύο ἀγωνοθετήματα αὐτοῦ, ἦτοι τῶν τῆς συντάξεως δύο ἀναγνωστικῶν καὶ τῆς συντάξεως Χημείας καὶ Φυσικῆς ὑπεβλήθησαν, ἀλλὰ καὶ τρία ἔργα ἐβραβεύθησαν, ἦτοι μετάφρασις τοῦ Ροβινσῶνος, παράφρασις τῶν κυριωτάτων τοῦ Ἡροδότου καὶ πόνημα Χημείας. Ὁ δὲ Βουτσινᾶτος ἀγὼν τὸ πρῶτον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἔλαβε σάρκα καὶ ὄσπλ. Τὸ πρόγραμμα τοῦ πρώτου ἀγωνοθετήματος, ἦτοι περὶ συντάξεως Ὀδηγοῦ τῆς πρώτης παιδείσεως, ἦν μὲν ἐκδεδομένον ἀπὸ ἐτῶν, ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνεθεωρήθη, κατὰ δὲ τὸ λήξαν ἀνετυπώθη καὶ πανταχοῦ ἐδημοσιεύθη, ἐφ' ᾧ καὶ τρία ὑπεβλήθησαν ἔργα, αἵτινα καίπερ μὴ τυγόντα τοῦ βραβείου εὐέλπιδά εἰσι σημεῖα τῆς ἐν τῷ μέλλοντι πλήρους ἐπιτυχίας τοῦ ἀγῶνος ἐν ἡ φιλογένεια τοῦ ἐν Ὀδηγοῦ κ. Ἰω. Βουτσινᾶ ἰδρύσατο.

Παρὰ τοῖς ἀγῶσι τούτοις πρεσβύτερος ἵσταται ὁ Ζωγράφειος, χορηγῶντος ἑκατὸν λίρας ἐτησίως τῆς Α. Ἐξ. τοῦ Χρηστάκη ἐφένδη Ζωγράφου, συνίσταται δὲ ἐκ τῆς βραβεύσεως τῶν κριτόνων συλλογῶν ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσ-

πρώτης κατηγορίας σεισμικῶν φαινομένων. Ἡ αὐτὴ βεβαίως αἰτία, ἥτις ἐν δεδομένη στιγμή προκαλεῖ τὴν ἠφαιστειακὴν ἐκρήξιν, ἦτοι τὴν βιαίαν ἐκπομπὴν ὑλῶν (λάθας, βορβόρου, ὕδατος, ἀτμῶν) ἔξω τοῦ κρατῆρος, διασεῖει καὶ τὰ ἐσωτερικὰ τοῦ ἠφαιστείου τοιχώματα εἰς ἀποστάσεις τοσοῦτ' ἄλλο διστώσας τοῦ κώνου, ὅσον τὸ σημεῖον τῆς ἐφαρμογῆς τῆς δυνάμεως, ἥτις παρῆγει τὸν κλονισμόν εὐρίσκεται εἰς μείζον βῆθος καὶ ὅσον σημαντικώτερα εἶναι ἡ ἔντασις τῆς δυνάμεως ταύτης. Ἡ ὑψηλὴ πίεσις τῶν ἀτμῶν καὶ τῶν ἀερίων, τῶν ἐγκεκλεισμένων μεταξὺ τῶν ὑλῶν, αἰτινες φράσσουσι τὸ στόμιον τοῦ ἠφαιστείου καὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὄγκων τῆς διαπύρου λάθας, ἡ αἰφνιδία αὐτῶν διαστολῆ, ὅταν ἡ αἰχρῶσα αὐτῆ πίεσις ὑπερβῆ τὸν βαθμόν, ὃν δύνανται νὰ ὑποστώσι τὰ ὑπερκείμενα γήινα στρώματα, εἶναι, ὡς ἐλέχθη, τὸ αἴτιον τῶν ἠφαιστειακῶν ἐκρήξεων τοιαύτη ὡσαύτως εἶναι καὶ ἡ αἰτία τῶν ἐκ τῶν ἠφαιστειακῶν ἐκρήξεων προκαλουμένων κλονισμῶν τῶν τοιχωμάτων τοῦ κώνου καὶ τῶν παρκακείνων στρωμάτων τῆς γῆς. Ὁρθῶς παρεβλήθησαν τὰ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην συμβαίνοντα πρὸς τὰ φαινόμενα, αἵτινα παρατηροῦνται ἐν τῷ λέβητι τοῦ Παπέν, ὅστις ἐκρήγνυται μετὰ μεγάλης ὀρμῆς ὅταν ἡ ἐπιστομὴ αὐτοῦ φέρῃ μέγα βάρος, ἕνεκα τῆς ἀντιστάσεως τοῦ λέβητος, ἐνῶ τούναντιον ὁ ἀτμὸς ἐξέρχεται συχνότερον καὶ οἱ κλονισμοὶ τοῦ λέβητος εἶναι ἀσθενέστεροι, ὅταν τὸ ἐπὶ τῆς ἐπιστομίδος βάρος εἶναι ἀνεπαρκές. Οὕτω καὶ κατὰ τὰς ἠφαιστειακὰς ἐκρήξεις, ὅταν ἡ ἔξοδος τῶν ἀτμῶν συμβαίνει κατὰ μικρὰ χρονικὰ διαστήματα, αἱ κλιτύς τοῦ κώνου εὐρηνται ἐν καταστάσει διηνεκοῦς ταλαντώσεως· ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ περιφέρεια τοῦ κλονισμοῦ εἶναι κατ' ἀνάλογον βαθμὸν

σης ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ τῆς σήμερον. Καὶ ὁ ἀγὼν οὗτος ὑπὸ ἐκτάκτου ἐπιτυχίας ἐστέφθη κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, πολλῶν ὑποβληθειῶν συλλογῶν καὶ οὐκ ὀλίγων βραβευθειῶν.

Λίσσις δὲ χωρεῖ ἡ ἐκτύπωσις τοῦ β' τόμου τοῦ Εὐριπίδου ὑπὸ Δ. Βερναρδάκη χάριν τῆς Ζωγραφείου Βιβλιοθήκης περὶ ἐκδόσεως τῶν ἐλλήνων ποιητῶν καὶ πελογράφων, ἥτις μετὰ μικρὰν διακοπὴν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἤρξατο.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀρχαιολογία ἐξυπηρετήθη διὰ τῶν σπουδαίων ἐργασιῶν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ περιοδικῶν ἐξεδότη καὶ ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Συλλόγου ἐπὶ μᾶλλον ἐτακτοποιήθη, καὶ ζητήματα ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν, ὡς τὸ τῆς δωρεᾶς τῆς ἀειμνήστου Εὐαγγελίας Μουράτ Θεοφιλίδου, ἐλύθησαν καὶ ἐπὶ πᾶσι καὶ περισσεύμα τρικκοπὸν περὶπου ἐν τῷ ταμίῳ καταλείφθη. Τοιαῦτα καὶ τσαῦτα ἐν κεφαλῇ ὅσα ἐπράχθησαν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος καὶ ὅσα ἀνέπτυξεν ὁ δικαίως αἰθὴ ἐπὶ τὴν προεδρείαν κληθεὶς κ. Δ. Μαλιᾶδης. Τὰ ἔργα δὲ ταῦτα προβάλλον ὁ Σύλλογος δικαίως ἠδύνατο ν' ἀναμνησθῆ τοῦ δημοσθενοῦ «Νῦν ἠκούσατε, ἔχετε, δικάζετε. Νικῶν δὲ ὅτι βυτῖν καὶ τῷ Συλλόγῳ μέλει σοφίσαι».

Ἀνωτέρω ἐποιησάμεθα λόγον περὶ τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος πρὸς συλλογὴν ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας. Τοιοῦτόν τι διαγωνίσμα ἰδρύσατο, κατὰ τὸ ἐν τῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ, ἀπὸ τινῶν ἐτῶν καὶ ὁ ἐν Ἀθήναις Σύλλογος

μικρά, τῶν σεισμικῶν μάλιστα δονήσεων μὴ καθισταμένων συχνάκις αἰσθητῶν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους.

Ὡστε ὁλόκληρος κατηγορία σεισμῶν συνδέεται ἀμέσως πρὸς τὰς ἠφαιστειακὰς ἐκρήξεις· οἱ τοιοῦτοι ὅμως σεισμοὶ συχνότατα περιορίζονται εἰς στενήν περὶ τὴν ἐστίαν τῆς ἐνεργείας ζώνην. Καθόσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς σεισμοὺς τῆς δευτέρας κατηγορίας, ὧν οἱ μὲν εἶναι τρομώδεις τοῦ γήινου φλοιοῦ κινήσεις, μολὶς αἰσθηταὶ καθιστάμεναι, οἱ δὲ ἔντονοι κλονισμοὶ καὶ σφοδρὰ τοῦ ἐδάφους διακυμαίνσεις, ἐκτεινόμεναι ἐπὶ μεγίστων τῆς γῆς ἐκτάσεων, οὔτε νὰ διασβεδαίωσωμεν, οὔτε νὰ ἀρνηθῶμεν δυνάμεθα τὴν μετὰ τῶν ἠφαιστειακῶν φαινομένων συνάφειαν αὐτῶν.

Οἱ ὁπαδοὶ τῆς θεωρίας, ἣτις τὰς δύο ταύτας τάξεις τῶν φυσικῶν φαινομένων θεωρεῖ ὡς μηδεμίαν πρὸς ἀλλήλας ἐχούσας σχέσιν, προσάγουσι πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς διάφορα γεγονότα. Καὶ πρῶτον αἱ κλονιζόμεναι χώραι κείνται πολλάκις μακρὰν χωρῶν ἠφαιστειακῶν, ἢ ἂν κῆνται πλησίον τούτων καὶ ἀποτελῶνται ἐκ πετρωμάτων τραχυτικῶν ἢ βασαλτικῶν, παρατηρεῖται ὅτι αἱ σεισμικαὶ δονήσεις συμπίπτουσι πρὸς περίοδον ἀπολύτου ἡρεμίας τῶν πλησίον κειμένων ἠφαιστειακῶν κρατήρων. Τοῦτο παρατηρήθη συχνάκις κατὰ τοὺς σεισμοὺς τῶν Ἄνδεων τοῦ Ἰσημερινοῦ (Ν. Ἀμερική), τῆς Περούας, τῆς Χιλῆς, ἢτοι χωρῶν κεκαλυμμένων ὑπὸ ἠφαιστειακῶν ἐστιῶν. Ὁ Οὐμβόλδος παρατηρεῖ ὅτι κατὰ τὸν τρομερὸν σεισμὸν τοῦ Ριομπάμπα οὐδεμία ἐκρήξις ἐγένετο, καίπερ γειτνιαζόντων πλείστων ἠφαιστειῶν. Ἄν ὅμως θεωρήσωμεν τὰ ἐνεργὰ ἠφαιστειακά ὡς ἀσφαιστικὰς δικλίδας διὰ τὰς ἠφαιστειακὰς χώρας, ἢ κατὰ τὴν περίοδον τῶν σεισμῶν ἔλλειψις ἠφαιστειακῶν ἐκρήξεων οὐδὲως εἶναι

ἀπόδειξις τοῦ ὅτι δὲν ὑπάρχει σχέσις μετὰ τῶν δύο τούτων φαινομένων, ἀλλὰ δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἐπιχειρήματα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐναντίου γνώμης. «Ἄν τὸ ἀνοιγμα τοῦ ἠφαιστείου ἐμφοραχθῆ, λέγει ὁ Οὐμβόλδος, ἂν ἢ μετὰ τῆς ἀτμοσφαιρας συγκοινωνία τοῦ ἐσωτερικοῦ (τοῦ ἠφαιστείου) διακοπῆ, ὁ κίνδυνος καθίσταται μεγαλύτερος, αἱ δὲ παρακείμεναι χώραι ἐπαπειλοῦνται ὑπὸ σεισμῶν. Καθόλου δὲ εἰπεῖν, αἱ ἰσχυρόταται τῶν σεισμικῶν δονήσεων δὲν συμβαίνουσιν ἐγγὺς τῶν ἐνεργῶν ἠφαιστειῶν».

Οὐχ ἦττον, καίπερ πολλὰ τῶν σεισμικῶν δονήσεων εἶναι ἀναμφισβητήτως φαινόμενα ἠφαιστειακῆς φύσεως, αἷτια τῶν ὁποίων εἶναι αὐτὰ τὰ τῶν ἠφαιστειακῶν ἐκρήξεων, ὁλόκληρος κατηγορία κλονισμῶν καὶ δονήσεων τοῦ γήινου ἐδάφους οὐδὲ ἴχνος σχέσεως μετὰ τῶν ἠφαιστειακῶν φαινομένων παρουσιάζει.

Ὁ κ. Μπουσινιώ, μελετῶν εἰδικῶς τὴν τῶν Ἄνδεων χώραν, ἣτις οὕτω συχνῶς ὑπὸ τῶν σεισμῶν ἀνατρέπεται, φρονεῖ ὅτι αἱ τοιαῦται τοῦ ἐδάφους δονήσεις δὲν ὀφείλονται εἰς τὴν ἐνεργείαν τῶν ἠφαιστειῶν, ἀτινα βρίθουσιν ἐπὶ τῶν κλιτύων τῶν Κορδιλιερῶν. «Ἀποδίδω, λέγει, τὸ μέγιστον μέρος τῶν ἐν ταῖς Ἄνδεσι σεισμῶν εἰς κατακρημνίσεις, συμβαινούσας ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῶν ὄρεων τούτων ἐνεκα τῆς γινομένης καθιζήσεως, ἣτις εἶναι συνέπεια τῆς ἐξάρσεως αὐτῶν.»

Τὰ πετρώματα, ἀτινα ἀποτελοῦσι τὰς γιγαντεῖους ταύτας ὄροσειράς δὲν ἀνυψώθησαν ὅταν διετέλουν εἰσέτι ἐν καταστάσει ζύμης, ἀλλ' ἢ ἐξάρσις ἐγένετο ἀφοῦ οἱ βράχοι ἐστερεοποιήθησαν. Κατὰ συνέπειαν φρονεῖ ὅτι ἡ ὄροσειρὰ τῶν Ἄνδεων ἀποτελεῖται ἐκ τμημάτων πηλτοδαπῶν μεγέθους, συνεσωρευμένων ἐπ' ἀλλήλων. Ἡ δὲ

Κοραῖς. Τῇ δὲ κυριακῇ, 22 μαΐου ἀνεγνώσθη ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου ὑπὸ τοῦ κ. Σκιαῖ ἢ ἐκθεσίς τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπῆς, συνισταμένης ἐκ τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ τῶν διακεκριμένων καθηγητῶν τοῦ πανεπιστημίου κ. Παναταξίδου καὶ Γ. Χατζιδάκη. Ἐκ τῶν ἐπτακαίδεκα δὲ ἔργων, ἀτινα ὑπεβλήθησαν εἰς τὸν ἀγῶνα ἐβραβεύθησαν πέντε. Ἐκάστῳ δὲ τῶν βραβευθέντων ὁ Σύλλογος ἀπένειμε 250 δραχμάς. Πρὸς τούτοις διὰ τοῦ αὐτοῦ Συλλόγου ἔθηκε διαγώνισμα συλλογῆς γλωσσικῆς τῆς Μακεδονίας ὁ πρὸς διάδοσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων Σύλλογος. Τὸ ἀποσταλὲν ἔργον εἰς τὸ ἀγωνοθέτημα τοῦτο δὲν ἐκρίθη ἄξιον βραβεύσεως.

Ἀνεγράφη ἐνταῦθα ὅτι ἀπὸ τῆς 20 αὐγούστου (1 Σεπτεμβρίου) μέχρι τῆς 28 (9 Σεπτεμβρίου) τοῦ αὐτοῦ συγκροτηθήσεται διεθνὲς συνέδριον τῆς ὑγιεινῆς καὶ δημογραφίας ἐν Βουδαπέστῃ ὑπὸ τὴν σептῆν προστασίαν τῆς Α. Α. Μ. τοῦ αυτοκράτορος τῆς Αὐστρίας καὶ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κόμητος Στεφάνου Karolyi. Ἄρτι λαθόντες σὺν τῇ προσκλήσει, ἣν ἢ πρὸς διοργάνωσιν τοῦ συνεδρίου ἐπιτροπὴ εὐηρεστήθη ν' ἀπευθύνῃ ὑμῖν, τὰ τε προγράμματα αὐτοῦ καὶ τὰ τῆς ἐκθέσεως, ἣτις παρ' αὐτῷ γενήσεται, καὶ τὸν κατάλογον τῶν μέχρι τῆς 19 ἀπριλίου (31 μαρτίου) ἀγγελθεισῶν ἀνακινώσεων εἰς τὸ συνέδριον τοῦτο, σημειούμεθα ὅτι ἐν αὐτῷ ἀναγράφονται ἀνακινώσεις ἰκαναὶ ἐκ τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἐν αἷς

καὶ ἡμετέρων, ἦτοι τῶν κ.κ. Στεκούλη ἰατροῦ, Ζαχτιζάνου ἰατροῦ καὶ Πατρόκλου Καμπανάκη. Ἐπιφυλασσόμεθα νὰ καταστήσωμεν γνωστὰ τὰ κυριώτατα τῶν ἀνακοινωθέντων θεμάτων ὡς καὶ λεπτομερείας τινὰς περὶ τοῦ συνεδρίου καὶ τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ.

* * *

Ὁ διαπρεπὴς μουσικὸς κριτικὸς τοῦ *Temps* τῶν Παρισίων Weber ἐπανερχεται ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτοῦ ἐπιφυλλίδι εἰς τὸν ὕμνον τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἀναμνησκόμενος τῶν Ἀδθηριτῶν, οἵτινες μικρὸν ἀγαλματίον τῆς Ἀθηνᾶς ἔθηκον ἐπὶ ὑψηλοτάτης στῆλης ὅπως ἢ καταφανὲς πᾶσι, παρατηρεῖ, ὁρμώμενος ἐκ τῆς δοθησομένης συναυλίας ἐν ἣ ἦ ψαλῆσται ὁ ὕμνος, ὅτι τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει καὶ περὶ τοῦ ὕμνου τοῦ Ἀπόλλωνος. «Δὲν ἀπεκρύβη, ἐπιπροστίθησιν, ἐν τῇ σημάδοφωνίᾳ τοῦ ὕμνου τοῦ Ἀπόλλωνος ὑπάρχουσι τὰ σκοτεινά. Πλὴν τούτου ἔδει οὕτως νὰ ψαλῆ ἑλληνιστὶ ὡς ἔφαλλον ἢ μάλλον ὡς ἀπήγγελλον οἱ ἀρχατοὶ Ἕλληνας, ὅπερ ἀγνωσοῦμεν, καὶ μετὰ μῖας λύρας, ἣτις νὰ κρατῆ τὴν φωνὴν ἐν τῷ τόφῳ, ἐν ᾧ σήμερον γίνεται χρῆσις ἀρπας ἢ καὶ ὀρχήστρας ἔτι». Ἀκολουθῶς ὁμιλεῖ περὶ ἀρμονίας καὶ μελωδίας παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, θεωρεῖ δὲ τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν Μέγαν ἄξιον διάδογον τοῦ Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου, συνεχίσαντα τὸ ἔργον αὐτῶν τοῦλάχιστον ἐν τῇ μουσικῇ, διότι οἱ πάπαι δὲν ἔργαρον τραγωδίας.

Ο. Α.

στερεοποίησις τῶν τμημάτων τούτων δὲν ἐγένετο εὐθύς ἐξ ἀρχῆς μέχρι βαθμοῦ σταθερότητος τοιούτου, ὥστε νὰ καθίστανται ἀδύνατοι κινήσεις ἐσωτερικαὶ ἐν τοῖς τμηματικοῖς πετρώμασι.¹

Ἡ θεωρία αὕτη, καθ' ἣν αἱ σεισμικαὶ δονήσεις προέρχονται ἐκ καταρημνίσεων ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῶν υποχθονίων σπηλαίων ἢ κοιλωμάτων, ἦν δὲ ὁ κ. Μπουσενιὼ φρονιμῶς ποιῶν, περιωρίζετο ἐφαρμύζων εἰς τὰς χώρας, ἃς εἰδικῶς ἐμελέτησε, ἐγενικεύθη ἔκτοτε, καθότι γεωλόγοι, οἳ οἱ Ὁόπκινς, ὁ Φόλγκερ κ. ἄ. ἐσκέφθησαν ὅτι ἡ αὕτη αἰτία προκαλεῖ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐπὶ μεγίστων ἐκτάσεων τῆς γῆς αἰσθητοὺς καθισταμένους σεισμούς.

Ὁ κ. Δωμπρέ, ἀφοῦ ἐξέθετο ἀκριβῶς τὸν χαρακτήρα τῶν φαινομένων, ἀτινα συνώδευσε τὴν ἐν Ἰσρίχ (16]28 Ιουλίου 1883) τὸ κέντρον σχοῦσαν σεισμικὴν δόνησιν, ἀνέφερε τὰς περὶ τῶν γενικῶν τῶν σεισμῶν αἰτίων γνώμας αὐτοῦ. Πειραθῶμεν νὰ δώσωμεν ἀνάλυσιν τῆς ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς τούτου γεωλόγου προταθείσης θεωρίας.

Ὁ κ. Δωμπρέ ἀρχόμενος παρατηρεῖ ὅτι αἱ σεισμικαὶ δονήσεις δὲν διανεμονται κατὰ τύχην ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Αἱ μᾶλλον ἀκλόνητοι ὑπὸ τῶν σεισμῶν χώραι, οἳαι ἡ Γαλλία, τὸ Βέλγιον, μέρος τῆς Ρωσίας, εἶναι ἐκεῖναι, ὧν τὰ στρώματα διετήρησαν τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν ὀριζόντειον θέσιν, ἐνῶ τούναντίον οἱ σφοδροὶ κλονισμοὶ καθίστανται ἰδίᾳ αἰσθητοὶ ἐν ταῖς χώραις, αἵτινες ὑπέστησαν σημαντικὰς μηχανικὰς ἀνατροπὰς καὶ προσέλαβον τὴν ἐνεστώσαν αὐτῶν ὄψιν εἰς ἐποχὴν σχετικῶς οὐχὶ πολὺ ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἀφισταμένην, τοιαῦται δὲ εἶναι ἡ Ἰταλία, ἡ Σικελία, αἱ Ἄλπεις (ἢ Ἐλλάς) κτλ. Ἡ δὲ περίμετρος τοῦ κλονουμένου τμήματος τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς συνδέεται πρὸς τὰς προὔπαρχούσας γραμμὰς τῶν προγενεστέρων ἀνατροπῶν κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε πολλοὶ γεωλόγοι, ἐν ἄλλοις δὲ καὶ οἱ Δάνας καὶ Χάιμ, ἐθεώρησαν τὰς δονήσεις ταύτας ὡς στενωῶς συνδεομένας πρὸς τὸν σχηματισμὸν τῶν ὄροσειρῶν. Κατὰ πάσας τὰς γεωλογικὰς ἐποχὰς παρατηροῦνται τὰ γιγάντια ἀποτελέσματα τῶν πλευροθεν ἐνεργησασῶν πιέσεων, αἵτινες ἔκαμψαν καὶ συνέπτυσαν τὰ γήινα στρώματα εἰς πάχος σημαντικὸν ἢ κατέθραυσαν αὐτὰ καθ' ἀπάσας τὰς διευθύνσεις. Αἱ κινήσεις αὗται τοῦ ἐδάφους ἐξακολουθοῦσι καὶ σήμερον ἔτι παρὰ τὴν φαινομενικὴν ἡρεμίαν τοῦ ἐδάφους. Ἡ ἰσοροπία δὲν ὑφίσταται ἐν τοῖς στρώμασι τῆς γῆς, ἀτινα πού μὲν συνιζάνουσι πού δὲ ἀνυψοῦνται βαθμηδόν. «Εὐνόητον, λέγει ὁ κ. Δωμπρέ ὅτι τοιαῦται βραδείαι ἐνεργεῖαι, κατόπιν κινήσεων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον παρατεταμένων κατὰ τὴν ἰσοροπία εἰς ἀποτόμους κινήσεις, ὡς ὑπέθετεν ὁ Elie de Beaumont. Ἐν τούτοις ὁ κ. Δωμπρέ, καίπερ ἀποδεχόμενος ὅτι ἡ περὶ τῶν ἐσωτερικῶν καταρημνίσεων γνώμη τοῦ κ. Μπουσενιὼ εἶναι εὐλογοφανὴς κατὰ τινὰς περιπτώσεις, φρονεῖ ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρησῶμεν τὰς κινήσεις ταύτας ὡς τὴν γενικὴν τῶν σεισμῶν αἰτίαν.

Ὡς τοιαύτην γενικὴν αἰτίαν θεωρεῖ τὴν ὑπέμετρον τάσιν, ἣν προσκτάται ὁ ἀτμὸς τοῦ ὕδατος, ὅταν παράγεται ὑπὸ θερμοκρασίαν ὑψηλὴν, οἳα ἡ τῆς λάβας. Τὸ εἰς τὰ βάθη ταῦτα διεισδύον ὕδωρ ἐξατμίζεται βεβαίως ὑπὸ θερμοκρασίαν 500⁰, προσκτάται δὲ ἴσως θερμοκρασίαν 1000⁰ καὶ πλέον (βαθμὸν τῆς θερμότητος τῆς λάβας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς). Ἄλλως τε ἡ ἐξατμῖσις γίνεται ἐν ὄγκῳ ἰκανῶς μικρῷ, ὅπως ἡ πυκνότης τοῦ ἀτμοῦ εἶναι κατ' ἐλάχιστον μόνον μικροτέρα τῆς τοῦ ὕδατος. Ὑπὸ τοὺς τοιούτους ὄρους τῆς ὑπερθερμάνσεως, λέγει ὁ κ. Δωμπρέ, ὁ ἀτμὸς τοῦ ὕδατος προσκτάται δύναμιν τοιαύτην, ὥστε καὶ αἱ τρομερώτεραι ἐκρήξεις λεβήτων δὲν δύνανται νὰ δώσωσιν ἰδέαν περὶ ταύτης, ἂν μὴ εἴχομεν τὰ ἀποτελέσματα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν». Πράγματι δὲ κατὰ τὰ πειράματα, ἀτινα ὁ διακεκριμένος οὗτος γεωλόγος ἐξετέλεσε πρὸς μελέτην τῆς ἐνεργείας τοῦ ὕδατος κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν πυριτιούχων ἐνώσεων, σωλῆνες σιδηροῖ, ἔχοντες πάχος 11 χιλιοσπομέτρων πολλάκις, ἐξερορήσαν ἀνατιναχθέντες εἰς τὸν ἄερα μετὰ κράτου, δυναμένου νὰ παραβληθῆ πρὸς τὸν ἐκ τῆς ἐκρήξεως τηλεβόλων παραγόμενον. Ἐν τούτοις ἡ θερμοκρασία ἦτο 450⁰, ὀλίγα δὲ κυβικὰ ἑκατοστόμετρα ἤρουν πρὸς παραγωγήν τοῦ ἀποτελέσματος τούτου. Ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς ἐκρηκτικῆς δυνάμεως, ἣν δύναται νὰ ἔχη ὁ ἀτμὸς τοῦ ὕδατος, ὅταν σχηματίζεται ἐντὸς τῶν ἀνηλίων βαθῶν τῆς γῆς ὑπὸ θερμοκρασίαν πολὺ ἀνωτέραν καὶ ὑπὸ πίεσιν, ἐξαναγκάζουσαν αὐτὸν νὰ συμπυκνωθῆ εἰς ὄγκον μικρὸν.

Ἄλλὰ πῶς τὸ ὕδωρ εἰσδύει μέχρι τοιούτου βάθους. Εἰσδύει δυνάμει τῆς διεισδύσεως, διὰ τῶν σχισμῶν τῶν βράχων, εἴτε διὰ τῆς διαπιδύσεως διὰ τῶν πορωδῶν βράχων. «Μόνη ἡ ἐνεργεῖα τῆς διαπιδύσεως, ἐνεργοῦσα τῇ βοηθείᾳ καὶ τῆς βαρύτητος, ἐξαναγκάζει τὸ ὕδωρ νὰ διεισδύσῃ, παρὰ τὰς ἰσχυροτάτας ἐσωτερικὰς ἀντιπιέσεις, ἀπὸ τῶν ψυχρῶν στρωμάτων τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς μέχρι τῶν βαθῶν καὶ θερμῶν στρωμάτων, ἔνθα ἔνεκα τῆς θερμότητος καὶ τῆς πίσεως, ἦν προσλαμβάνει, καθίσταται ἰκανὸν νὰ παραγάγῃ μέγιστα μηχανικὰ καὶ χημικὰ ἀποτελέσματα. Ὑποθετίσθω ὅτι τὸ ὕδωρ εἰσδύει εἴτε ἀπ' εὐθείας, εἴτε ἀφοῦ ἐσταμάτησεν ἐν μέρει, ἐν ᾧ μένει εἰσέτι ρευστὸν, μέχρι τῶν ἐν καταστάσει τῆξεως διατελούντων στρωμάτων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ προσλάβῃ πίεσιν μεγίστην καὶ δύναμιν ἐκρηκτικὴν ἰδοῦ τὸ πιθανὸν αἴτιον τῶν ἀληθῶν ἐσωτερικῶν ἐκρήξεων καὶ τῶν ἀποτόμων προσκρούσεων, αἵτινες προέρχονται ἐκ τῶν ἐν ὑψηλῇ πίεσει διατελούντων ἀερίων.

» Ἄν αἱ ὑπόγειοι κοιλότητες, ἀντὶ ν' ἀποτελωσι ἀπλοῦν κίλωμα, διαίρωνται εἰς πολλὰ κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων διαμερίσματα, δὲν ὑπάρχει λόγος ὅπως ἡ πίεσις τοῦ ἀτμοῦ εἶναι ἡ αὕτη, ἐν τοῖς διαφόροις τμήμασιν ἀρκεῖ νὰ διαχωρίζονται ταῦτα διὰ τοιχωμάτων ἐκ βράχου. Δυνατὸν μάλιστα ἡ πίεσις αὕτη νὰ εἶναι λίαν διάφορος εἰς δύο ἢ τρεῖς τῶν διαμερισμάτων τούτων. Τούτου δεκτοῦ γινόμενου, ἂν ἡ ὑπερβάλλουσα πίεσις καταθράσῃ τὰ τοιχώματα τῆς κοιλότητος ἢ ἡ θερμότης τῆξῃ ταῦτα, ἀτμὸς ἐν ὑψηλῇ πίεσει διατελῶν

1) Sur les tremblements de terre des Andes (Annales de Physique et de Chimie, t. LVIII année 1835).

τίθεται εἰς κίνησιν, ἀπαντῶν δὲ στερεὰ πετρώματα θά ἐνεργήσῃ ἀπαρἀλλάκτως, ὅπως καὶ ἂν παρήγετο ἀτμός ἀποτόμως καὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ, ὡς ἀνωτέρω ὑπετέθη ».

Ὁ κ. Δωμπρέ δὲν ἀποδέχεται τὴν μεταξὺ τῶν σεισμῶν τῶν ἥφαιστειακῶν χωρῶν καὶ τῶν σεισμῶν τῶν χωρῶν, αἵτινες στεροῦνται ἥφαιστείων, διάκρισιν. Μεταξὺ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ ὑπάρχουσι σεισμοί, ὡς οἱ τῆς χώρας "Αἰφελ ἐπὶ παραδείγματι, αἵτινες δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς γέφυρα ἐνώσεως τῶν δύο κατηγοριῶν. "Αλλως τε αἱ ἐξωτερικαὶ ἐκδηλώσεις ἀμφοτέρων εἶναι αἱ αὐταί. "Αλλὰ καὶ ἂν ἀποδεχθῶμεν ὡς αἰτίαν τῶν μὴ ἥφαιστειακῆς (τεκτονικῆς) φύσεως σεισμῶν τὰς ἐσωτερικὰς κινήσεις τῶν βράχων, πάλιν κατὰ τὸν κ. Δωμπρέ αἱ σεισμικαὶ δονήσεις ὀφείλονται εἰς τὴν μηχανικῆς ἀναπτυσσομένην θερμότητα καὶ εἰς τὸν ἐκ ταύτης παραγόμενον ἀτμόν. "Αλλως τε διὰ τὰς χώρας, αἵτινες διαρκῶς ἀποτελοῦσι κέντρον συχῶν σεισμικῶν δονήσεων ὑπάρχει αἰτία πολὺ πιθανωτέρα. Τὰ ἐσωτερικὰ κοιλώματα καὶ αἱ σχισμαί, ἅτινα ἀναμφιβόλως ὑφίστανται ἐν τοῖς στρώμασι τοῦ ἐδάφους τῶν χωρῶν τούτων, καθιστῶσιν εὐχερῆ τὴν εἰσόδου τοῦ ὕδατος μέχρι τοῦ βάθους, εἰς ὃ θεωρεῖται κατὰ προσέγγισιν ὡς κείμενον τὸ κέντρον τῶν δονήσεων, εἰς βάθος δὲ 11, 27, 38 χιλιομέτρων ἢ αὐξήσεως τῆς θερμοκρασίας παρέχει βαθμύμην θερμότητος ἀνώτερον τοῦ πρὸς ἐρμηναίαν τῆς ἐξκερῶσεως τοῦ ὕδατος καὶ τῆς ἐκρηκτικῆς αὐτοῦ δυνάμεως ἀπαιτουμένου.

Ἐν συντόμῳ ὁ ἐξοχος οὗτος γεωλόγος ὡς πιθανὸν γενικὸν αἴτιον τῶν σεισμῶν θεωρεῖ τὴν πίεσιν τοῦ ἐν καταστάσει ὑπερθερμάνσεως διατελοῦντος ἀτμοῦ ὕδατος, καὶ τὰς ταχεῖς κινήσεις τῶν αἰφνιδίως ἀναπτυσσομένων καὶ ἐν ἀκαρεῖ ἐξογκουμένων ἀερίων. Ἡ μηχανικὴ δύναμις, ἣν δύνανται νὰ προσλάβωσι τοιαῦτα ἀερίωδη σώματα, κέκτηται ἀποτελεσματικότητά ὑπερβαίνουσαν πᾶν ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ φαντασθῶμεν, πρὶν ἢ διὰ πειραμάτων μετρηθῶσι πιέσεις ἀνώτεροι τῶν 600 ἀτμοσφαιρῶν. Αἱ ἐκρήξεις τῶν ἐν καταστάσει ὑπερθερμάνσεως διατελοῦντων ἀεριοδῶν ὄγκων ἐξηγοῦσι τοὺς σεισμοὺς καλλίτερον τῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς γῆς κινήσεων ὄγκων στερεῶν.

"Ἐτεροι σύγχρονοι γεωλόγοι, ὁ Φούζιος ἐπὶ παραδείγματι, θεωροῦσιν ὡς ἀπαραίτητον τὴν διάκρισιν τῶν δονήσεων τοῦ ἐδάφους εἰς σεισμοὺς πλουτωνικοὺς καὶ σεισμοὺς μὴ ἥφαιστειακοὺς (τεκτονικοὺς ἢ σεισμοὺς στολιδώσεως). Ἐνῶ ὁ κ. Δωμπρέ ἀποδίδει ἀμφοτέροις εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ἐκδηλουμένην ὑπὸ περιπτώσεως διαφόρους, ταύτην δὲ θεωρεῖ ὡς ἀποτελεσμα μίαν καὶ τῆς αὐτῆς δυνάμεως, τῆς ὑποχθονίου ἢ γηγενοῦς θερμότητος, οἱ τελευταῖοι οὗτοι γεωλόγοι παραδέχονται διὰ τὰς σεισμικὰς δονήσεις τῆς δευτέρας κατηγορίας αἰτιατὰ διάφορα μὲν, μόνον ὅμως μηχανικὰ, ἦτοι συνίζησιν στρωμάτων, διατάραξιν ἢ διολίσθησιν, ἐν ἐνὶ λόγῳ μεταβολὰς, αἵτινες δύνανται νὰ διαταράξωσι τὴν ἰσορροπίαν τῶν βράχων, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὰ πετρώματα.

Ἐν τοῖς ἀνωτέρω εἰρημένους βλέπομεν ὅτι δύο ἀντίθετοι θεωρίαι ὑπάρχουσι πρὸς ἐξήγησιν τῶν σεισμικῶν

φαινομένων, ἅτινα δὲν σχετίζονται πρὸς τὰς ἥφαιστειακὰς ἐκρήξεις. Ἡ μία εἶναι ἡ τοῦ Δωμπρέ, ἣτις ἀποδίδει τὰ φαινόμενα ταῦτα εἰς τὸν ἐν καταστάσει ὑπερθερμάνσεως διατελοῦντα ἀτμόν ἢ δὲ ἑτέρα, γενικεύουσα τὴν ὑπὸ τοῦ Μπουσινιῷ διὰ τοὺς σεισμοὺς τῶν "Ανδεων προταθεῖσαν θεωρίαν, παραδέχεται μηχανικὰ μόνον αἰτία. Ἐν τούτοις ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ εἴπωμεν ὅτι, καίπερ μὴ ἀρνούμενοι τὴν ὀρθότητα τῆς θεωρίας ταύτης, περὶ τοπικῶν δονήσεων ἰδίᾳ καὶ περὶ ἀσθενῶν καὶ μικρᾶς ἐκτάσεως τρομῶδων κινήσεων προκαίμενοι, θεωροῦμεν τὴν τελευταίαν ταύτην θεωρίαν ὡς μὴ ἐπαρκούσαν πρὸς ἐρμηναίαν τῶν σεισμῶν, αἵτινες ἐπεκτείνονται εἰς μεγάλας τῆς γῆς ἐκτάσεις, τῶν ὁποίων δὲ ἡ σφοδρότης εἶναι ἱκανή, ὅπως χώρας καὶ πόλεις ὀλοκλήρους εἰς ἐρείπια μεταβάλῃ. Τοιοῦτοι συγκλονισμοί, ἐξαπλούμενοι ἐπὶ μεγίστων ἐκτάσεων, προέρχονται βεβαίως ἐκ μεγάλου ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς βάθους, εἰς σημεῖα, ἐν οἷς, καθ' ὅσον γινώσκουμεν, ἐπικρατεῖ ὑψηλὴ θερμοκρασία, ἐνθα δὲ εὐρητὰ συνηνωμένοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπαντες οἱ ὄροι καὶ αὐτῶν τῶν τρομερωτέρων ἐκρήσεων.

Καθὼς ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἀσθενεστέρους κυματισμοὺς τοῦ γήινου φλοιοῦ, εἰς τὰς τρομῶδεις ἐκείνας τοῦ ἐδάφους κινήσεις, αἵτινες μόνον διὰ μικροσεισμοσκοπίων αἰσθηταὶ καθίστανται, τῶν ὁποίων ἐν τούτοις ἡ συχρότης εἶναι τοιαύτη, ὥστε δυνατόν νὰ λεχθῇ ὅτι ὁ φλοιὸς τῆς Γῆς κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ταλαντοῦται ἐν τινι τῶν σημείων αὐτοῦ, δὲν δυνάμεθα ἄρᾳ γε νὰ θεωρήσωμεν ταύτας ὡς ρυθμικὰς ἐκδηλώσεις τῶν βραδέων ἐκείνων κινήσεων, αἵτινες παρατηροῦνται εἰς διαφόρους χώρας; Ἡ, ὡς ἐξάγεται ἐκ θετικῶν παρατηρήσεων, δὲν εἶναι ἄρᾳ γε δυνατόν νὰ ἀποδώσωμεν τὰς ἀσθενεῖς ταύτας ταλαντώσεις εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀτμοσφαιρικῶν κινήσεων καὶ εἰς τὰς ἀποτόμους μεταβολὰς τῆς βαρομετρικῆς πιέσεως, αἵτινες ἀκολουθοῦσι τὰς μεγάλας τοῦ ἀέρος διαταράξεις; Ὅταν τὸ βαρόμετρον ὑψοῦται ἢ κατεργεταὶ ταχέως, παράγεται αἰφνιδία αὐξήσις ἢ ἐλάττωσις τοῦ βάρους τοῦ ρευστοῦ περικαλύμματος, ἐκδηλουμένη διὰ κυματοειδοῦς κινήσεως κατὰ μίαν ἢ κατὰ ἑτέραν διεύθυνσιν τῶν ἐλαστικῶν στρωμάτων, ἐφ' ὧν ἡ ἀτμοσφαῖρα ἐπαναπαύεται.

Ἄλλὰ τὰ ἀμφίβολα ταῦτα ζητήματα θά διαφωτισῶσι μόνον αἱ ἐν τῷ μέλλοντι παρατηρήσεις.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

N. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

Συμβολαὶ εἰς τοὺς Ἐπισκοπικοὺς Καταλόγους τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀμαθείας Κ. Ἀνθίμου Ἀλεξούδη.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀμαθείας κ. Ἀνθίμος Ἀλεξούδης, ἀνὴρ φιλοπονώτατος καὶ εἰπέρ τις τῶν πατρῶων Ζηλωτῆς, ἀνέλαβε τὸ γιγάντειον ἀληθῶς ἔργον τῆς συντάξεως Καταλόγου τῶν ὑπὸ τὸν Οἰ-

κουμηνικόν τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἐπίσκοπον ἀρχιερέων ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς ἐκκλησίας μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ὁ ἰδὼν καὶ μελετήσας τὸ μέγα ἔργον τοῦ διαστήμου Γάλλου Le Quien «Oriens Christianus» ἐπιγραφόμενον, θέλει ἐκπλαγεὶ βεβαίως ὁρῶν, ὅτι ὁ Ἕλληνας Ἐπὶ ἀρχιερέων καὶ καλῶς παρεσκευασμένος προσέβη εἰς τὴν συνέχειαν τοῦ πονήματος τοῦ προηγησαμένου αὐτοῦ, πλήρη ὡς ἐνεστί χρονολογικὸν κατὰλογον τῶν ἐπισκόπων παρέχων καὶ εἰς συμπλήρωσιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας Κωνσταντινουπόλεως τὰ μέγιστα συμβαλλόμενος.

Ὅδοῦ πέρρευγον εἰς τοιαύτας μελέτας καταγινομένοι γινώσκουμεν τῆς ἐπιχειρήσεως τὸ δύσκολον διὰ τῶν πηγῶν τὴν ἔλλειψιν, τὰ ποικίλα ἐν αὐταῖς χασματά, διὰ τὰς τῆδε κακείσε διεσπαρμένους εἰδήσεις. Συλλεξόμενοι ἐκ διαφόρων χειρογράφων ἰκανὰ ὀνόματα Ἀρχιερέων πολλῶν Ἐπαρχιῶν μὴ ἀναφερόμενα ἐν τοῖς ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἀμασείας ἐν τῷ Νεολόγῳ ἄλλοτε δημοσιευθεῖσι κατὰλόγοις μεθ' οὐκ ἐλαφροῦς δωροφοροῦμεν αὐτὰ τῷ διαπρεπεῖ ποιμάντορι τῆς Ἀμασείας Ἐκκλησίας, εἴ ποτε χρήσιμα γένοιτο εἰς τὴν μεγάλην αὐτοῦ συγγραφὴν.

Α! Ἐπαρχίας Καισαρείας, Ἄρτης, Ἀγγιλίου, Βζώνης, Μικρονείας, Ἀντιτίτζης, Σταγῶν.

Ὁ ἐν Ἀλμυρῷ τῆς Θεσσαλίας διητριβὼν κ. Κ. Γιαννόπουλος ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 28 (15 Μαΐου 1894) φύλλῳ τῆς Ἐβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Νεολόγου χρυσοῦλλον τῆς Ἐπισκοπῆς Σταγῶν, ἀπολυθὲν ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου ἐν ἔτει κ. κ. 6844 († 1336), μεθ' ὃ παρεβέθετο ὀνόματά τινα τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν Ἐπισκόπων Σταγῶν, ἰδίχ δὲ τίθησι Διονύσιον ἐπίσκοπον γενόμενον τῷ 1602 καὶ μετ' αὐτὸν Ἀρσένιον τῷ 1714 καὶ ὁ Σεβ. Ἀμασείας κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν (Νεολόγ. 26 Ἰουνίου 1892) οὐδένα ἀναφέρει Ἐπίσκοπον τῆς ἐπαρχίας ταύτης. Ἐν δὲ χειρογράφῳ ὑπ' ἀρ. 167 τῆς ἐν Χάλκῃ Ἐμπορικῆς Σχολῆς (φύλ. τοῦ Ε' μέρους) εὐρήται πρᾶξις συνοδικῆ τῆς καθαιρέσεως τοῦ Ἐπισκόπου Σταγῶν Δανιὴλ ἐπὶ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰακώβου τῷ 1680 γενομένη. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο, πιθανῶς ἀνέκδοτον, ἔχει ὧδε :

✠ Ἰάκωβος ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, νέας Ρώμης καὶ οἰκουμηνικὸς Πατριάρχης.

Ἐντιμότητας Κληρικοὶ τῆς Ἐπισκοπῆς Σταγῶν, εὐλαβίστατοι Ἱερεῖς μετὰ πάντων τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ χωρίων, χρήσιμοι ἄρχοντες καὶ οἱ λοιποὶ εὐλογημένοι Χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα τῆς ἡμῶν Μετριότητος, χάρις εἴη ὑμῖν ἅπασι καὶ εἰρήνη καὶ εὐλοία ἀπὸ Θεοῦ Παντοκράτορος καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ, εὐλογία καὶ συγχώρησις. Οἱ συνοδικοὶ τόμοι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καθαιροῦσιν ἀπαραιτήτως καὶ ἐξελεύουσι τῶν Ἐπαρχιῶν ἐκείνους τοὺς ἀρχιερεῖς, ὅσοι φανῶσι κατὰ καιροὺς δυστροποῦντες καὶ μὴ πειθόμενοι πληρῶσαι τὰ ριπτόμενα αὐτοῖς συνοδικὰ ἐκκλησιαστικὰ δικαίωματα, δι' ὧν ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία κυβερνᾶται καὶ διαφυλάττεται

καὶ ἀποσκορακίζονται τῆς ἀρχιερατικῆς καταστάσεως ὡς ἐπίβουλοι καὶ προδοταὶ τοῦ κλοῦ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ὁ κακοπίσκοπος Ὑμῶν κακῆς γνώμης καὶ διεστραμμένης εἰς ἀρχιερεῖς ὑπάρχων καὶ βδελυρῶν τοῦ διαδόλου ἄγγελου, πονηρίας καὶ κακοφροσύνης καὶ δολιότητος ἐμπλεως, ἐφάνη ἀπειθῆς καὶ ἀνυπότακτος οὐ μόνον τῆς συνοδικῆς ἀποφάσεως μὴ πειθόμενος πληρῶσαι τὰ συνοδικῶς ριπθέντα αὐτῷ Ἐκκλησιαστικὰ δικαίωματα, ἀλλὰ καὶ τὰ τῷ Γέροντι αὐτοῦ Ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Λαρίσσης, ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ δευτέρως Θεταλίας καὶ πάσης Ἑλλάδος, τῷ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἡμῶν ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ κυρ Μακαρίῳ, ἀντιπράττει καὶ ἀντιλαλεῖ φλυαρῶν τὰ δοκοῦντα τῇ κακῶφρονι καὶ ἀνοσίῃ αὐτοῦ κεφαλή, τούτου χάριν γράφομεν καὶ ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς γνώμη κοινῇ τῶν παρευρεθέντων Ἱερωτάτων Ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ὁ κακοπίσκοπος αὐτὸς Δανιὴλ ὡς ἀπειθῆς καὶ ἀνυπότακτος πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ σκληροτάτῳ ἀρχιερέῳ καὶ διεστραμμένῳ καὶ ἐπιζήμιῳ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γέροντός αὐτοῦ, καθηρημένος ὑπάρχη καὶ γεγενημένος πάσης ἀρχιερατικῆς ἐνεργείας καὶ τάξεως καὶ ἐκπτώτος τοῦ ἀρχιερατικοῦ κατὰλόγου καὶ ἀπόβλητος καὶ ἐστερημένος τῆς θείας χάριτος καὶ ἐξωσμένος καὶ ἀποδεδιωγμένος τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας καὶ ἐστερημένος τελείως καὶ ἀμέτοχος τῶν Ἐκκλησιαστικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων μηδεμίαν ἄδειαν ἔχων τὰ ἀρχιερατικὰ ἐκτελέσει ὡς καθηρημένος καὶ ἀποβεβλημένος τῆς ἀρχιερωσύνης καὶ μηδεὶς τομῆσιν συμφορῆσαι αὐτῷ ἢ συλλειτουργῆσαι ἢ ὡς ἀρχιερεὶς ἀποδεχθῆναι ἢ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀπασθῆναι ἢ εὐλογίαν καὶ ἁγιασμὸν παρ' αὐτοῦ δεχθῆναι, ἢ εἰσδοῦναι ἐκκλησιαστικὸν δοῦναι, ἢ συνδραμεῖν καὶ βοηθῆσαι αὐτῷ λόγῳ ἢ ἔργῳ ἐν βάρει ἀρχιερείας ἀσυγγνώστου καὶ ἀλύτου ἀφορισμοῦ, ὃ δὲ Ἱερωτάτος Μητροπολίτης Λαρίσσης, ἔχει ἄδειαν χειροτονῆσαι ἄλλον Ἐπίσκοπον ἐν τῇ αὐτῇ Ἐπισκοπῇ, Σταγῶν τοῦ ποιμαίνειν ἡμᾶς καθὼς πρέπει τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἀναντιρρήτως καὶ ἀναμφιβόλως. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν.

α γ π Ϟ Ἰνδικτιῶνος γ'. ἐν μηνὶ Ἀπριλίῳ.

- ✠ Ὁ Χαλκιδῶνος Ἱερωσίας.
- ✠ Ὁ Τορνόβου Δανιὴλ.
- ✠ Ὁ Μιτυλήνης Γρηγόριος.
- ✠ Ὁ Νεοκαισαρείας Ἀρσένιος.
- ✠ Ὁ Δέρκων Μακάριος.
- ✠ Ὁ Καρπάθου Νεφόντος.
- ✠ Ὁ Ἀντιτίτζης Ταράσιος.
- ✠ Ὁ Καισαρείας Μελέτιος.
- ✠ Ὁ Προύδης Καλλίνικος.
- ✠ Ὁ Λαριόδης Μακάριος.
- ✠ Ὁ Ἄρτης Βαρθολομαῖος.
- ✠ Ὁ Αἰδυμωταίου Γρηγόριος.
- ✠ Ὁ Βζώνης Σεραφεῖμ.

ΣΗΜ. Κατόπιν κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους εἰς αἴθηρσιν ἐλθὼν ὁ ἀνωτέρω Σταγῶν Δανιὴλ καὶ ἐκπληρώσας τὰ καθήκοντα αὐτοῦ συνεχωρήθη ὑπὸ τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας καὶ ὑπὸ τοῦ Γέροντος αὐτοῦ Λαρίσσης κατὰ τὸ ἀκόλουθον ἐν τῷ Κώδικι γράμμα τοῦ Λαρίσσης, ὅπερ παραλείπομεν ἐντάθα.

Ἐν Χάλκῃ κατὰ Μάιον τοῦ 1894.

(Ἐπεταί τὸ τέλος.)

Μ. ΠΑΠΑΝΙΚΑΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΘΕΑΤΡΑ ΠΑΡΙΣΙΩΝ.—*Η 288^η ἐπιθεσίς τοῦ Κορνιλιού, — *Donn'a et Juliette* τοῦ Γουανό, — *Η Σάρρα καὶ τὸ Θέατρον Renaissance, — Ὁ Θίασος* ANTOINE. — ΧΡΟΝΙΚΑ.*

Ἡ τε Γαλλικὴ-Κωμῳδία καὶ τὸ ὡς δευτέρα τοιαύτη θεωρούμενον θέατρον Ὁδεῖον (Odéon) κατ' ἔτος, ὡς γνωστόν, ἐπὶ ταῖς ἐπετηρίδι τῶν μεγάλων δραματικῶν ποιητῶν πανηγυρικὰς οἰοεὶ δίδουσι παραστάσεις, τιμῆς χάριν αὐτῶν. Οὕτω πρὸ τινων ἡμερῶν ἐπὶ τῇ 228 ἐπετηρίδι τῆς γεννήσεως τοῦ πατρὸς τοῦ γαλλικοῦ θεάτρον Κορνιλιού ἐκάτερον τῶν πρὸ στίχων μνημονευθέντων γαλλικῶν θεάτρων ἐκτάκτους διωργάνωσε παραστάσεις, διδαχθέντος τοῦ ἐκ τῶν ἀριστοτεχνιῶν τοῦ ἐπιφανοῦς δραματικοῦ Cid, τραγωδίας εἰς πράξεις πέντε, αὐτῆς ταύτης, ἥτις κατὰ τὸν Pellisson τοσοῦτον θαυμάζεται ἐν πολλαῖς ἐπαρχίαις τῆς Γαλλίας ὥστε ἐγένετο ἡ ἐξῆς φράσις «Cela est beau comme le Cid» καὶ ἥτις κατὰ τὸν ἐπιφανῆ κριτικὸν Jules Janin ἀποτελεῖ τὴν «τιμὴν τῆς γαλλικῆς δραματικῆς τέχνης καὶ τὴν αὐθεντικὴν δόξαν τοῦ ἰσπανικοῦ θεάτρον», διότι αὕτη ἀπορρέει ἐκ τῆς ἰσπανικῆς ἐποποιίας τοῦ Romanesco. Ἄ! πόσον φοβερὰ εἶνε ἐκεῖνη ἡ πάλιν τοῦ καθήκοντος, τῆς τιμῆς καὶ τοῦ ἔρωτος τῶν δύο πρωταγωνιστούντων προσώπων, τοῦ Rodrigue καὶ τῆς Chimène, τοῦ Rodrigue, ὅστις

adorait Chimène ;
 Il n'a pas voulu vivre et meriter sa haine ;
 Il a cédé lui-même à la rigueur du sort ;
 Qui forçait sa maîtresse à poursuivre sa mort ;
 Elle voulait sa tête ; et son cœur magnanime ;
 S'il en eût refusée, eût pensé faire un crime.
 Pour venger son honneur il perdit son amour
 Pour venger sa maîtresse il a quitté le jour,
 Préférant (quelque espoir qu'eût son âme asservie)
 Son honneur à Chimène, et Chimène à sa vie,
 δὲν ἀποθνήσκει ὁμως, καὶ τῆς ἀξιολατρεύτου ἐκείνης Chimène ἥτις οἶπτει τὰς ἐξῆς στροφάς :

Reprenons donc aussi ma colère affaiblie ;
 Pour avoir soin de lui, faut-il que je m'oublie ?
 On le vante, on le loue, et mon cœur y consent !
 Mon honneur est muet, mon devoir impuissant !
 Silence, mon amour, laisse agir ma colère ;
 S'il a vaincu deux rois, il a tué mon père ;

Κατὰ τὰς πανηγυρικὰς παραστάσεις ἀπηγγέλθον ἀνὰ ἕν ἐν ἐκάστῳ τῶν δύο πρώτων θεάτρων τῆς Γαλλίας ποίημα ἐν τῇ Γαλλικῇ-Κωμῳδία ποίημα τοῦ Jacques de Nittis ἐπιγραφόμενον οἱ Deux-Cid καὶ θέμα ἔχον τὸν ἰσπανικὸν καὶ τὸν τοῦ Κορνιλιού Cid, ἐν δὲ τῷ Ὁδεῖῳ ἐλέχθη ἕτερον ποίημα ἐπιγραφόμενον Fin d'un rêve τοῦ Georges Bertal, θέμα ἔχον τὸ λίαν γνωστὸν ἀλλὰ καὶ ἀναμφιδόλως ψευδὲς ἀνέκδοτον περὶ τοῦ Κορνιλιού μεταδάντος παρὰ τῷ

γείτονι θανδαλοποιῶ πρὸς ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ὑποδήματος αὐτοῦ εἰς ὃ εἰσῆρχετο τὸ ὕδωρ.

Ἐν ᾧ χρόνῳ ἐν Παρισίοις μεγάλη προετοιμάζεται καλλιτεχνικὴ ἑορτὴ, μνήμης χάριν τοῦ περιφανοῦς γαλάτου μελοποιῶ Charles Gounod, ὃν πρὸ ἔτους περὶπου ἐθρηνήσαμεν, τὸ Μέγα-Μελόδραμα (Grand-Opéra) τῆς πόλεως ταύτης ἐπανάλαβε τὸν Roméo et Juliette τοῦ ἐξόχου μουσουροῦ. Ἡ ἐπιτυχία μὲν ὑπῆρξε πλήρης, ἀλλ' ἡ κριτικὴ ἐπὶνεγκεν αὐτῆς παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ ἔργου. Τὴν Juliette ὑπεδύετο ἡ πλαστικοῦ κάλλους ἀοιδὸς Sibyl Sanderson, ἡ διαπλάσασα τὴν Manon, ἡ ἔλκουσα Φρόνη καὶ ἡ θαυμασία Φαῖς, ἥτις δὲν φαίνεται ἐν πᾶσιν ἐπιτυχούσα ὡς ἐν τοῖς ρηθείδι προσώποις. Ἡ πλήρης ἐπιτυχία ἐπέστειψε τὸν ὑποδυσάμενον τὸν Roméo Alvarez. Ταῦτα ὅσα ἐπιτρέπει ὁ χώρος περὶ τῆς παραστάσεως τοῦ ἔργου τοῦ μελοποιῶ τοῦ Faust.

Ὁ Antoine, ὁ ἰδρυτὴς τοῦ Ἐλευθέρου-Θεάτρον, ὅπερ πρὸ ὀλίγου κατέλιπε τὴν ἡμετέραν πόλιν καὶ ἐπανήλθεν εἰς Παρισίους, φαίνεται ὅτι ἀπληπίσθη ἐκ τῆς γαλλικῆς πρωτευσούσης, ὡς βεβαίως θ' ἀπληπίσθη καὶ ἐκ τῆς ἡμετέρας, διότι ἀπεφάσισεν, ἔνεκα, ὡς λέγεται, τῆς θερινῆς ἐποχῆς, νὰ ἀπέλθῃ εἰς μεγάλην περιουσίαν, τὰς δὲ τρεῖς παραστάσεις, ἃς ὑπεσχέθη ἐν Παρισίοις, νὰ δώσῃ κατὰ τὸν χειμῶνα. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ τε Antoine καὶ ἄλλοι κηρύττουσιν ὅτι ἡ τοιαύτη ἐκ Παρισίων ἀναχώρησις οὐδαμῶς σημαίνει τὸ πλήρες ναυάγιον τοῦ Ἐλευθέρου-Θεάτρον καὶ τὴν καταστροφὴν αὐτοῦ, οὐχ ἥττον ἄλλα τε καὶ αὐτὰ τὰ φερόμενα περὶ μεταρρυθμίσεως αὐτοῦ ἀρωγοῦ προσλαμβανομένης καὶ τῆς μουσικῆς, φανεροῦσιν ὅτι ἤγγικεν τὸ τέλος αὐτοῦ.

Τὸ θέατρον τῆς Ἀναγεννήσεως ἐν ᾧ ἐδίδασκεν ἡ Σάρρα Bernhardt ἐκλείσει τὰς θύρας αὐτοῦ ἔνεκα τῆς ἐποχῆς. Ἡ τελευταία παράστασις τοῦ ἀποκαιρητικοῦ τῆς ἐξόχου τραγωδοῦ συνεκροτήθη ἐκ τῶν δύο πρώτων πράξεων τῆς Φαίδρας, τῆς Jean Marie τοῦ Theuriet καὶ τῆς τετάρτης πράξεως τῆς Rome vaincue τοῦ Παρώδη. Περὶ τοῦ ἔργου τούτου ὁ Sarcey, ὅστις ἐποίησατο πρὸ τῆς παραστάσεως καὶ διαλέξιν ἐπ' αὐτοῦ, εὐμενέστατα καὶ ἐνθουσιωδέστατα ἐξεφράσθη, ἀποκαλέσας αὐτὸ superbe drame. Ἡ Σάρρα ἐκλήθη ἐξάκις ἢ ἐπτάκις ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐν μέσῳ φωνῶν : «Au revoir ! A bientôt !».

ΧΡΟΝΙΚΑ.— Ἄπὸ μὲν τῆς πέμπτης ἤρξατο λειτουργοῦν τὸ θερινὸν θέατρον τῆς Ὁμοιοῖας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει, ἀρχαμένων τῶν παραστάσεων αὐτοῦ ἰταλικῶν θιάσου μελοδραματικῶν καὶ μιμορχημάτων, ἀπὸ δὲ τοῦ σαββάτου τὸ θέατρον Μνηματικῶν διὰ τοῦ ἰταλικῶν μελοδραματικῶν θιάσου τοῦ κ. Λαμπρούνα. Ἡ ἐκτέλεσις μελοδραματικῶν ὑπὸ Ἰταλῶν ἐν τῇ Ὁμοιοῖα, ἐμπεδοῖ τὴν γενικὴν γνώμην, ἣν καὶ πέρυσιν ἐξεφράσαμεν ὅτι ἡ ἐκτέλεσις μελοδραματικῶν ἀνίχει μόνους τοὺς Γάλλους.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

Ὁ ἐπιθέτης ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινουπόλεως-Πέραν Τυπολιθογραφεῖον ΝΕΟΛΟΓΟΥ